

Bezoek: Waarsedijk 219
3421 NE Oudewater

Post: Postbus 100
3420 DC Oudewater

Telefoon: 14 0348
Fax: (0348) 42 4108
info@oudewater.nl
www.oudewater.nl

KvK-nummer:
53878388
IBAN-nummer:
NL88BNGH0285006789

De leden van de raad

Onderwerp: Programmabegroting 2017/meerjarenbegroting 2018-2020

Uw kenmerk: Uw brief van: Datum: 18 oktober 2016
geregistreerd onder nr.:

Ons Kenmerk Doorkiesnummer/Behandeld door: Verz.
16U.23167 428324 / A.B. den Boer

Geachte heer / mevrouw ,

Bij brief van 27 september 2016 heeft de burgemeester u de concept programmabegroting 2017/meerjarenraming 2018-2020 toegezonden als document zonder status.

Wij hebben besloten dit concept ter vaststelling aan u voor te leggen met als addendum, dat de korting op het bruggeld, met als gevolg een minderopbrengst van ± € 15.000,--, in de begroting wordt verwerkt. Dit geldt voorsnog alleen voor het jaar 2017.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

A.B. den Boer
loco-secretaris

mr. drs. P. Verhoeve
burgemeester

Programmabegroting 2017

“Betrokken besturen”

© Dit is een uitgave van de Gemeente Oudewater

Waardsedijk 219
3421 NE OUDEWATER
Telefoon 14 0348

Inhoudsopgave

Deel A: Aanbiedingsbrief	5
Deel B: Programma's	9
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	10
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer.....	12
3. Sociaal domein.....	14
4. Cultuur, economie en milieu.....	18
5. Sport en onderwijs.....	20
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen.....	22
7. Algemene inkomsten.....	25
Deel C: Paragrafen	27
Paragraaf 1 Lokale heffingen.....	27
Paragraaf 2 Verbonden partijen.....	33
Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	44
Paragraaf 4 Bedrijfsvoering.....	59
Paragraaf 5 Financiering.....	62
Paragraaf 6 Kapitaalgoederen.....	66
Paragraaf 7 Grondbeleid.....	71
Deel D: Bijlagen	75
Financiële begroting.....	75
- Recapitulatie begroting.....	76
- Saldo van de baten en lasten per programma-onderdeel.....	77
- Incidentele baten en lasten.....	83
- Incidentele baten en lasten in meerjarenperspectief.....	83
- EMU-saldo.....	84
- Toevoeging en onttrekking reserves per programma.....	85
- Toevoeging en onttrekking reserves in meerjarenperspectief.....	86
- Toevoeging en onttrekking voorzieningen en meerjarenperspectief.....	87
- Balans.....	88
- Specifieke toelichting op de balans.....	90
- Reserves en voorzieningen.....	93
- Aard en reden van reserves, voorzieningen en overlopende passiva.....	94
- Reserves en voorzieningen in meerjarenperspectief.....	97

Deel A:

Aanbiedingsbrief Programmabegroting 2017

1. Inleiding

Op 5 november 2015 heeft u de Programmabegroting 2016, met meerjarenperspectief 2017 – 2019 vastgesteld. Hierdoor zijn onderstaande bezuinigingen teruggedraaid:

- a. de taakstellende bezuiniging van € 43.500,- storting voorziening onderhoud wegen;
- b. de taakstellende bezuiniging van € 11.000,- storting voorziening civiele kunstwerken;
- c. de taakstellende bezuiniging van € 7.500,- storting voorziening baggeren.

Daarnaast is er € 25.000,- extra structureel beschikbaar gesteld voor de onkruidbestrijding als gevolg van rijksregelgeving en € 10.000,- structureel beschikbaar gesteld voor recreatie en toerisme en is de subsidie Touwmuseum (2016: € 2.500,- 2017 € 5.000,- 2018 € 7.500,- en 2019 € 10.000,-) verlaagd.

Voor de goede orde wordt nog opgemerkt dat alle beleidsombuigingen die onderdeel waren van het traject om te komen tot een sluitende programmabegroting zijn gerealiseerd en dat de structurele gevolgen (bijvoorbeeld de WMO-Oud en verstrekkingen aan gehandicapten) vanuit de jaarrekening 2015 zijn verwerkt in de programmabegroting 2017.

2. Tussentijdse Informatie

Bij raadsinformatiebrief van 5 juli 2016 bent u geïnformeerd over de algemene uitkering gemeentefonds voor de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 t/m 2020 alsmede de stand van zaken met betrekking tot de opstelling van de programmabegroting 2017 en het daarbij behorende meerjarenperspectief 2018 t/m 2020.

Rekening houdend met de uitkomsten van de meicirculaire 2016, nieuw beleid en (intensivering) bestaand beleid resulteerde dit in onderstaand beeld:

Tekort 2017 € 55.209,-
Tekort 2018 € 196.529,-
Tekort 2019 € 214.028,-
Tekort 2020 € 153.074,-

Voor een juist begrip wordt opgemerkt dat in de programmabegroting 2017 en het meerjarenperspectief rekening is gehouden met:

- a. de kapitaallast van een investering van € 7.500.000,- voor het herstel van de oevers Lange Linschoten. Van dit bedrag wordt € 500.000,- ten laste van de Algemene Reserve gebracht. Met deze onttrekking is al rekening gehouden bij het bepalen van het saldo van genoemde reserve. Meer concreet betekent dit dat de meerjarenraming 2018-2020 extra wordt belast met een bedrag van € 160.000,- ten opzichte van de begroting 2016 en de daarbij behorende meerjarenraming. Het stabiliseren van de oevers Lange Linschoten wordt door ons een hoge prioriteit toegekend met het oog op het stabiliseren van de oevers. Hierdoor wordt het mogelijk om de bereikbaarheid van de langs de oevers van de Lange Linschoten gelegen woningen en bedrijven in zekere zin te “borgen” en wordt de verkeersveiligheid verbeterd. Voor de goede het volgende: het beschikbaar stellen van een krediet van één miljoen euro gaat gepaard met een kapitaallast van € 40.000,- (€1.000.000,-:25 jaar). De staat waarin de wegen langs De Lange Linschoten zich als het ware bevinden, wijkt sterk af van de overige wegen in de gemeente als het gaat om stabiliteit van de wegconstructie en veiligheid. Gelijktijdig met de presentatie van oplossingsrichtingen wordt uw raad separaat verzocht een krediet beschikbaar te stellen.
Punt van aandacht bij de oplossingsrichtingen is het al dan niet treffen van maatregelen die tot doel hebben motorvoertuigen te weren, niet zijnde personenvervoer zoals in een nabuurgemeente is gedaan.
- b. een investering van € 200.000,- om vorm en inhoud te geven aan de door uw raad aangenomen motie om de stroom huishoudelijke afvalstoffen te reduceren. Dekking van de kapitaallast van deze investering is gevonden op onderdelen van kosten afvalverwerking. Dit heeft tot gevolg dat de afvalstoffenheffing niet zal stijgen.

3. Statushouders

In de raadsinformatiebrief van 5 juli 2016 is geen rekening gehouden met de opvang van statushouders. In het onder punt 4 genoemde dekkingsplan is hier rekening mee gehouden en wel voor een bedrag van € 70.000,- zijnde het verschil tussen de rijksinkomsten en gemeentelijke uitgaven. Voor het dienstjaar 2017 voor een bedrag van € 50.000,- en voor de jaren 2018 t/m 2020 voor een bedrag van € 70.000,-. Dit gelet op het feit dat in de loop van 2017 op kavel Kardeel een woningbouwprogramma wordt gerealiseerd dat erin voorziet dat statushouders kunnen worden gehuisvest in de bestaande woningvoorraad en nieuw te realiseren woningen. Dit impliceert dat de tekorten zoals vermeld onder punt 2 voor 2017 met € 50.000,- wordt verhoogd en de jaren daarop volgende met € 70.000,-.

4. Nieuw Beleid/Intensivering van bestaand beleid

In de raadsinformatiebrief van 5 juli 2016 is aangegeven dat bij het bepalen van het begrotingstekort rekening is gehouden met nieuw beleid. In de programmabegroting 2017 is rekening gehouden met:

1. meerkosten notuleren Raads- en Forumvergaderingen voor een bedrag van € 10.000
2. Extra werkzaamheden BOA en cameratoezicht voor een bedrag van € 10.000
3. Extra kosten schoonmaken sporthal De Eiber voor een bedrag van € 4.700
4. Exploitatie De Klepper voor een bedrag van € 71.810
5. Subsidie Jongerenwerker voor een bedrag van € 30.000

Totaal € 126.510

Ad.4: Het collegebesluit is dat de Klepper financieel qua storting in de voorziening onderhoud gebouwen niet drukt op de begroting en dat de sociaal culturele functie van de grote zaal behouden blijft voor de gemeente. Dit vanwege het belang dat de samenleving hieraan hecht.

Ad.5: Met betrekking tot de subsidie jongerenwerker het volgende. Het jongerenwerk is opgenomen in de begroting in verband met de opstelling nota alcohol en drugsgebruik, het signaleren van een eenzaamheid onder jongeren en om in te kunnen spelen op de behoefte om in het voorveld samen met het stadsteam op proactieve en outreachende wijze vorm en inhoud te geven aan de knelpunten zoals verwoord in het jaarrapport Jeugd-Punt. Het subsidiebedrag van € 30.000,- komt ten laste van de integratie-uitkering Sociaal Domein 2017-2020 Jeugd en verloopt derhalve budgettair neutraal.

4A. Niet opgenomen wens raad: verlaging bruggeld en wens college: kosten grazen schapen

In de programmabegroting is het bedrag verlaging bruggeld van € 15.000,- en het laten grazen van schapen voor een bedrag van € 12.000,- niet meegenomen in de meerjarenraming. Voor het jaar 2017 wordt éénmalig € 6.000,- ten laste gebracht van het positieve begrotingssaldo om te beproeven in de Lopikerwaard of deze activiteit een positief effect op het gebied van vermarkting (biodiversiteit en landschapskwaliteit) van de Waard heeft. Deze onderwerpen en bedragen vormden onderdeel van het berekende tekort zoals vermeld in de raadsinformatiebrief van 5 juli 2016.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat met het maaien van de parken nu een bedrag van € 1.500,- is gemoeid en dat het verlagen van de bruggelden ten koste gaat van de dekking van de kosten brugbediening door Ferm Werk. Dit is een nadeel voor de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020.

5. Dekkingsplan 2017-2019

Bij het opstellen van het dekkingsplan is uitgegaan van de nullijn voor de uitgaven en verhoging van de inkomsten met 1,5% voor OZB, Leges met 1,5%, Hondenbelasting met 1,5 %, Precariorechten met 1,5 %, de lijkbezorging met 1,5 %, en de marktgelden met 5%. Tevens is de rioolheffing, conform het vastgestelde GRP verhoogd met 4,8%. De afvalstoffenheffing wordt niet verhoogd. Voorts is het rentedeel kapitaallasten gebaseerd op een percentage van 1,5%.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Tekort meicirculaire	-/- 55.209,-	-/- 196.529,-	-/- 214.028,-	-/- 153.074,-
Statushouders	-/- 50.000,-	-/- 70.000,-	-/- 70.000,-	-/- 70.000,-
A. Totaal tekort	-/- 105.209,-	-/- 266.529,-	-/- 284.028,-	-/- 223.074,-
Terugdraaien begrazing schapen	6.000,-	12.000,-	12.000,-	12.000,-
Geen toevoeging voorziening onderhoud gebouw De Klepper	57.810,-	57.810,-	57.810,-	57.810,-

Vervoerskosten WMO		125.000,- Toelichting I	125.000,- Toelichting I	125.000,- Toelichting I
Participatieraad WMO	9.000,- Toelichting II	9.000,- Toelichting II	9.000,- Toelichting II	9.000,- Toelichting II
Salariskosten Sociaal Domein	49.000,- Toelichting III	49.000,- Toelichting III	49.000,- Toelichting III	49.000,- Toelichting III
Terugdraaien verlaging bruggeld	15.000,-	15.000,-	15.000,-	15.000,-
B. Totaal	136.810,-	267.810,-	267.810,-	267.810
A-B	+/+ 31.601,-	+/+ 1.281,-	-/- 16.218,-	+/+ 44.736,-

I. De vervoersvoorziening WMO-Oud is tot en met het dienstjaar 2016 ten laste gebracht van de programmabegroting voor een bedrag van € 125.000,-. Door deze post ten laste te brengen van de Integratie-uitkering Sociaal Domein 2017-2020 AWBZ/WMO komt dit bedrag vrij omdat deze kosten ten laste worden gebracht van door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen.

II. De kosten die samenhangen met het “hebben” van een participatieraad, te weten € 9.000,- zijn met ingang van 2017 ten laste gebracht van de integratie-uitkering Sociaal Domein 2017-2020 AWBZ/WMO. Het gevolg hiervan is dat dit bedrag vrij komt, zoals hiervoor onder I is aangegeven.

III. Het salaris van de administratief ondersteuner Sociaal Domein wordt ten laste gebracht van dit Domein. Hiertegenover staat een bijdrage van de gemeente Woerden voortvloeiend uit de uitvoeringsovereenkomst. De gemeente Oudewater ontvangt van de gemeente Woerden een bedrag van € 120.000,-. Dit bedrag heeft betrekking op de vacatureruimte als onderdeel van de overgedragen loonsom. De gemeente Oudewater kan hier vrij over beschikken omdat de bestuursadviseurs qua loonsom weer onderdeel zijn van de ambtelijke organisatie van de gemeente Woerden.

6. Besluit Beheer en Verantwoording (BBV)

Ingevolge het BBV dienen in investeringen in maatschappelijk nut met ingang van 1 januari 2017 geactiveerd te worden. De investering herstel oevers Lange Linschoten is conform het BBV opgenomen in de programmabegroting. Daarnaast is de wijziging van het BBV verwerkt in de begroting 2017.

7. Verbonden Partijen

In de begroting zijn de verplichte uitgaven van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen, te weten: de AVU, de GGDrU, Ferm Werk, RHC, ODRU, en VRU overeenkomstig de door genoemde regelingen ingediende begroting.

8. Beheerplannen

Het Gemeentelijk Waterplan 2017-2021 (voorheen riolerings-en baggerplan) wordt in 2017 vastgesteld. Op basis van het meerjarenperspectief van voorheen het rioleringsplan 2012-2016 en baggerplan 2012-2021 wordt een uitvoeringsplan opgesteld. De hiermee samenhangende kosten worden bestreden vanuit de bestaande voorzieningen. Opgemerkt dat het basisrioleringsplan (BRP) 2016-2025 inmiddels is opgeleverd. De aanbevelingen uit het basisrioleringsplan worden verder uitgewerkt in het Gemeentelijk Waterplan. De eventuele financiële consequenties worden verwerkt in de rioolheffing. Met betrekking tot voorheen het baggerplan het volgende. Uit de herijking blijkt dat de storting in de voorziening niet hoeft te worden aangepast. De herijking heeft derhalve geen gevolgen voor de programmabegroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2019.

De werkzaamheden voortvloeiend uit het uitvoeringsplan civiele kunstwerken 2014-2023 worden conform planning ter hand genomen en komen ten laste van de voorziening civiele kunstwerken.

Het nieuwe wegenbeheersplan 2017-2021 wordt in het eerste kwartaal van 2017 vastgesteld. Op basis van dit plan wordt een nieuw uitvoeringsplan voor het onderhoud aan de wegen vastgesteld voor de jaren 2017-2021. De mogelijke financiële gevolgen hiervan worden betrokken bij de programmabegroting 2018 en het daarbij behorende meerjarenperspectief. Van belang hierbij op te merken is dat de hoofdwegenstructuur op basis kwaliteitscatalogus CROW de hoofdwegenstructuur op gemiddeld kwaliteitsniveau B wordt onderhouden en de overige wegen op gemiddeld C niveau. Dit conform de door uw raad vastgestelde normering.

9. Grondexploitatie

Het complex de Noort-Syde II wordt afgesloten op 31 december 2017. Het berekende positieve saldo van € 997.979,- wordt aan de Algemene Reserve toegevoegd. Vanaf 1 januari 2018 heeft de gemeente geen grondexploitaties.

De verwachting is dat het laatste perceel in de Noort-Syde, zijnde kavel Kardeel, eind 2016 begin 2017 wordt verkocht. Het vorenstaande impliceert dat met ingang van het dienstjaar 2018 de Algemene Reserve niet meer wordt gevoed vanuit de grondexploitatie.

10. Algemene Reserve

Het vrij besteedbaar deel van de Algemene Reserve is op 1 januari 2017 € 2.711.946,-. In het dienstjaar 2016 is € 1.000.000,- toegevoegd aan deze reserve door middel van winstnemings grondexploitatie. Naast het vrij besteedbare deel is in de Algemene Reserve een buffer opgenomen van € 1.077.800,- voor de afdekking van risico's. Het opnemen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een verplichting in het kader van het BBV.

11. Sociaal Domein

Op basis van bestaand beleid zijn de inkomsten en uitgaven Sociaal Domein budgettair opgenomen in de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat het wetsvoorstel dat moest leiden tot het instellen van het deelfonds Sociaal Domein door het kabinet is ingetrokken. Dit betekent onder meer dat de gelden niet na drie jaar, dus in 2018, worden geïntegreerd in de algemene uitkering. In plaats van het deelfonds Sociaal Domein is de integratie-uitkering in het leven geroepen.

Deze is in principe vrij besteedbaar binnen het Sociaal Domein en wordt door het Rijk gemonitord middels de Informatie voor derden (Iv3) of de gelden binnen het Sociaal Domein worden besteed.

12. Bestemmingsreserve Sociaal Domein

De stand van de bestemmingsreserve is €1.020.500,- per 1 januari 2016. Dit inclusief de toevoeging van € 781.000,- zijnde de niet uitgeven middelen in 2015.

Opmerkingen

Looncompensatie

In de programmabegroting en de meerjarenraming 2018-2020 is rekening gehouden met 1,9 procent stijging voor lonen en salarissen volgens de meicirculaire in samenhang met de richtlijnenbrief 2017 van de Provincie. Ingevolge de kaderstellende dienstverleningsovereenkomst dient de loonsom te worden verhoogd met het percentage zoals is vastgelegd in de cao. De huidige cao loopt tot 1 mei 2017. Hierin is opgenomen dat per 1 januari 2017 de lonen stijgen met 0,4 procent. Deze verhoging wordt ingevolge de kaderstellende dienstverleningsovereenkomst en artikel 4 financiële afspraken overgemaakt aan de gemeente Woerden.

Risico's

In de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 zijn de risico's opgenomen die ten tijde van het opstellen van de begroting redelijkerwijs zijn te voorzien.

Rente BBV

Bij het opstellen van de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 is uitgegaan van een percentage van 1,5 procent.

14. Gevolgen mutaties dekkingsplan (1 procent OZB is € 20.000,-)

Ter aanvulling nog het volgende. Hiervoor is aangegeven dat de structurele onderhoudskosten van De Klepper (in feite het bedrag van de subsidie dat aan het bestuur werd toegekend en in het kader van de kerntakendiscussie is stopgezet) wel wordt opgenomen in de begroting moet dekking worden door verhoging van de OZB met 2,8 procent. Voor het structureel maken van de verlaging van het bruggeld is 0,7 procent stijging OZB nodig. Voor het laten begrazen door schapen van de parken is een verhoging van de OZB noodzakelijk van 0,6 procent. Totaal 4,1 procent.

De door de CDA fractie tijdens de bespreking van de kaderbrief gedane suggestie om de OZB niet te verhogen met 1,5 procent is niet meegenomen bij het opstellen van de programmabegroting 2017 en de daarbij behorende meerjarenraming 2018-2020. In principe kan deze verlaging ten laste worden gebracht van het positieve begrotingssaldo in 2017 en 2020. De jaren 2018 (€ 28.719,-) en 2019 (€ 46.218,-) laten dan een negatief beeld zien. Dit wordt met klem ontraden. Niet uitgesloten is dat de Provincie, in het kader van de toezichtrol, de programmabegroting op één of meerdere onderdelen corrigeert met alle gevolgen van dien. Om deze reden is een bescheiden buffer gewenst.

Burgemeester en wethouders,

mr. P.E. Holtrigter

mr. drs. P. Verhoeve

Deel B: Programma's

1. Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve

Thema's : Bestuursorganen, Bestuursondersteuning van college van burgemeester en wethouders, Burgerzaken,, Baten leges burgerzaken, Bestuurlijke samenwerking, Bestuursondersteuning raad en rekenkamer (functie), Brandweer en rampenbestrijding, Openbare Orde en veiligheid en Communicatie.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het zijn van een zelfstandige en veilige gemeente die op veel terreinen zelfvoorzienend is, het zijn van een participerend en communicerend bestuur op basis van een "open agenda" gebaseerd op goede- en integere omgangsvormen en een service gerichte dienstverlening, het uitwerken van de met de gemeente Woerden gesloten kaderstellende dienstverlenings-overeenkomst in uitvoeringsovereenkomsten waarin de burger- en bestuursnabije dienstverlening wordt uitgewerkt en de functie van het Stadserf is geborgd en het zichtbaar maken van de optimalisering van de dienstverlening richting burgers, bedrijven en instellingen van de ambtelijke samenwerking met de gemeente Woerden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Het zijn van:

- een vitale gemeente met kwaliteit in de openbare ruimte. Sleutel begrippen hierbij zijn: schoon, heel en veilig;
- een gemeente die, op basis van de gesloten dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Woerden, meer is toegerust om de taken die op de gemeente afkomen vorm en inhoud te geven;
- een gemeente die communiceert met haar inwoners over alle vormen van beleidsontwikkeling en uitvoering van beleid;
- een gemeente die de inwoners nadrukkelijk betreft bij de financiële opgaven waarvoor de gemeente staat.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	De samenleving actief betrekken bij de voorbereiding en uitvoering (burgerzelfwerkzaamheid) van beleid in het publiek domein.
2	Optimaliseren van de publieke dienstverlening en de mate van tevredenheid bij burgers en ondernemers in beeld brengen.
3	Het borgen van gevoelens met betrekking tot actieve- en passieve veiligheid.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	Planning
Dienstverlening		UVO
1	Inwoners actief betrekken bij voorbereiding- en uitvoering van beleid in het bestuurlijk-, fysiek- en sociaal domein.	Q1/Q4
2	Implementatie voorstellen c.q. conclusies (van het door de raad aangenomen initiatiefvoorstel en het door het college uitgevoerde onderzoek) voortvloeiend uit evaluatie ambtelijke samenwerking Oudewater-Woerden.	Q1Q4
3.1	Bespreking taakuitvoeringsovereenkomst Vru.	Q2
3.2	Begroting VRU.	Q2
3.3	Jaarrekening VRU.	Q2/Q3

3.4	Implementeren van de intensiveringsmaatregelen uitvoeringsplan Integraal Veiligheidsplan: overlast horeca onder andere bij evenementen gekoppeld aan alcohol en drugsgebruik, extra camera toezicht en geluidmetingen bij evenementen. Qua verkeersveiligheid extra aandacht: parkeren, te hard rijden, zwaar verkeer, woninginbraken en autokraken.	Q1/Q4
4	Renovatie Brandweerkazerne voltooid.	Q4 2016/Q1

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	6.551.731	6.421.982	6.440.225	6.530.436	6.495.872
	Baten	1.641.813	1.777.161	1.697.122	1.748.986	1.716.733
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal		4.909.918	4.644.821	4.743.103	4.781.450	4.779.139

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Salariskosten gemeenteraad	€ 17.000
Notuleren gemeenteraad/fora	€ 10.000
Salariskosten college	€ 8.000
Wachtgelden wethouders	-/- € 34.000
Kosten automatisering Oudewater	-/- € 155.600
Incidentele kosten Woerden-Oudewater	-/- € 34.900
Incidentele kosten scholenplan	-/- € 61.800
Diverse industrieterrein	-/- € 23.400
Uitbesteed werk	€ 30.000
Gemeente Woerden DVO	€ 72.000
Voorlichting	€ 5.000
Kapitaallasten Stadskantoor	-/- € 26.000
Verkiezingen	€ 12.500
Leges burgerzaken	€ 15.000
Wachtgeld griffier	€ 23.000
Kapitaallasten Brandweerkazerne	€ 7.000
	-/- € 136.200

Baten:

Diverse baten	-/- € 30.000
Doorbelasting DVO	-/- € 37.000
Leges Burgerzaken	-/- € 30.000
Onttrekking voorziening wachtgeld	-/- € 23.000
	-/- € 120.000

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. L.W. Vermeij

Thema's : Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen, Openbare Verlichting, Waterwegen, Afwatering, Natuurbescherming, Plantsoenen, Recreatie en Toerisme, Openbare Speelruimten, Stadserf, Afvalverwijdering en –verwerking, Riolering, Lijkbezorging, Baten Afvalstoffenheffing, Baten Rioolheffing en Begraafplaatsrechten.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het behouden van het prettige woon- en leefklimaat door een fysieke- en sociaal veilige woonomgeving te creëren die schoon, heel en veilig is door middel van het realiseren van gemeenschapszin waarvoor burgers en bedrijven ook hun verantwoordelijkheid nemen, het in stand houden van speelvoorzieningen, groen en openbare verlichting, het zorg dragen voor een kwalitatief wegen- en riol/water beheer, het primair in voorwaardenscheppende zin versterken van de historische kwaliteit van de binnenstad als drager van toerisme en recreatie met aandacht voor oudere personen en het zorg dragen voor de toegankelijkheid van openbare voorzieningen voor een ieder.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Majeure beleidsplannen

Uitvoering geven aan de door uw raad vastgestelde majeure beleidsprogramma's, te weten: het wegenbeheersplan, het verbreed gemeentelijk rioleringsplan, het baggerplan, het plan civiel technische kunstwerken, de nota openbare speelruimte, het programma Streekplatform Utrechtse Waarden. Dit alles op basis van uitvoeringsprogramma's.

Huishoudelijke Afvalstoffen

Een betere scheiding van huishoudelijke afvalstoffen bevorderen en het zijn van een meer duurzame gemeente.

Landschappelijke Waarden

De landschappelijke waarden behouden en versterken.

Burgerparticipatie Beheer Openbare Ruimte

Samenleving betrekken bij het beheer van de openbare ruimte door middel van zelfwerkzaamheid en sponsoring groenvoorzieningen.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Het zorg dragen voor een wegenstructuur waarop verkeersdeelnemers zich naar behoren kunnen verplaatsen. Voor de hoofdwegen is de B-norm vastgesteld en de overige wegen de C-norm. Deze normen zijn ontleend aan de Kwaliteitscatalogus van het Centrum Regelgeving en Onderzoek Grondweg en Waterbouw (CROW).
2	Bescherming van de volksgezondheid en het waarborgen van de leefomgeving tegen overlast van afval en hemelwater middels inzameling en transport hiervan door middel van een adequaat rioolstelsel.
3	Het op diepte hebben van oppervlaktewaterlichamen ten behoeve van de berging- en afvoer van hemelwater en een evenwichtig leefmilieu voor flora en fauna alsmede drinkwater voor het vee.
4	Het uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma civiel technische kunstwerken, waarbij de bereikbaarheid optimaal blijft gewaarborgd.
5	Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving met het oog op de sociale veiligheid, de leefbaarheid, de beleving, de identiteit en het imago van de gemeente.
6	Groen: regulier onderhoud bomen, parken en plantsoenen
7	Een betere scheiding van huishoudelijke restafvalstoffen.
8	Landschappelijke waarden behouden en versterken. Het ontwikkelen van recreatie en toerisme waarin wandel- en fietsvoorzieningen zijn opgenomen.

9	Het optimaliseren van het verblijfgebied Binnenstad door beheer en inrichting, waarbij de recreatieve en toeristische mogelijkheden primair voor de economische vitaliteit van belang zijn.
10	Participatie van burgers, ondernemers en hun vertegenwoordigers in zowel in de planvorming als in het onderhoud van de leefomgeving meenemen.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	Planning
Wegen		Team Oudewater
1.1	Opstellen wegenbeheerplan 2017-2021.	Q1
1.2	Opstellen uitvoeringsprogramma wegenbeheerplan 2017-2021.	Q2
1.3	Overzicht uit te voeren werkzaamheden 2017.	Q1
Riolering en Baggerwerkzaamheden		Team Oudewater
2.1	Opstellen Gemeentelijk Waterplan 2017-2021. In dit plan wordt het verbreed gemeentelijk rioleringsplan en baggerplan geïntegreerd.	2016 Q4/ 2017-Q1
2.2	Ontwerp hemelwaterriool Brede Dijk op basis van onderzoeksresultaten Haalbaarheidsstudie.	Q3
2.3	Conform vastgestelde planning reinigen riolering.	UVO Q1
2.4	Afkoppelen hemelwateraansluiting (HWA) Waardsedijk (start 2015-Q3).	2017-Q4
Baggeren		Team Oudewater
3.1	Herijken baggerplan 2012-2021 voor de periode 2016-2025 en incorporeren in het gemeentelijk waterplan.	2016 Q4/2017/Q1
3.2	Opstellen uitvoeringsprogramma 2017-2021.	Q1
Civiele Kunstwerken		UVO
4.1	Inspectie/onderhoud Marktbrug.	Q3
4.2	Inspectie civiele kunstwerken conform uitvoeringsprogramma 2015-2019.	Q2
4.3	Project Romeynsbrug: Voorbereiding, bestek schrijven, aanbesteding Start feitelijke werkzaamheden	Team Oudewater Q2 Q3
4.4	Project Hoenkoopsebrug a. Aanbesteding b. Start Reconstructie c. Afronding Reconstructie N.B. Uitvoering is mede afhankelijk gesteld van het vaarseizoen, het baggeren van de Hollandse IJssel en wegwerkzaamheden in de regio gelet op de afsluiting van de brug.	2017-Q1 2017-Q4 2018Q1
4.5	Project Lange Linschoten a. Voorbereiding aanbesteding stabiliseren oevers Lange Linschoten b. Start werkzaamheden stabiliseren oevers Lange Linschoten. In de programmabegroting is rekening gehouden met de kapitaallast van een investering van € 7.500.000,-. Van dit bedrag komt € 500.000,- ten laste van de Algemene Reserve. De oplossingsrichting wordt aan de raad voorgelegd gelijktijdig met verzoek om het in de begroting opgenomen bedrag beschikbaar te stellen.	Q1/Q3 Q3
Groen		UVO
6	Onderhoud bomen, gazons, parken en plantsoenen inclusief zelfwerkzaamheid en sponsoring samenleving conform vastgesteld beleid.	Q1/Q4
Afval inclusief motie "scheiding afvalstoffen"		Team Oudewater/UVO
7	Implementatie raadsbesluit om de huishoudelijke afvalstroom voor 75 procent te scheiden en de afvalstroom per inwoner van circa 200 kilo terug te dringen tot 100 kilo. Dit gelet op de door de raad aangenomen motie om de afvalstoffenstroom terug te dringen en aan te sluiten bij de ambitie van onder andere de VNG en het Ministerie van Infra en Milieu.	Q1
Participatie		UVO
11	Optimaliseren participatie in planvorming. Adoptie van gebied door bewoners. Onderzoeken haalbaarheid met financiële consequentie zelfwerkzaamheid burgers.	Q1/Q4 Q1/Q4 Q1/Q4

Project derden	Team Oudewater
a. Woonrijp maken Noort Syde met betrekking tot verkochte bouwkavels aan projectontwikkelaar.	Q1/Q4
b. HDSR begeleiden met betrekking tot realisatie gemalen Waardsedijk en Noord-Lischoterzandweg.	Q1/Q4
c. Begeleiding project Touwfabriek, Papenhoef en St. Janstraat.	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	Lasten	6.486.541	4.482.843	4.539.294	4.634.215	4.659.205
	Baten	3.188.613	3.127.432	3.188.851	3.288.893	3.318.776
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal		3.297.928	1.355.411	1.350.443	1.345.322	1.340.429

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Leasekosten openbare verlichting	-/-	€	9.500
Vervangen schakelkasten	-/-	€	132.000
Vernieuwen Romeijnbrug	-/-	€	692.385
Groot onderhoud Hoenkoopse brug	-/-	€	605.300
Linschoterzandweg	-/-	€	483.000
Civiele kunstwerken	-/-	€	11.500
Kapitaallasten		€	54.000
Uitbaggeren sloten	-/-	€	24.000
Natuurbescherming	-/-	€	22.000
Groenonderhoud	-/-	€	14.000
Recreatie en Toerisme	-/-	€	45.000
Afvalverwerking		€	28.000
Riolering	-/-	€	93.000
Toevoeging voorziening riolering		€	60.000
	-/-	€	1.989.685

Baten:

Bruggeld		€	15.000
Onttrekking voorziening Kunstwerken		€	11.500
Onttrekking voorziening baggerwerken		€	24.000
Afvalstoffenheffing/diverse baten afval	-/-	€	28.000
Onttrekking voorziening riolering		€	98.000
Rioolheffing	-/-	€	60.000
		€	60.500

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

3. Sociaal domein

Portefeuillehouder(s) : Wethouder drs. A.M. de Regt

Thema's : Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs, Leerlingenvervoer, Volwasseneneducatie, Bijstandverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies, Sociale Werkvoorziening, Gemeentelijk Armoede- en Schuldbeleid, Vreemdelingenbeleid, Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet, Maatwerkvoorzieningen Natura Materieel WMO, Maatwerkvoorzieningen Natura Immaterieel WMO, Opvang en beschermd Wonen WMO, Eigen bijdragen Maatwerkvoorzieningen en Opvang WMO, Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd, Eerstelijnsloket WMO en Jeugd, PGB WMO en Jeugd, Eigen Bijdragen Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd, Individuele Voorzieningen Natura Jeugd, Veiligheid, Jeugdreclassering en Opvang Jeugd, Ouderbijdragen Individuele Voorzieningen en Opvang Jeugd, Openbare Gezondheidszorg en Centra voor Jeugd en Gezin.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan hét speerpunt van de coalitie) is: het expliciet aandacht geven aan zorg, participatie en welzijn gelet op de overheveling van Rijks- en Provinciale verantwoordelijkheden naar de gemeente; het integraal oppakken van deze nieuwe gemeentelijke verantwoordelijkheid onder het motto: één gezin, één plan, één regisseur met de daarbij behorende kernwaarden: eigen verantwoordelijkheid (inclusief eigen bijdrage naar draagkracht), eigen regie (binnen de mogelijkheden) en afstemming binnen het zorgnetwerk, het uitvoering geven aan de participatie binnen de toegekende budgetten, het garanderen van een vangnet voor de meest sociaal- en financieel kwetsbaren (Jong, Oud en Arbeidsbeperkt) en het geven van speciale zorg aan senioren en mensen met een beperking met betrekking tot hun deelname aan het maatschappelijk verkeer en huisvesting. De ondersteuningsstructuur wordt integraal ingericht. Dat wil zeggen: er is een integrale toegang (Welzijn Oudewater) waar de inwoner met al zijn vragen het sociaal domein betreffend terecht kan. Vanuit deze toegang wordt de eventuele begeleiding en ondersteuning opgestart. Daarbij is aandacht voor wat de inwoner, het sociaal (buurt)netwerk en/of het informele circuit kan betekenen. Waar nodig wordt ondersteuning door professionals geboden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Integrale Toegang Sociaal Domein

Door integraal, waar mogelijk in onderlinge samenhang, vorm en inhoud geven aan de transities Sociaal Domein. Dit binnen de toegekende Rijksbudgetten en een eigen bijdrage naar draagkracht. De zorg, voor mensen die dat echt nodig hebben, krijgt hierbij een extra zwaar accent. Voor de meest sociaal- en financieel zwakkeren is een vangnet.

Arbeidsparticipatie

In de dienstverleningsovereenkomst Ferm Werk wordt ingezet op een optimale arbeidsparticipatie van in de gemeente woonachtige personen. Hierbij wordt rekening gehouden met persoonlijke omstandigheden en de financiële positie van de gemeente.

Maatschappelijke Activiteiten

Door maatschappelijke initiatieven/activiteiten, die een beperkt beslag op de begroting leggen niet te confronteren met een korting, wordt de sociale infrastructuur niet extra onder druk gezet.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Daar waar mogelijk nemen personen de regie over hun bestaan weer zelf ter hand.
2	De Oudewaterse beroepsbevolking (werkzoekenden binnen het sociale vangnet) heeft een reguliere betaalde baan.
3	Maatschappelijke activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de Sociale Cohesie ontzien.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	planning	
Thema Preventie Jeugd			
1.1	Preventieve aanpak Alcohol en drugs jongeren en jongvolwassenen.	Q1/Q4	UVO
1.2	Het jongerenwerk in Oudewater wordt gecontinueerd in samenwerking met het stadsteam.	Q1/Q4	UVO
1.3	Periodiek aandacht voor en ondersteuning aan pleegouders door lokale bijeenkomsten en werving.	Q1/Q4	UVO
1.4	Extra preventieve aanpak (problematische) echtscheidingen met als doel de negatieve gevolgen voor kinderen te voorkomen of te verkleinen.	Q1/Q4	UVO
1.5	Aanpak taalachterstanden in samenwerking met Kinderopvang, scholen, het Taalhuis, Ferm Werk en Vluchtelingenwerk.	Q2	UVO
1.6	Bij terugkerende problemen binnen gezinnen op het gebied van openbare orde en veiligheid worden vaker oplossingen vanuit het aanbod van zorg en welzijn ingezet.	Q2	UVO
1.7	Thema Preventie Volwassenen en Ouderen Ontwikkelen en uitvoeren actieplan "Mantelzorgondersteuning" met aandacht voor respijtzorg en beter gebruik van beschikbare ondersteuning.	Q1	Team Oudewater
1.8	Thema Meedoen jeugd Uitvoeren, in samenwerking met de Samenwerkingsverbanden, van de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs UW 2016-2018.	2016Q3	UVO
1.9	Extra inzet "Thuiszorgbegeleiding en huishoudelijke hulp", inwoners en gezinnen worden praktisch ondersteund en hulp achter de voordeur wordt geboden bij het oplossen van problemen. Huishoudelijke hulp is ook inzetbaar voor signalering en sociale problematiek. De coördinatie is in handen van het Stadsteam.	Q1/Q4	/Team Oudewater
1.10	Thema Volwassenen en Ouderen Uitvoeringsplan aanpak en voorkomen van schulden.	2016Q4	UVO
1.11	Aanpak integratie statushouders. Stapsgewijs komen tot een "Oudewaters model" waarbij werk, taalverwerving, kennis en betrokkenheid van de samenleving centraal staat.	Q1/Q4	UVO
1.12	Ontwikkelen en uitvoeren "Pilot dagbesteding 2017", waarbij de dagbesteding indicatievrij en toegankelijk is.	Q2	Team Oudewater
1.13	Extra inzet van "thuisbegeleiding en huishoudelijke hulp". Inwoners en gezinnen worden praktisch ondersteund en hulp achter de voordeur wordt geboden bij het oplossen van problemen. Huishoudelijke hulp komt beschikbaar voor signalering en sociale problematiek. De coördinatie is in handen van het Stadsteam.	Q1/Q4	Team Oudewater
1.14	Thema Samenwerking Het Stadsteam is de spil in het samenwerken binnen het Sociaal Domein. Inwoners en professionals werken daar samen. Signaleren en zorgen over jongeren en gezinnen worden daar gedeeld en opgepakt. Er is een evaluatie uitgevoerd.	Q2	UVO/ Team Oudewater
1.15	Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt aangeboden los van het Stadsteam.	Q1	Team Oudewater
1.16	Communicatie Ontwikkelen communicatietraject "Vergroten bekendheid lokaal aanbod".	Q1/Q4	Team Oudewater
Participatie		UVO	

2.1	Opstellen resultaatafspraken Ferm Werk.	Q2
2.2	Bewaken resultaatafspraken Ferm Werk.	2016Q4/Q1 2017
2.3	Voorstel aangaande het al dan niet voortzetten van het project: "Consolidatie regionale 'sluitende' aanpak 'kwetsbare jongeren'; vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (samen met RMC, RBL en Ferm Werk)".	Q1
2.4	Versterkte integrale samenwerking bedrijfsleven, onderwijs, overheid, het Stadsteam en maatschappelijke organisaties t.b.v. optimale aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	Q1/Q4
2.5	Beleid minima en inkomensondersteuning (herziening verordeningen).	Q2

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
3. Sociaal domein	Lasten	6.945.712	6.596.110	6.551.874	6.516.099	6.493.175
	Baten	1.439.282	1.397.031	1.395.188	1.392.701	1.389.824
3. Sociaal domein - Totaal		5.506.430	5.199.079	5.156.686	5.123.398	5.103.351

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Inkomen Buig	€ 73.000
Sociale werkvoorziening	-/- € 97.000
Schuldhelpverlening	-/- € 28.000
Uitvoeringskosten Sociaal Domein	-/- € 24.000
Vervallen lasten Verenigingsgebouw	-/- € 6.000
Kapitaallasten Cultuurhuis/Scouting	-/- € 9.000
Planmatig onderhoud Tjonkie	-/- € 8.500
Subsidie Kwadraad	-/- € 6.000
WMO/AWBZ en Jeugd	-/- € <u>248.000</u>
	-/- € 343.500

De lasten WMO/AWBZ en Jeugd dalen als gevolg van de lagere integratie-uitkering WMO/AWBZ en Jeugd met € 248.000. Overeenkomstig bestaand beleid zijn de uitgaven in principe gelijk aan de inkomsten.

Baten:

Lagere onttrekking voorziening onderhoud gebouwen	€ 8.500
Lagere huuropbrengst	€ 8.500
Diverse baten uitvoeringskosten Sociaal Domein	<u>€ 24.000</u>
	€ 41.000

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

4. Cultuur, economie en milieu

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. L.W. Vermeij

Thema's : Handel en ambacht, Baten marktgeden, Openbare bibliotheek,
Kinderopvang en Milieubeheer.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het vergroten van de aantrekkelijkheid van het historisch stadscentrum als draagvlak voor het winkelbestand en culturele evenementen, het Stadhuis krijgt ook een museumfunctie, de herontwikkeling van de Westerwal waarbinnen de realisatie van een passantenhaven een optie is als (budgettair neutraal) drager van toerisme, het stimuleren en aantrekken van bedrijvigheid, het in samenspraak met het bedrijfsleven oppakken van de revitalisering en uitbreiding van het bedrijventerrein Tappersheul, het verbeteren van de parkeervoorzieningen in de binnenstad, het zijn van een meer duurzame gemeente in 2018 door: minder afval te produceren, groener en energie vriendelijker te zijn en in gemeentelijke gebouwen duurzame energie en energiebesparing toe te passen en inwoners en bedrijfsleven uit te dagen om meer duurzaam te zijn.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Cultuur

De gemeente stelt een cultuurnota op en sluit een cultuurpact met de Provincie Utrecht. De bibliotheekfunctie in het cultuurhuis wordt herijkt. Dit op basis van de Bibliotheekwet 2015. Ook wordt in het cultuurhuis aandacht besteed aan: moderne muziek en filmvoorstellingen.

De mogelijkheden om het Stadhuis uit te breiden met een museumfunctie worden in kaart gebracht.

Economie

Op strategisch niveau inzicht verwerven in de ontwikkelingsmogelijkheden van Tappersheul III en de mogelijkheden met betrekking tot de revitalisering van Tappersheul I en II.

Milieu

Het "zijn" van een meer duurzame gemeente.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Oudewater in cultureel en recreatief opzicht meer op de "kaart" zetten.
2	De bibliotheek richt zich op jongeren beneden de 12 jaar en op informatieverstrekking aan diverse doelgroepen en komt in verlengde hiervan met een vraaggericht aanbod.
3	Versterking van de functie van de binnenstad door het Stadhuis ook een museumfunctie toe te kennen.
4	Aantrekkelijker en veiliger maken van de binnenstad en het bedrijfsterrein Tappersheul.
5	Bedrijfsleven ruimtelijke uitbreidingsmogelijkheden bieden en ruimte bieden om uitplaatsing vanuit het buitengebied ruimtelijk mogelijk te maken. Dit door de ontwikkeling van Tappersheul III op strategisch niveau verder ter hand te nemen.
6	Gemeente, bedrijven en inwoners nog meer milieubewust maken.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	planning
Recreatie		Team Oudewater
1	In 2018 is het aantal bezoekers van Oudewater gestegen van 75.000 naar 100.000, het aantal overnachtingen toegenomen van 8.000 tot 12.000 en stijgt het aantal vaarpassanten van 6.000 naar 7.000.	2018-Q4
2	Toeziens uitvoering bibliotheek nieuwe stijl onder afbouw van 25% subsidie. Resterende deel subsidie is ingezet voor bibliotheekwerk voor een kleinere doelgroep in een daarbij passende huisvesting en setting: kinderen, jongeren en kwetsbare volwassenen en laaggeletterden. In het kader van de nieuwe Bibliotheekwet is een bedrijfsmodel ontwikkeld waarbij rekening is gehouden met de reductie van de subsidie. Aan de afronding van het conceptbedrijfsplan, inclusief financiële paragraaf, wordt hard gewerkt. Het bedrijfsmodel en bedrijfsplan wordt in het eerste kwartaal aangeboden.	UVO Q1
3	Het voornemen is om in 2017 opnieuw een cultuurpact met de provincie te sluiten.	Q1/4
Economie		UVO
	Begeleiden van de ingestelde BIZ'en (bedrijfs-investeringszones) Tappersheul en Binnenstad; periodiek overleg met de verenigingen.	Q1/Q4
	Vorbereiding Ontwikkeling Tappersheul III Aandachtspunten hierbij zijn: a. Vaststellen uitgifte normen; b. Harde belangstellingsregistratie in relatie tot uitgifte normen; c. Exploitatieopzet rekening houdend met voornemen om een deel van de opbrengst van Tappersheul III (maximaal 2 miljoen euro) aan te wenden voor de revitalisering van de openbare ruimte (wegen, groen, parkeervoorzieningen) van Tappersheul I en II. Dit is schriftelijk aan de provincie kenbaar gemaakt vooruitlopend op het opnemen van Tappersheul III in de Provinciale Ruimtelijke Verordening.	Team Oudewater Q1 Q2 Q3/4
Milieu		UVO
7	Begeleiden milieu-platform; bijwonen overleggen	Q1//Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
4. Cultuur, economie en milieu	Lasten	887.669	668.020	668.280	669.227	668.617
	Baten	156.791	149.317	150.547	152.522	153.005
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal		730.878	518.703	517.733	516.705	515.612

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Subsidie Bibliotheek	-/- € 25.000
Kapitaallasten Bibliotheek	-/- € 15.000
Negatief saldo ODRU (overheveling)	-/- € 62.000
Kosten ODRU	-/- € 20.000
Geluidscherm de Bruijn	-/- € 90.000
	-/- € 212.000

Baten:

Gelet op het geringe verschil geen analyse.

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

5. Sport en onderwijs

- Portefeuillehouder(s) : Burgemeester mr. drs. P. Verhoeve
Wethouder drs. A.M. de Regt
Wethouder drs. L.W. Vermeij
- Thema : Basisonderwijs, exclusief huisvesting (Openbaar en Bijzonder),
Basisonderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder), Sport
(accommodaties en bevordering sport), Zwembad en Sportcomplex
Markveld.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het bevorderen van deelname aan voor- en vroegschoolse educatie, het in standhouden van sportaccommodaties, waaronder het huidige zwembad Statenland of het realiseren van een nieuw buitenbad, het volgen en in onderlinge samenhang bezien van de ontwikkelingen rond sociaal-culturele voorzieningen en sportaccommodaties vanuit het oogpunt van structurele bezetting, kostendekkendheid en maatschappelijke/bedrijfseconomische trends. Het vorenstaande met als doel: het versterken van de sociale cohesie en het bevorderen van fysieke- en algemeen vormende ontwikkelingsmogelijkheden.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Een zwemvoorziening realiseren, een nota accommodatiebeleid opstellen, het element sport nadrukkelijk betrekken bij voor- en vroegschoolse educatie, het buitenonderhoud van de schoolgebouwen overdragen en er zijn geen kinderen meer met een onderwijsachterstand.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Een zwemvoorziening realiseren
2	Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen. Het hebben van adequate speelvoorzieningen.
3	De accommodaties in Oudewater zijn in staat om het culturele-, maatschappelijke- en sport leven te faciliteren tegen aanvaardbare kosten.
4	Het leveren van een bijdrage aan een gezonde samenleving en het voorkomen van maatschappelijke overlast.
5	Kinderen die instromen in het basisonderwijs hebben voldoende vaardigheden.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	planning
Sport		
Team Oudewater		
1	Exploitatieovereenkomst en uitvoeringsovereenkomst nieuwe zwemvoorziening worden in 2016 aan de raad aangeboden evenals het beeldkwaliteitsplan. Het streven is om in 2017 de planologische procedures af te ronden.	Q2
2	Uitvoering geven aan de Nota Openbare Speelruimte 2013 d.d. 3 oktober 2013.	UVO/Team Oudewater Q1/Q4
3	Onderzoek aansluiting bij het Routebureau van de provincie zodra de provincie een afrondend voorstel aan de gemeente doet.	UVO Q1/Q4

Onderwijs		UVO
5	vaststellen beleid voor- en vroegschoolse Educatie (VVE).	Q4
Accommodatiebeleid		UVO
3.1	De nota accommodatiebeleid wordt naar verwachting in 2016 vastgesteld. In deze nota zijn de hoofdlijnen van beleid geformuleerd. De uitwerking van het geformuleerde beleid, bijvoorbeeld het opstellen van een tarievenstructuur, de subsidiëring gebruikers gemeentelijke accommodaties en het optimaliseren van het gebruik van de gemeentelijke accommodaties waarbij afstoting ook een optie is.	Q1/Q4
3.2	Het beheer van de Klepper is tijdelijk overgenomen door de gemeente en is onderdeel van de implementatie van de accommodatienota.	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
5. Sport en Onderwijs	Lasten	1.425.695	1.135.516	1.136.385	1.134.544	1.135.487
	Baten	106.113	82.500	82.500	82.500	82.500
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.319.582	1.053.016	1.053.885	1.052.044	1.052.987

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Kapitaallasten scholen	-/- € 255.000
Leerplichtbeleid	€ 18.000
Leerlingenvervoer	€ 15.000
Volwasseneneducatie	-/- € 22.000
Onderhoud zwembad (overheveling)	-/- € 20.000
Kapitaallasten Sporthal	-/- € 16.000
Kapitaallasten Markveld	-/- € 12.000
	-/- € 292.000

Baten:

Volwasseneneducatie	€ 22.000
---------------------	----------

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Portefeuillehouder(s) : Wethouder drs. L.W. Vermeij
Wethouder drs. A.M. de Regt

Thema's : Ruimtelijke Ordening, Woningbouw, Stads- en dorpsvernieuwing, Eigendommen (niet voor publieke dienst), Bouwzaken (inclusief Wabo), Omgevingsvergunningen, Grondexploitatie (inclusief scholenplan AR) en Grondexploitatie complex 12 De Noort Syde II.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het behoud van het prettige woon- en leefklimaat, het versterken van gemeenschapszin, het behoud van het open, groene landschap op een zodanige manier dat er ruimte is voor zowel agrarische bedrijvigheid als extensieve recreatie, het voeren van regie bij ruimtelijke projecten, het ontwikkelen van een woonvisie waarbij rekening wordt gehouden met de transities in het sociaal domein/andere ontwikkelingen, het aspect van duurzaamheid in de brede context en daar waar mogelijk het uitplaatsen van niet passende bedrijvigheid in het buitengebied.

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Bestemmingsplannen

De gemeente Oudewater beschikt over adequate en gedigitaliseerde bestemmingsplannen waarin maatschappelijke wensen en verlangens politiek/bestuurlijk ruimtelijk zijn vertaald.

Woonvisie en Woonagenda

Ook wordt een woonvisie en woonagenda opgesteld die recht doet aan de meest recente ontwikkelingen op het gebied van volkshuisvesting/woonvormen. Dit in overleg met de woningbouwvereniging, makelaars, zorginstellingen en andere belanghebbenden.

Toezicht Naleving Regelgeving

Het Handhaving's Uitvoeringsprogramma wordt vorm en inhoud gegeven.

Buitengebied

Inzichtelijk maken of en zo ja welke bedrijven, die zijn gesitueerd in het buitengebied, verplaatst kunnen worden naar Bedrijventerrein Tappersheul.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect (strategische doelstellingen)
1	Zekerheid geven aan: inwoners, ontwikkelaars en gebruikers met betrekking tot nieuw- en verbouwplannen en overige grond gebruiksmogelijkheden. Dit op basis van adequate bestemmingsplannen.
2	Inzichtelijk maken van de kwalitatieve- en kwantitatieve woonruimte behoefte.
3	Toeziens op de naleving van wet en regelgeving van andere overheden en van gemeentewege vastgesteld beleid met betrekking in het fysiek domein.
4	Opstellen en actualiseren van grondexploitaties met het oog op: het financieel effectueren van voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in een plangebied en het incidenteel bijdragen voorzieningen en investeringen die het algemeen dienen.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	planning
Bestemmingsplannen		Team Oudewater
1.1	Vervolg procedure bestemmingsplan Papenhoef met betrekking tot verkeersafwikkeling Arminiusplein. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. Met de ontwikkelaar wordt overleg gepleegd over de aanvraag omgevingsvergunning en ontsluiting.	Q1/Q4
1.2	Vaststelling Bestemmingsplan Hekendorp. Het ontwerp bestemmingsplan is besproken met de inwoners.	Q1
1.3	Vaststellen omgevingsplan Binnenstad. Vaststellen van nota van uitgangspunten in samenspraak met het forum ruimte, stake-holders/ samenleving ten behoeve van het Omgevingsplan Binnenstad. De nota wordt in september 2016 besproken in het forum.	Q2
1.4	Vaststelling bestemmingsplan Kern Oudewater (bebouwde kom minus de binnenstad/Tappersheul).	Q1
1.5	Vaststelling bestemmingsplan Landelijk Gebied en Papekop. De nota van uitgangspunten is besproken in het forum in aanwezigheid van stake-holders en inwoners. De inspraakprocedure is in het derde kwartaal 2016 opgestart.	Q1
1.6	Archeologiebeleid verankeren in de bestemmingsplannen die in voorbereiding zijn.	Q1/Q4
1.7	Vaststellen structuurvisie Westerwal/Havenkwartier. De integrale ontwikkeling van de Westerwal wordt ter hand genomen door middel van: het opstellen van een ruimtelijke visie en ontwikkelingsscenario's.	Q1/Q4
1.8	Vaststellen structuurvisie en Bestemmingsplan St. Janstraat/Hoek Wijngaardstraat. In 2016 is overleg geweest met de bewoners en de woningbouwvereniging. In Q3 2016 wordt de ontwerpvisie aangeboden waarna postzegelbestemmingsplannen worden opgesteld. Deze plannen worden in 2017 vastgesteld.	Q1
1.9	Planontwikkeling zwemvoorziening Statenland en Noort-Syde In de tweede helft van 2016 worden de overeenkomsten die betrekking hebben op de realisatie van een zwemvoorziening aan de raad voorgelegd inclusief een beeld kwaliteitsplan. Het streven is om in 2017 het bestemmingsplan vast te stellen.	Q2
1.10	Visie ontwikkeling Binnenstad. Opstellen en bespreken van een projectplan	Q2
Wonen		
2	Project Noort-Syde II: Realiseren van woningbouw door de woningbouwvereniging of een marktpartij op het perceel grond omsloten door de straten: Sisal, Manilla, Kardeel en Kabelslag. Op basis van door de gemeente opgestelde uitgangspunten is door de woningbouwvereniging en 2 marktpartijen een plan ingediend. De plannen worden thans beoordeeld. Start bouwwerkzaamheden in 2017.	Q1
2.1	De woonvisie is op 30 juni 2016 vastgesteld door de raad. Op basis hiervan worden onder andere prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwvereniging en een woningbouwprogramma opgesteld..	Q1 UVO
Handhaven		UVO
3	Handhaving openbare ruimte (inzet Boa's) Handhavingspunten: <ul style="list-style-type: none"> • Parkeerexcessen (oa blauw zone); • Overlast feiten (oa wildplassen); • Controle drank en horeca. Handhaving in het kader van de Wabo en APV en Drank & Horeca wordt opgenomen in het Integrale HandhavingsUitvoeringsProgramma. Prioritering vindt jaarlijks plaats conform dit programma..	Q1/Q4

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende uitgaven en inkomsten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Lasten	1.396.287	1.209.976	710.383	706.375	730.297
	Baten	2.055.681	1.822.233	320.953	313.165	327.237
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		- 659.394	- 612.257	389.430	393.210	403.060

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Opstellen woonvisie	-/- € 9.700
Opstellen bestemmingsplannen	-/- € 112.300
Diverse lasten Archeologiebeleid	-/- € 10.000
Planmatig onderhoud gemeentetoren	€ 12.000
Terugbetaling koopsom Verenigingsgebouw	-/- € 75.000
Doorbelasting kosten leges	€ 17.000
	-/- € 178.000

Baten:

Onttrekking voorziening onderhoud gebouwen	-/- € 12.000
Verkoop percelen grond	€ 252.000
Leges omgevingsvergunningen	-/- € 12.000
	€ 228.000

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

7. Algemene inkomsten

Portefeuillehouder(s)	: Wethouder drs. A.M. de Regt
Thema's	: Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar, Beleggingen, Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar, Uitkering Gemeentefonds, Algemene baten en lasten, Uitkering Gemeentefonds Sociaal Domein, Wet Uitvoering Onroerende Zaken, Baten Onroerende Zaakbelasting Gebruikers, Baten Onroerende Zaakbelasting Eigenaren, Baten Toeristenbelasting, Baten Hondenbelasting, Baten en Lasten Heffing en Invordering Gemeentelijke Belastingen, Saldi Productiemiddelen en Productiecentra, Saldo Rekening van Baten en Lasten, Mutaties Reserves Hoofdfunctie 0 t/m 9, Mutatie Reserve ivm deelfonds Sociaal Domein, Resultaat van de Rekening van Baten en Lasten.

1. Kern van het programma

Kern van dit programma (ontleend aan de strategische visie Oudewater is zijn toekomst Waard en het coalitie akkoord) is: het uitgangspunt dat de programmabegroting voor het komende dienstjaar en het meerjarenperspectief voor de daarop volgende drie jaren duurzaam in financieel evenwicht moet zijn, het duurzaam financieel begrotingsevenwicht wordt bereikt door: het maken van scherpe keuzes in de vorm van beleidsombuigingen en/of verhoging van gemeentelijke (belasting)baten, cofinanciering met publieke en/of private partners en het genereren van subsidies. Dit alles in de wetenschap dat de financiële gevolgen van de transities in het sociaal domein nog niet zijn uitgekristalliseerd en de ambities, zoals verwoord in het coalitieakkoord, nog niet volledig kunnen worden doorgerekend en wettelijke taken naar behoren moeten worden uitgevoerd, is de boodschap aan de Oudewaterse samenleving: "Zonder Geld Geen Wensen".

2. Het volgende willen we op de middellange termijn bereiken

Een financieel gezonde gemeente waarbij sprake is van een (meerjaren) begroting die structureel in evenwicht is, zodat doelstellingen van de andere beleidsvelden financieel gedekt zijn en gerealiseerd kunnen worden.

Daarvoor is nodig:

- Goed beheer van deelnemingen en verbonden partijen;
- Voldoende weerstandsvermogen om gemeentelijke risico's af te dekken;
- Verzekeringen om waarborgen te bieden tegen calamiteiten;
- Een gunstige lastendruk voor de Oudewaterse burgers en ondernemers.

Om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren, zetten we de komende jaren in op de onderstaande maatschappelijke effecten met bijbehorende kengetallen.

Nr.	Te bereiken maatschappelijk effect
1	Een gemeente zijn die zijn huishoudboekje duurzaam financieel op orde heeft. Een structureel sluitende begroting en meerjarenraming.
2	Zorgen voor een lastendruk voor de inwoners en bedrijven die recht doet aan de keuzes en uitgangspunten die door de gemeente zijn gemaakt en het voorzieningen niveau dat er is.
3	Een verhoging van de OZB is pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden worden of er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven van een voorziening.

3. In 2017 realiseren we deze resultaten

Om de doelen/effecten voor de middellange termijn te realiseren, realiseren we in 2017 de volgende concrete resultaten.

Nr	Resultaat 2017	planning	
Financiën			
1.1	Sluitende begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020	Q4	Team Oudewater
1.2	Repressief toezicht van de toezichhouder de provincie Utrecht	Q4	Team Oudewater
1.3	Goedkeurende accountantsverklaringen (getrouwheid en rechtmatigheid) bij de jaarrekening 2015	Q2	UVO
1.4	Goedkeurende SISA-verklaringen	Q2	UVO
1.5	Goedkeurende IV-3 verklaringen (CBS)	Q1/4	UVO
1.6	Strakke naleving van financiële richtlijnen zoals treasury en budgetbeheer	Q1/4	UVO
1.7	Financiële meevallers gaan rechtstreeks naar de Algemene Reserve	Q1/4	UVO/Team Oudewater
1.8	Financieel monitoren, verder inrichten en uitkristalliseren van het Sociaal Deelfonds	Q1/4	UVO/Team Oudewater
1.9	Financieel monitoren van de samenwerking en financiële afspraken met Woerden	Q1	UVO/Team Oudewater
1.10	Financieel en inhoudelijk monitoren van de besloten beleidsomgevingen	Q1/Q4	UVO/Team Oudewater

4. Het realiseren van de beoogde resultaten geeft de volgende lasten en baten

Kenmerk 2 omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
7. Algemene inkomsten	Lasten	335.076	302.972	436.522	430.272	423.822
	Baten	-14.123.392	-13.421.914	-13.468.672	-13.445.772	-13.482.725
7. Algemene inkomsten - Totaal		-13.788.316	-13.118.942	-13.032.150	-13.015.500	-13.058.903

Tot slot zijn in onderstaande tabel de belangrijkste financiële verschillen opgenomen ten opzichte van de begroting 2016:

Lasten:

Kapitaallasten	-/- € 17.000
Rente	-/- € 6.000
Kapitaallast Linschoten	€ 30.000
Uitvoeringskosten WOZ	-/- € 30.000
	-/- € 23.000

Baten:

Rente	-/- € 8.000
Dividend BNG en Vitens	-/- € 6.000
Rente kapitaallasten	€ 464.000
Algemene Uitkering	€ 30.000
Algemene uitkering Sociaal Domein	€ 292.000
OZB	-/- € 66.000
	€ 706.000

Bedragen met het -/- teken zijn voordelen.

Deel C: Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten bestaat uit een 10-tal verschillende belastingen, heffingen en rechten, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorbehoud is de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
- Streven naar (meer) kostendekkendheid van tarieven en leges.
- De overige tarieven en leges mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2017 uitgegaan wordt van een inflatiepercentage van 1,5.

Het beleid inzake de lokale lasten is opgenomen in:

- de diverse belastingverordeningen;
- de bestuur rapportage;
- de doorberekening van kosten en tarieven van derden;
- het Gemeentelijk Riolerings Plan;
- de wettelijke regels van de rijksoverheid;
- de programmabegroting en de productenraming;
- de productenrekening

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een directe aanwijsbare contraprestatie van de overheid van belang is. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of een dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld marktgelden) en genotsrechten (bijvoorbeeld leges). De hoogte van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijke beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn 100 % kostendekkend. Dat is niet overal het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven).
- De heffingen worden in 2017 met 1,5% verhoogd. Uitgezonderd de toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bruggelden (0%) en rioolheffing (4,8%) en marktgelden (5%).

3. Totaalbeeld en toelichting

Indien een belastingschuldige geen of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. Dit is opgenomen in de desbetreffende belastingverordening.

In de begroting 2017 wordt hiervoor een bedrag geraamd van € 24.000,--. Dit bedrag is in de berekening van de tarieven voor de afvalstoffenheffing meegenomen.

Belastingen en heffingen	Baten begroting 2017	Tarief- mutatie	Begroting 2016	Rekening 2015
A. Belastingen				
1 OZB	€ 2.038	1,50%	€ 1.973	€ 1.974
3 Hondenbelasting	€ 43	1,50%	€ 42	€ 42
4 Precariobelasting	€ 11	1,50%	€ 10	€ 9
5 Toeristenbelasting	€ 12	0,00%	€ 11	€ 12
Subtotaal A Belastingen	€ 2.104		€ 2.036	€ 2.037
B. Bestemmingsheffingen				
1 Afvalstoffenheffing	€ 825	0,00%	€ 801	€ 834
2 Rioolheffing	€ 1.045	4,80%	€ 985	€ 949
Subtotaal B Bestemmingsheffingen	€ 1.870		€ 1.786	€ 1.783
C. Rechten				
1 Leges burgerzaken	€ 181	1,50%	€ 151	€ 184
2 Begravenisrechten	€ 6	1,50%	€ 3	€ 6
3 Marktgeden	€ 27	5,00%	€ 27	€ 23
4 Bruggeden	€ 12	0,00%	€ 27	€ 24
5 Omgevingsvergunningen	€ 281	1,50%	€ 269	€ 273
Subtotaal C Rechten	€ 507		€ 477	€ 510
Totaal	€ 4.481		€ 4.299	€ 4.330

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2017 van € 250.000. (2016: € 250.000 2015: € 250.000), rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden.

	2017	2016	2015
1 OZB	€ 301	€ 297	€ 293
2 Rioolheffing	€ 211	€ 201	€ 192
3 Afvalstoffenheffing (meerpers)	€ 231	€ 231	€ 231
4 Hondenbelasting	€ 67	€ 66	€ 65
Totaal	€ 810	€ 795	€ 781

A. Belastingen

Ad 1: OZB

Onder de naam "onroerendezaakbelastingen" wordt ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken belasting geheven, namelijk een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft op grond van eigendom, bezit of beperkt recht. Tevens wordt er een gebruikersbelasting geheven van niet-woningen. De belasting wordt met ingang van 2009 via een percentage van de getaxeerde waarde geheven.

Voor 2017 zijn de tarieven verhoogd met 1,5%. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de getaxeerde waarden gelijk zijn aan die van 2016.

Indien uit de hertaxatie blijkt dat de waarden bijvoorbeeld met 2% zijn gedaald, wordt het tarief met 3,5% verhoogd in plaats van 1,5%. De opbrengst voor 2017 wordt op € 2.033.000,-- geraamd.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld. De waarde gegevens worden gebruikt door de gemeente voor de onroerende zaakbelastingen en door de Bghu voor de watersysteemheffing.

Sinds 2008 vindt er jaarlijks een hertaxatie plaats. Ook in 2016 vindt er weer een nieuwe herwaarderingsronde plaats. Begin 2017 worden de nieuwe waarde beschikkingen verstuurd met als waarde peildatum 1 januari 2016. Deze waarden gelden dan voor het jaar 2017.

Ad 2: Hondenbelasting

De belasting wordt gegeven van de houder van één of meer honden. Het gezinshoofd wordt aangemerkt als de belastingplichtige. Het tarief bedraagt € 67,-- voor elke hond. Het is mogelijk om voor bepaalde categorieën vrijstelling te krijgen voor de hondenbelasting. Jaarlijks vindt er een controle hondenbelasting plaats.

De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 43.000,--.

Ad 3: Precariobelasting

De belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting wordt geheven naar het aantal eenheden, bepaald en berekend aan de hand van de bij de belastingverordening behorende tarieventabel.

In de begroting 2017 wordt de opbrengst precariobelasting voor de terrasvergunningen op € 10.533,-- geraamd.

Ad 4: Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is met ingang van 2013 ingevoerd. De belasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen tegen vergoeding, door personen die niet als ingezetenen in de gemeentelijke basisregistratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen.

De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 12.000,--.

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1: Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van de feitelijke gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente op grond van artikel 10.11 van de Wet milieubeheer de verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft.

De totale kosten voor het ophalen en verwerken van huisvuil worden voor 2017 op € 825.142,-- geraamd. Dit is inclusief het bedrag dat is geraamd voor de verleende kwijtschelding alsmede de via het BCF verhaalbare BTW. Omdat de raad heeft bepaald dat het dekkingspercentage 100% moet zijn, is de opbrengst ook geraamd op € 825.142,--. Dit bestaat uit de opbrengst voor grof vuil van het Stadserf € 8.000,--, opbrengst bijdragen van derden, ondermeer Nedvang en Wecycle, € 55.000,-- en opbrengst afvalstoffenheffing € 762.142,--.

Er zijn drie tarieven voor respectievelijk een eenpersoonshuishouden, een tweepersoonshuishouden en een huishouden van drie of meer personen. Vanaf 2014 zijn de tarieven niet meer verhoogd.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
1 Lasten	€ 718	€ 698	€ 684
2 BTW lasten te verhalen op BTW comp.fonds	€ 107	€ 103	€ 102
3 Totale lasten	€ 825	€ 801	€ 786
4 Baten	€ 825	€ 801	€ 834
5 Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	106%

Ad 2: Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Er zijn de volgende tarieven:

- een bedrag per woning;
- een bedrijfspannend met een bebouwde oppervlakte van 50 m² tot 200 m²;
- een bedrijfspannend met een bebouwde oppervlakte van 200m² tot 1.000 m²;
- een bedrijfspannend met een bebouwde oppervlakte van 1.000 m² tot 2.000 m²;
- een bedrijfspannend met een bebouwde oppervlakte die groter is dan 2.000 m²;
- een bedrag per kamer voor de verzorgingstehuizen.

Voor het jaar 2017 zijn de tarieven net als de laatste jaren met 4,8% verhoogd. Dit percentage is gebaseerd op het op 24 mei 2012 vastgestelde GRP 2012-2016. De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 1.045.000,--. De opbrengst van de rioolheffing wordt gestort in de voorziening onderhoud rioleringen. Aan deze voorziening worden de kosten voor het onderhoud van de riolering onttrokken.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
1 Lasten	€ 592	€ 683	€ 633
2 BTW lasten te verhalen op BTW comp.fonds	€ 63	€ 143	€ 93
3 Totale lasten	€ 655	€ 826	€ 726
4 Baten	€ 1.045	€ 987	€ 949
5 Kostendekkendheidsgraad	160%	119%	131%
6 Saldo (=mutatie voorziening; + = toevoeging)	€ 390	€ 161	€ 223

C. Rechten

Ad 1: Leges

Onder de naam 'leges' worden een aantal verschillende rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.

Uitgangspunt voor de leges is een stijging met 1,5%. Dit geldt niet voor alle tarieven omdat er een aantal wettelijke tarieven is, bijvoorbeeld uittreksel burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

In de begroting worden op diverse budgetnummers de ontvangsten verantwoord.

Zowel in 2016 als in 2017 zijn de tarieven voor leges verhoogd met 1,5%.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
<i>Lasten</i>			
Persoonsdocumentaties	€ 345	€ 335	€ 335
Secretarieleges	€ 67	€ 62	€ 70
<i>Totaal lasten</i>	€ 412	€ 397	€ 405
Baten	€ 181	€ 151	€ 184
Saldo	€ 231-	€ 246-	€ 221-
Kostendekkendheidsgraad	44%	38%	45%

Ad 2: Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

De begraafplaats is gelegen aan de Hekendorpse Buurt 115 te Hekendorp. Er zijn 150 graven, een columbarium en een urnenmuur. De begraafplaats is in principe alleen bestemd voor (voormalige) inwoners van Hekendorp.

De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 6.000,--.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	€ 1	€ 1	€ 2
Baten	€ 6	€ 3	€ 6
Saldo	€ 5	€ 2	€ 4
Kostendekkendheidsgraad	600%	300%	300%

Ad 3: Marktgeden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats. Er wordt uitgegaan van 4 standplaatsen en 50 marktplaatsen.

De maatstaf is het aantal strekkende meters dat voor de standplaats wordt ingenomen.

De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 27.000,--. De tarieven zijn in 2017 verhoogd met 5%.

Door deze verhoging in 2017 is er nog steeds **geen** sprake van een kostendekkend tarief.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	€ 34	€ 33	€ 31
Baten	€ 27	€ 27	€ 23
Saldo	€ 7-	€ 6-	€ 8-
Kostendekkendheidsgraad	79%	82%	74%

Ad 4: Bruggelden

Voor iedere doorvaart van de Hoenkoopse brug wordt sinds de zomer van 2016 € 2,-- per vaartuig gerekend. In 2015 werd nog € 4,50 per doorvaart berekend. Met de opbrengst hiervan wordt een deel van de brugbediening door medewerkers van Ferm Werk bekostigd. De opbrengst voor 2017 wordt geraamd op € 12.000,--.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
Lasten	€ 38	€ 38	€ 35
Baten	€ 12	€ 27	€ 24
Saldo	€ 26-	€ 11-	€ 11-
Kostendekkendheidsgraad	32%	71%	69%

Ad 5: Omgevingsvergunningen

De opzet van de bouwleges is met ingang van 2003 flink gewijzigd als gevolg van de inwerkingtreding van de gewijzigde Woningwet op 1 januari 2003. Een aantal bouwwerken is niet meer vergunningplichtig.

Daarnaast zijn er nu tarieven opgenomen voor het in behandeling nemen van aanvragen om planschadevergoeding en voor het raadplegen van het Bodeminformatiesysteem.

In 2017 worden de tarieven voor de omgevingsvergunningen verhoogd met 1,5%.

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
	594		
Lasten	€ 611	€ 594	€ 583
Baten	€ 281	€ 269	€ 273
Saldo	€ 330-	€ 325-	€ 310-
Kostendekkendheidsgraad	46%	45%	47%

4. Vergelijking met andere gemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de netto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, uitgaande van een meerpersoonshuishouden). Verschil is dat bij de berekening van de netto woonlasten deze worden gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.

Van de 390 gemeenten (2016) neemt Oudewater in het overzicht van:

- netto lokale lasten de 141ste plek in met € 712,-. Hierbij geldt dat nummer 395 de hoogste (gemeente Gouda met € 990,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Vlieland met € 505,-).
- netto lokale lasten inclusief waterschapslasten met € 1.087,- de 226ste plaats in. Hierbij is de gemeente Bloemendaal met € 1.575,- de hoogste en de gemeente Tilburg met € 789,- de laagste.

Voor beide kengetallen heeft Oudewater dus een gemiddelde score.

Daarnaast is in de onderstaande tabel ook een vergelijking met vergelijkbare gemeenten gemaakt over 2016 (rioolheffing is niet opgenomen omdat de heffingsgrond verschilt per gemeente).

Belastingsoort	Woerden 2016	Bodegraven 2016	Montfoort 2016	Lopik 2016	Oudewater 2016
OZB					
Eigenaren woning	0,1279%	0,1503%	0,1450%	0,1379%	0,1187%
Eigenaren niet-woning	0,2253%	0,2378%	0,3282%	0,1390%	0,1977%
Gebruikers niet-woning	0,1690%	0,1837%	0,2742%	0,1115%	0,1563%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuis- houden	€ 177	€ 217	€ 133	€ 162	€ 138
Meerpersoonshuis- houden	€ 211	€ 259	€ 216	€ 189	€ 231
Hondenbelasting					
1e hond	€ 67	€ 84	€ 60	€ 54	€ 66

Paragraaf 2 Verbonden partijen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als (enige) definitie: "een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft".

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dan ook dat, wanneer een verbonden partij failliet mocht gaan, de deelnemers in deze verbonden partij, dus ook de gemeente Oudewater, voor extra kosten zullen komen te staan. Uit bovenstaande blijkt dus ook dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidies).

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen. Ook de stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

In deze paragraaf is het begrip verbonden partijen echter wat ruimer opgevat dan in het BBV. Daarom zijn bijvoorbeeld ook de belangrijkste organisaties die geen rechtspersoonlijkheid hebben, opgenomen. Maar eveneens zijn opgenomen stichtingen waarin de gemeente een benoemingsrecht heeft en die zij ook een subsidie geeft, grote organisaties waar de gemeente of een bestuurder levert en of zich garant stelt enz. De reden voor deze "brede" invulling van de paragraaf verbonden partijen is de behoefte aan overzicht. De belangrijkste partijen aan wie de gemeente zich op een of andere manier bestuurlijk en/of financieel verbonden heeft komen nu op één plek in de begroting en rekening bij elkaar.

Gemeenschappelijke regelingen

In deze paragraaf is per gemeenschappelijke regeling een format ingevuld. De reden hiervoor is dat landelijk, maar ook in Oudewater, meer inzicht wordt verlangd in de verbonden partijen waardoor het inzicht en de "grip" vergroot kan worden. Ook is van een aantal grotere stichtingen waarbij de gemeente financieel is betrokken een afzonderlijke format opgenomen.

Voor de in de formats voorkomende financiële gegevens is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de jaarrekeningen 2015 en van de begrotingen 2017 van de diverse instellingen. Ook voor de designaleerde risico's geldt dat deze, voor zover mogelijk, zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekeningen 2015 en uit de begrotingen 2017 van de diverse instellingen.

Voor de overige onderwerpen zijn de lasten vooralsnog conform het bestaande beleid opgenomen.

3. Verbonden partijen per programma

De gemeente Oudewater heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. De onderstaande partijen worden per programma toegelicht:

- Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
- Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
- Ferm Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- Stichting Onderwijs Primair (SOP)
- Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)
- Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Vitens
- Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk. Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012-2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het gebiedsbreed uitwerken van deze thema's.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester mr. drs. P. Verhoeve Plv.lid : wethouder drs. L.W. Vermeij
Financieel	
Bijdrage	Rekening 2015 € 541.760 Begroting 2016 € 541.217 Begroting 2017 € 531.217
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Vanaf 2015 is de financieringssystematiek van de VRU gewijzigd (nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling). De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald volgens de criteria van het gemeentefonds.
Inhoudelijke ontwikkeling	De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2017 met o.a. de volgende werkzaamheden bezighouden: <ul style="list-style-type: none"> • De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten.

<p>Risico's</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De VRU adviseert het bevoegd gezag over Advies brandveiligheid, risico's (risicoprofiel) en externe veiligheid (Besluit Risico's Zware Ongevallen, Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, Vuurwerkbesluit en aanwijzing bedrijfsbrandweer). • De VRU voert toetsingen uit en adviseert het bevoegd gezag over mogelijke handhavingstrajecten. • De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak. • De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening. • De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis. • De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze. • De VRU voert de opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten voor de betreffende functionarissen overeenkomstig het OTO-beleidsplan. • De VRU adviseert gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie en beheert de piketten voor Bevolkingszorg. • De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU. • De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten. • De VRU houdt drie SIGMA teams in stand. Deze operationele SIGMA teams zijn conform OTO plan opgeleid en 24/7 oproepbaar en inzetbaar. • De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers van een ramp of crisis. • Op het gebied van organisatieontwikkeling zal de VRU zich onder andere bezig houden met het ontwikkelen van accountmanagement, sturen op kwaliteit van (bestuurs)stukken en het op orde brengen van de informatiehuishouding. <p>Het is nog onduidelijk of de VRU de repressieve huisvesting gaat overnemen of dat de repressieve huisvesting eigendom blijft van de gemeente. Ook kan het zo zijn dat alleen het beheer & onderhoud overgenomen wordt door de VRU. Hierover is nog geen definitief besluit genomen.</p>
-----------------	---

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de invoering Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) m.i.v. 2013 overgedragen aan het RHC.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester mr. drs. P. Verhoeve Plv.lid : wethouder drs. L.W. Vermeij
Financieel Bijdrage	Rekening 2015 € 27.881 Begroting 2016 € 29.610 Begroting 2017 € 30.188
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het oud archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC werden afgebouwd. Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties was een belangrijk speerpunt voor 2016. In 2014 is de website vernieuwd en is het technisch mogelijk om archiefbescheiden digitaal aan te bieden. Daarnaast vraagt de verdere implementatie van het archieftoezicht in het kader van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht aandacht. In 2015 is voor de 2 ^e maal een KPI-rapportage

opgesteld met betrekking tot het kwaliteitsniveau van de archieven.

Samen met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het Utrechts Archief is een pilot opgezet om ervaringen op te doen met een e-depot. Deze pilot wordt momenteel uitgevoerd. De leerpunten hieruit worden meegenomen naar alle deelnemers van het RHC.
In 2016 is de huisvesting van het RHC nader bezien.
Momenteel is het RHC gevestigd in het stadhuis aan de Blekerijlaan 14. Komend jaar wordt het stadhuis Woerden gerenoveerd. Gelijktijdig wordt de huisvesting van het RHC meegenomen. Gedurende de renovatie wordt het RHC in het stadskantoor van Oudewater gehuisvest.

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteeranlyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. Per 1 januari 2014 is de provincie uit de regeling getreden. Gezien het feit dat de provincie geen afval leverde en ook geen bijdrage betaalde, heeft dit geen financiële consequenties. De toezichthoudende taak verschuift hierdoor van het Rijk naar de provincie.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. L.W. Vermeij Plv. Lid :
Financieel	
Bijdrage	Rekening 2015 € 214.585 Begroting 2016 € 207.071 Begroting 2017 € 233.172
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De huidige verwerkingscontracten voor brandbaar afval en gft lopen af op 31 december 2018, met de mogelijkheid deze met 2x één jaar te verlengen. Het contract voor de overslag van het afval uit de regio Utrecht loopt af op 31 december 2018 en kan niet worden verlengd. Momenteel geeft de AVU uitvoer aan het besluit de overslag van het afval in eigen beheer te gaan doen en onderzoekt samen met gemeente Utrecht (Stadswerken) de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van een afvaloverslagstation in eigen beheer voor de regio Utrecht. Dit overslagstation moet op 1 januari 2019 in bedrijf zijn. In Ede exploiteert de AVU samen met Afval Combinatie De Vallei (ACV-groep) een afvaloverslagstation. Hier wordt het huishoudelijk afval van de bij de ACV-groep aangesloten gemeenten en de AVU-gemeenten uit de regio Veendam overgeslagen. Het afval van de gemeenten uit de regio Amersfoort wordt bij ROVA in Amersfoort overgeslagen. De AVU is aandeelhouder van ROVA.
Inhoudelijke ontwikkeling	De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Naast de provinciebrede interpretatie van de gegevens die komen uit de sorteeranlyses, verdiept de AVU zich in de CO2-berekeningen en ondersteunt de gemeenten daarin met kennis en advies. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval. Uit marktonderzoek is gebleken dat samenwerking van gemeenten op grote schaal in verband met een zo groot mogelijk aan te bieden volume van groot belang is. Daarnaast is door de deelnemers aan de AVU gevraagd een advies te geven over de aanbiedingen die Wecycle en WEEE hebben gedaan voor de inzameling en verwerking van elektrische en elektronische apparatuur.

	<p>Ten slotte behartigt de AVU de strategische belangen van de deelnemende gemeenten door onder andere wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering te monitoren en te reageren waar nodig.</p> <p>Steeds vaker wordt de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie), reeds in het ontwerpstadium van wet- en regelgeving of van projecten betrokken. Vanuit die rol is de AVU in staat de deelnemende gemeenten op een goede wijze desgevraagd te adviseren.</p> <p>In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet na kan komen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.</p>
Risico's	

3. Sociaal domein

Naam	Ferm Werk
Doel	<p>Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden operationele beleid.</p> <p>De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt betreft het uitvoering geven aan taken in het kader van de Participatiewet waarin zijn opgenomen de volgende voormalige wetten: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.</p> <p>Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Oudewater, Woerden, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Oudewater ongeveer 10% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder drs. A.M. de Regt</p> <p>Plv. lid : wethouder drs. L.W. Vermeij</p>
Financieel	
Bijdrage	<p>Rekening 2015 € 2.304.931</p> <p>Begroting 2016 € 2.416.041</p> <p>Begroting 2017 € 2.369.884</p>
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	<p>Het is van belang onderscheid te maken tussen grote geldstroom en kleine geldstroom. De zogenaamde grote geldstroom betreft uitgaven aan uitkeringen etc. die wat betreft Oudewater nagenoeg geheel worden gedekt door rijksbijdragen (het BUIG-budget).</p> <p>Wellicht is een geringe gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. Het economisch herstel laat zich nog onvoldoende voelen terwijl een belangrijk deel van de inwoners met een uitkering een (zeer) grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt. De gemeente draagt ongeveer € 50.000,- bij aan de loonkosten van WSW-personeel (het zogenaamde subsidietekort).</p> <p>De kleine geldstroom betreft de organisatie- en formatiekosten van Ferm Werk. Deze kosten worden gedekt door rijksbijdragen, inkomsten uit de markt en gemeentelijke bijdragen.</p> <p>In de begroting 2017 zijn (vergeleken met de begroting 2016) de inkomsten uit de markt realistischer (dat wil zeggen lager) begroot. De gemeentelijke bijdragen zijn echter niet toegenomen. Binnen Ferm Werk wordt een Verbeterplan uitgevoerd. Het plan is vooral ook gericht op het verhogen van effectiviteit en de efficiëntie van werkprocessen waardoor de uitvoeringskosten kunnen worden beperkt. In dat kader is de begroting ook op een andere wijze vormgegeven, namelijk als een productbegroting (PxQ- begroting).</p>

Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf.</p> <p>Geconstateerd moet worden dat de samenvoeging niet zonder hobbels is verlopen.</p> <p>Inhoudelijke en financiële ontwikkelingen hebben begin 2015 geleid tot het laten verrichten van onderzoek naar de bedrijfsvoering en de werkgeversbenadering. Medio 2015 is het onderzoek vertaald naar het reeds genoemde Verbeterplan. In dat plan is een aantal projecten opgenomen waaronder de ontwikkeling van nieuwe dienstverlening (instrumenten), het ontwikkelen van plannen om de terugloop van het aantal WSW-ers op te vangen en het aanpassen van de organisatie ter beperking de kosten. Tegelijkertijd wordt, ook in het kader van het regionale werkbedrijf, de werkgeversdienstverlening verstrekt.</p> <p>Eind 2014 zijn ten aanzien van het bestand inwoners uit Oudewater met een uitkering extra activiteiten ontplooid. Van alle uitkeringen is de rechtmatigheid opnieuw beoordeeld en van alle inwoners in het bestand zijn de mogelijkheden van uitstroom naar betaald werk ingeschat. Bij voldoende mogelijkheden hebben deze inwoners een traject op maat aangeboden gekregen.</p>
Risico's	<p>In 2016 moet de uitvoering van het Verbeterplan resultaten gaan opleveren. In de begroting 2016 van Ferm Werk is daarvoor een taakstellend bedrag opgenomen. Gedurende het jaar moet dit bedrag worden bezuinigd op de uitvoeringskosten.</p> <p>Tegelijkertijd heeft Ferm Werk de opgave om het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering te beperken door instroom te beperken en uitstroom te bevorderen. Wat het eerste betreft vormt de verhoging van de taakstelling huisvesting statushouders een extra risico naast de economische ontwikkelingen. Wat betreft de uitstroom is het zeer belangrijk dat Ferm Werk een goede positie heeft binnen het lokale bedrijfsleven en dat dit bedrijfsleven bereid is tot het nemen van verantwoordelijkheid voor re-integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.</p>

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)	
Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Doel	De GGDrU geeft uitvoering aan en ondersteunt bij de gemeentelijke taken zoals vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand.</p> <p>Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder drs. A.M. de Regt</p> <p>Plv. lid :</p>
Financieel	
Bijdrage	<p>Rekening 2015 € 307.280</p> <p>Begroting 2016 € 300.997</p> <p>Begroting 2017 € 316.310</p>
Eigen vermogen	Het geprognosticeerde saldo van de algemene reserve Publieke Gezondheid bedraagt per 1 januari 2017 € 504.000,-, die van reizigersadvisering € 227.000,- en van inspecties kinderopvang € 143.000,-. In totaal derhalve € 874.000. Dat ligt tussen de minimum en maximum gedefinieerde norm. Daarnaast wordt als bestemmingsreserve € 1.136.000,- verwacht.
Financiële ontwikkeling	<p>De GGDrU heeft een productenmatrix ontwikkeld om inzichtelijk te maken wat de status is van de taken die gemeente belegt bij de GGD: onderscheidend taken die de gemeente wettelijk door de GGD moet laten uitvoeren en taken waarbij gemeenten een keuze hebben waar ze die taken beleggen.</p> <p>Ook de wijze van financiering wordt inzichtelijk gemaakt.</p>
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>In de JGZ wordt het nieuwe Basistakenpakket ingevoerd, conform wettelijke verplichting.</p> <p>Alle gemeenten (met uitzondering van Vianen vanwege herindeling) hebben inmiddels de JGZ 0-4 jaar bij de GGD belegd.</p> <p>Verdere collectivisering van de taken die gemeenten door de GGD laten uitvoeren is noodzakelijk omdat de risico's van te veel maatwerk voor de bedrijfsvoering te groot zijn. Lokale accenten in de uitvoering van taken blijft mogelijk.</p> <p>De verbinding tussen GGD en gemeenten wordt versterkt doordat de taken die de GGD uitvoert onderdeel uitmaken van of raakvlakken hebben met het sociale domein.</p>
Risico's	De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en

aflossing van de door de GGD aangedane geldlening en rekening-courant overeenkomsten.

De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.

Er is een integrale risico-inventarisatie uitgevoerd binnen de GGD. Vanuit de kwaliteitsmonitoring heeft tevens een operationele risico-inventarisatie plaatsgevonden. In de begroting 2017 zijn 3 risicogroepen onderscheiden: interne bedrijfsvoering, verbonden aan het karakter van een gemeenschappelijke regeling en vanuit de externe omgeving. Per productgroep zijn de risico's beschreven en van actiepunten (en stand van zaken) voorzien

Accountants hebben geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet op peil is. Het Algemeen Bestuur heeft vastgesteld dat de bedrijfsvoering versterkt dient te worden. Dat is noodzakelijk omdat de GGD sinds 2010 is gegroeid terwijl de ondersteunende functies niet zijn meegegroeid. Binnen de vastgestelde financiële kaders (taakstelling) was daarvoor geen ruimte.

De GGD heeft voor de versterking ruimte in de begroting gevonden. Daarnaast wordt het overschot van 2014 gebruikt in 2016 en 2017. Mogelijk wordt daarna de inwonerbijdrage verhoogd.

4. Cultuur, economie en milieu

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	De Omgevingsdienst Regio Utrecht draagt zorg voor een doelmatige, kwalitatief goede, efficiënte en controleerbare uitvoering van de haar opgedragen taken. Dit zijn de wettelijke milieutaken (vooral vergunningverlening, toezicht en handhaving) en een deel van de niet-wettelijke (beleids)taken; vooral advisering op het gebied van ruimtelijke ordening, bodemsanering, geluidshinder en duurzaamheid. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. L.W. Vermeij Plv. lid : wethouder drs. A.M. de Regt
Financieel	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.
Bijdrage	Rekening 2015 € 375.637 Begroting 2016 € 364.992 Begroting 2017 € 340.876 (inclusief VTH-taken voormalige provinciale bedrijven)
Eigen vermogen	De algemene reserve bedraagt na vaststelling van de jaarrekening 2015 per 1 januari 2016 € 626.497
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 juli 2012 is de Omgevingsdienst Regio Utrecht ontstaan uit het samengaan van de Milieudienst Zuid Oost Utrecht en de Milieudienst Noord West Utrecht. Op dit moment loopt het proces om te komen tot een provincie brede RUD Utrecht. Belangrijke randvoorwaarden zijn ten eerste dat er geen datum wordt bepaald waarop de fusie gerealiseerd moet zijn. Daarvoor wordt de tijd genomen die nodig is. Ten tweede wordt vooraf bepaald aan welke prestatie indicatoren beide organisaties moeten voldoen alvorens tot fusie wordt overgegaan. Uitgangspunt van de gemeente Oudewater is dat de RUD-vorming niet mag leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
Risico's	Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve. Om het weerstandsvermogen van de ODRU te verbeteren is afgesproken dat indien enig jaar een batig saldo oplevert, dit saldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Het totale weerstandsvermogen mag in enig jaar niet meer zijn dan 10% van de jaaromzet. Inmiddels zijn de risico's in kaart gebracht en op basis hiervan is een berekening gemaakt van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen. Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van 1,5. Dit wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden uit het weerstandsvermogen, welke opgebouwd wordt vanuit eventuele positieve

jaarrekening resultaten.

Zodra de Algemene Reserve het gewenste niveau heeft bereikt, wordt het meerdere gerestitueerd aan de deelnemers in verhouding tot de door hen afgenomen uren.

Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit saldo te dekken, stelt het bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van dit nadelig saldo. Het algemeen bestuur bepaalt dan wat de deelnemende partijen zullen bijdragen.

5. Sport en onderwijs

Naam	Stichting Onderwijs Primair (SOP)
Doel	De Stichting is per 1 augustus 2003 opgericht en heeft ten doel het instandhouden van de scholen voor openbaar onderwijs.
Betrokkenen	De gemeenten in de Krimpenerwaard, gemeente Oudewater en de gemeente Montfoort.
Bestuurder vanuit onze gemeente	De Stichting is een zelfstandig bestuur
Financieel	De gemeente heeft geen direct financieel belang in de stichting.
Bijdrage	Rijksvergoedingen worden door de stichting zelf ontvangen en zij doet ook haar eigen uitgaven. De gemeenteraden moeten echter nog wel de begroting en de jaarrekening goedkeuren.
Financiële ontwikkeling	Jaarlijks biedt het college van bestuur de jaarrekening en begroting ter goedkeuring aan de gemeenteraden.
Inhoudelijke ontwikkeling	Het stichtingsbestuur is bezig met een strategische heroriëntatie en professionalisering op het terrein van organisatieontwikkelingen, het personeelsbeleid en de kwaliteit van het onderwijs.
Risico's	De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor het aanbieden van openbaar onderwijs in de gemeente. Het risico bestaat dat het bestuur van de stichting de onderwijsuitgaven de Rijksbijdrage overschrijdt en dat dan de gemeente financieel moet bijspringen.

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Naam	Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)
Doel	Dit openbaar lichaam heeft tot taak de deelnemende gemeenten van advies te dienen inzake de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschap- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid.
Betrokkenen	De gemeenten: Abcoude, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Wethouder drs. L.W. Vermeij
Financieel	Er wordt een bijdrage per advies betaald gebaseerd op de tarieventabel van Welstand en Monumenten Midden Nederland. De aan de gemeente in rekening gebrachte bijdragen worden via de leges doorberekend aan de aanvragers van de vergunning.
Bijdrage	Rekening 2015 : € 15.423 Begroting 2016 : € 17.500 Begroting 2017 : € 17.500

Financiële ontwikkeling	In geval van een lager aantal ingediende plannen dan begroot heeft dit direct gevolgen voor de inkomsten en de financiële positie van WMMN. Beperkte tekorten kunnen uit de aanwezige reserve worden opgevangen. De economische ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en indien er tussentijds maatregelen noodzakelijk blijken zal de WMMN hier tijdig over informeren.
Risico's	Achterblijvende inkomsten als gevolg van een lager aantal te beoordelen plannen als gevolg van een economische recessie of uittredende deelnemers in het kader van deregulering.

Naam	Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe medische geneeskundigen. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de huisvestigingsverordening Regio Utrecht 2015 gemeente Oudewater gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten
Betrokkenen	De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.
Bestuurder vanuit uit onze gemeente	Wethouder drs. L.W. Vermeij
Financieel	Er wordt een bijdrage per advies betaald gebaseerd op de tarieventabel van Welstand en Monumenten Midden Nederland. De aan de gemeente in rekening gebrachte bijdragen worden via de leges doorberekend aan de aanvragers van de vergunning.
Bijdrage	Rekening 2015 : € 3.618 Begroting 2016 : € 5.350 Begroting 2017 : € 4.000
Financiële ontwikkeling	.
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis verzorgt het secretariaat van de Stichting Urgentieverlening West-Utrecht.
Risico's	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn. Gezien de inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt.

7. Algemene inkomsten

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.
Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Oudewater heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Financieel	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oudewater bezit 27.612 aandelen x € 2,50.
Bijdrage	Rekening 2015 € 15.739 Begroting 2016 € 25.000 Begroting 2017 € 28.160
Eigen vermogen	Per 31-12-2015 € 4.163 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31-12-2015 € 145.317 miljoen
Achtergestelde schulden	Per 31-12-2015 € 31 miljoen
Financiële ontwikkeling	
Inhoudelijke ontwikkeling	Het te ontvangen dividendbedrag blijft in deze tijd nog steeds onzekere factor. De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken. Verder moet blijken hoe het verplichte schatkistbankieren, de bankenbelasting en de wet Hof invloed hebben op de winst van de BNG en de bijbehorende dividenduitkeringen. In 2016 is er over 2015 weer een hogere dividenduitkering ontvangen. De verwachting is dat het dividend de komende jaren weer een lichte stijging zal laten zien.
Risico's	

Naam	Vitens
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Doel	De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 7 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Oudewater is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 9.199 aandelen in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.

Financieel	
Bijdrage	Rekening 2015 € 26.769 Begroting 2016 € 20.054 Begroting 2016 € 22.720
Eigen vermogen	Per 31-12-2015 :€ 471,7 miljoen
Financiële ontwikkeling Inhoudelijke ontwikkeling Risico's	Vitens verwacht een dividend per aandeel van € 2,47 over 2016 uit te keren.

Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland	
Naam	
Doel	De Stichting Administratiekantoor Dataland BV heeft tot doel om aandelen in het kapitaal van de besloten vennootschap Dataland te houden. Daartoe heeft de stichting certificaten uitgegeven van de door haar gehouden aandelen. De missie van Dataland BV is het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed – en hiermee gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor overheid, burgers en bedrijfsleven. Daartoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het Stelsel van Authentieke Registraties.
Betrokkenen	Alle Nederlandse gemeenten.
Financieel	De gemeente is lid van BV Dataland en heeft dus geen aandelen.
Inhoudelijke ontwikkeling	In oktober 2006 is door Dataland het convenant “De toegankelijkheid gestroomlijnd” gesloten met het Kadaster waardoor de afnemers van beide partijen toegang krijgen tot gecombineerde overheidsinformatie, afkomstig van de informatiedomeinen van het Kadaster en de gemeenten.
Risico	Het risico is in de paragraaf weerstandsvermogen op nihil bepaald.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen. Zowel de accountant als de provincie wijzen op het belang van risicobeheersing en de berekening van het weerstandsvermogen.

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormeerkte vermogen (= weerstandsvermogen) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is hetgeen (mede) afhankelijk is van het risicoprofiel. Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen.

Doelstellingen met betrekking tot het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn:

- risico's beheersen;
- risico's waar mogelijk verminderen;
- norm van het weerstandsvermogen ontwikkelen;
- onderbouwen van beslissingen;
- verbeteren dienstverlening;
- herkennen en benutten van kansen;
- stimuleren professionaliteit van de medewerkers;
- beschermen vermogenspositie gemeente.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Met betrekking tot het weerstandsvermogen en de risicobeheersing heeft de gemeente met wetteksten en enkele toezichthoudende partijen te maken. Dit betreffen:

- de Gemeentewet;
- het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet HOF;
- het Rijk met als richtlijn de handreiking "duale begroting" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK);
- Provincie Utrecht;
- Accountant.

Gemeentewet

De gemeentewet vormt de kapstok voor de wetgeving waar de gemeente mee te maken heeft. Door de raad is op 11 december 2014 de Financiële verordening Oudewater 2015 conform artikel 212 van de Gemeentewet vastgesteld. In deze verordening zijn de uitgangspunten voor het financieel beleid, het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie geregeld.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Een belangrijk (financieel) kader is het BBV. De commissie BBV is belast met de taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV. De gemeenten dienen een inventarisatie van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit uit te voeren. Het BBV beschrijft enkele zaken over het weerstandsvermogen. In artikel 9 is bepaald dat er bij de begroting en de jaarrekening onder andere een paragraaf weerstandsvermogen opgesteld moet worden.

Artikel 11 geeft het volgende aan:

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
  - a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
  - b) alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
  - a) een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
  - b) een inventarisatie van de risico's;
  - c) het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.
  - d) een kengetal voor de :
    - 1a netto schuldquote
    - 1b netto schuldquote gecorrigeerd met alle verstrekte leningen
    - 2 solvabiliteitsratio
    - 3 grondexploitatie
    - 4 structurele exploitatieruimte
    - 5 belastingcapaciteit
  - e) een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

In de toelichting bij artikel 11 staat dat het aan de provincies en gemeenten zelf is om een beleidslijn te formuleren om de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit te bepalen.

Wet HOF

Vanwege de crisis en de gebrekkige nationale begrotingsdiscipline heeft de Europese Commissie recent besloten een duidelijke grens van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) te gaan stellen aan de nationale begrotingstekorten. Daarbij mag de overheidsschuld niet hoger zijn dan 60% van het BBP.

Naast de begroting van het Rijk zijn ook de begrotingen van gemeenten, provincies en waterschappen onderdeel van de totale overheidsbegroting. De Wet HOF bevat strenge regels om te waarborgen dat het begrotingstekort binnen de perken blijft. Het aandeel van de gemeenten in de berekening van het begrotingstekort van 3% bedraagt voor 2015 op basis van het voorstel 0,32%. De Wet HOF is met ingang van 1 januari 2014 ingevoerd.

De Wet HOF heeft tot gevolg dat ook gemeenten strengere eisen krijgen opgelegd betreffende bestedingen. Vooral het verschil in de toepassing van het kasstelsel bij het Rijk en de berekening van het EMU-saldo en het stelsel van baten en lasten bij decentrale overheden heeft gevolgen. Een ander gevolg is dat ook investeringen en het inzetten van gespaarde reserves leiden tot bestedingen die meetellen in het begrotingstekort. Door het Rijk worden normen toegekend waarbinnen gemeenten mogen handelen. Overtreden van de norm kan leiden tot een boete.

In de huidige opzet kan de Wet HOF een enorme invloed hebben op de gemeentelijke begroting voor de komende jaren. Het gevolg van deze wet kan zijn dat geplande investeringen mogelijk geen doorgang kunnen vinden.

Het Rijk

Volgens de handreiking "duale begroting" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn er voor gemeenten twee methoden om met een paragraaf om te gaan:

1. In de begroting worden in de paragraaf weerstandsvermogen de beleidskaders opgenomen en vervolgens de uitvoering hiervan weergegeven;
2. Vaststelling van een afzonderlijke beleidsnota voor de beleidskaders. In dat geval moeten in de paragraaf weerstandsvermogen de relevante ontwikkelingen en de voortgang van de beleidsuitvoering behandeld worden. In Oudewater is gekozen voor optie 1.

Provincie Utrecht

Een van de kerntaken van de provincie is toezicht houden op gemeenten en waterschappen. De wettelijke grondslag van het financieel toezicht staat in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De provincie Utrecht heeft haar beleid vastgelegd in het *Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader - Kwestie van evenwicht!*. Dit document is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht op 8 april 2014.

Accountant

Door de accountant van de gemeente is in het Accountantsverslag 2014 aandacht gevraagd voor een financiële vertaling van de specifieke risico's die de gemeente loopt. Dit geldt zowel voor deze paragraaf als de paragraaf "Verbonden partijen". Alle risico's in deze paragraaf zijn van een financiële vertaling voorzien.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Zodra er sprake is van incidentele en structurele risico's, is er ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In de onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze incidenteel of structureel is. De conclusie is dat deze in hoge mate incidenteel van aard is en dat wanneer er sprake is van structurele risico's deze niet eenvoudig kunnen worden afgedekt vanuit de weerstandscapaciteit.

		Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
1. Algemene reserve	inc	€ 3.789.746	€ 1.827.537	€ 3.356.397
2. Stille reserves	inc			
3. Onvoorzien	str	€ 12.625	€ 12.338	€ 12.338
4. Onbenutte belastingcapaciteit	inc	€ 469.938	€ 468.768	€ 498.358
Totaal		€ 4.272.309	€ 2.308.643	€ 3.867.093

3. Risico's

De risicopositie van de gemeente wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico. Voor de beoordeling van de kans is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Risico	Omschrijven als	Geschatte kans van voorkomen
Klein	Onwaarschijnlijk	10%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	80%

Per risico is de maximale financiële impact en de kans dat het risico zich kan voordoen ingeschat. Hierbij zijn alleen risico's meegenomen:

- waarvan de kans dat het risico zich werkelijk voordoet groter is dan 10%;
- die incidenteel zijn.

Toelichting gekwantificeerde risico's

Het weerstandsvermogen dient om risico's af te dekken waarvoor nog geen voorziening is getroffen of waarvoor geen verzekering is afgesloten. Het is aan de gemeente zelf om te bepalen welke risico's opgenomen dienen te worden. De risico's zijn hieronder gekwantificeerd en worden verderop nader toegelicht.

	Impact	Kans	Incidenteel structureel	Benodigde weerstands-capaciteit 2017	Benodigde weerstands-capaciteit 2016	Benodigde weerstands-capaciteit 2015
A. Programma's						
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid						
a ...						
b ...						
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer						
a Terrein machinefabriek, bom	€ 100.000	gemiddeld	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
b ...						
3. Sociaal domein						
a WWB etc.	€ 250.000	klein	i	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
b WMO	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
4. Cultuur, economie en milieu						
a Milieuaangelegenheden	€ 250.000	klein	i	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
b Archeologie	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
5. Sport en onderw ijs						
a Zw embad	€ 60.000	gemiddeld	i	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
b Risico realisatie zw embad	€ 115.000	klein	i	€ 11.500		
6. Ruimtelijke ontw ikkeling en w onen						
a Planschade	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
b ...						
7. Algemene inkomsten						
a Aandelen BNG en Vitens	€ 80.000	klein	i	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
b Garantieverlening gemeente	€ 508.000	klein	i	€ 50.800	€ 54.200	€ 54.100
c Garantieverlening WSW	€ 2.056.000	klein	i	€ 205.600	€ 218.100	€ 218.000
d Algemene uitkering gemeentefonds	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Subtotaal A. Programma's				€ 435.900	€ 440.300	€ 440.100
B. Bedrijfsvoering						
a Infrastructurele risico's	€ 500.000	klein	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
b BTW Compensatie Fonds (BCF)	€ 50.000	klein	i	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
c EMU-tekort	€ 700.000	klein	i	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
d Wettelijke Aansprakelijkheid	verzekerd			€ -	€ -	€ -
e Wet Ketenaansprakelijkheid	verzekerd			€ -	€ -	€ -
f Brandschade	verzekerd			€ -	€ -	€ -
Subtotaal B Bedrijfsvoering				€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
C. Verbonden partijen						
a VeiligheidsRegio Utrecht (VRU)	€ 531.000	klein	i	€ 53.100	€ 54.100	€ 54.000
b OmgevingsDienst Regio Utrecht (ODRU)	€ 341.000	klein	i	€ 34.100	€ 37.000	€ 32.900
c Afval Verw ijdering Utrecht (AVU)	€ 233.000	klein	i	€ 23.300	€ 20.700	€ 21.500
d Welstand en Monumenten Midden Nederland WMMN)	€ 18.000	klein	i	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
e Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrech	€ 316.000	klein	i	€ 31.600	€ 30.100	€ 30.100
f Ferm Werk	€ 718.000	gemiddeld	i	€ 359.000	€ 313.500	€ 313.500
g Stichting Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN)	€ 10.000	klein	i	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
h Stichting Onderw ijs Primair	€ 100.000	klein	i	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
i RHC Rijnstreek en Lopikerw aard	€ 30.000	klein	i	€ 3.000	€ 3.000	€ 2.800
j NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ -			€ -	€ -	€ -
k Vitens NV	€ -			€ -	€ -	€ -
l Stichting Administratiekantoor Dataland	€ -			€ -	€ -	€ -
Subtotaal C Verbonden partijen				€ 516.900	€ 471.200	€ 467.600
D. Grondexploitaties						
a De Noort Syde II			afgedekt door reserv. binnen complex	€ -	€ -	€ -
Subtotaal D Grondexploitaties				€ -	€ -	€ -
Totaal				€ 1.077.800	€ 1.036.500	€ 1.032.700

A. Programma's

Ad 2: Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

a- Terrein machinefabriek, bom

Aan het bedrijfsbureau van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) is opdracht gegeven een opsporings-/ruimplan (besluit BenW 18 maart 1997) op te stellen. Dit is in de loop van 1997 gedaan. Hierna is in 1998 aan twee civieltechnische bedrijven offerte gevraagd voor voorbereidend werk aan een ontruiming. Gezien de vertraging in de bouwplannen zijn er nadien geen uitvoerende werkzaamheden verricht. In 2002 is aan de EOD meegedeeld dat zodra de voortgang van de bouwplannen plaatsvindt, er met hen weer contact wordt opgenomen. De EOD is de instantie die de daadwerkelijke ruiming uitvoert.

Het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming van conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 is op 7 september 2009 met ingang van 1 januari 2010 ingetrokken.

Met ingang van 1 januari 2010 kunnen gemeenten via het gemeentefonds een bijdrage ontvangen voor het opsporen en verwijderen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog via de suppletie-uitkering bommenregeling. Verzoeken hierom moeten voor 1 maart worden ingediend bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken onder overlegging van het raadsbesluit waarin het door de raad gevoteerde krediet staat vermeld.

Ad 3: Sociaal domein

a- WWB etc.

De Wet Werk en Bijstand (WWB) is per 1 januari 2004 ingevoerd. Deze wet zet in op deregulering, decentralisatie en legt de financiële verantwoordelijkheid bij de gemeente, samenhangend met de beleidsmatige verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente ontvangt een rijksbijdrage, gesplitst in een inkomens- en een werkdeel. Het inkomensdeel is niet geoormerkt en overschotten zijn vrij besteedbaar voor het gemeentelijke beleid. Een tekort dient echter ook door de gemeente zelf te worden opgelost. Gezien de verwachte uitgaven in 2015 en de verwachte rijksvergoeding kan de gemeente in 2015 geen aanspraak maken op de zogenaamde 10% regeling. Hiermee is in de begroting rekening gehouden. Het inkomensdeel is met ingang van 2011 samengevoegd met de bijdrage van het Rijk voor de IOAW, de IOAZ en de BBZ tot een gebundelde uitkering. Het werkdeel is wel geoormerkt. Het dient ter financiering van de activiteiten gericht op arbeidsinschakeling. De gemeente mag een percentage van het overschot meenemen naar een volgend jaar. Het werkdeel maakt deel uit van het participatiebudget.

Het grootste risico van de WWB is een tekort op het inkomensdeel en onderbenutting van het werkdeel. Het gebruik van goede sturingsmogelijkheden is een must om deze risico's te beperken.

Gelet op het financiële risico dat de gemeente bij de uitvoering van de WWB loopt, is het belang van de interne beheersing van de kostenstromen en het sturen op resultaat groot.

De indicaties voor budgetten zijn regelmatig aan fluctuaties onderhevig. Deze fluctuaties hebben een dermate omvang dat hierop geen goed gestructureerd en consistent begrotingsbeleid kan worden gevoerd. Daarnaast is als gevolg van de economische crisis het aantal cliënten toegenomen.

De uitvoering van de WWB wordt met ingang van 2014 door Ferm Werk gedaan. Uitgangspunt van hen is dat de rijksvergoeding gelijk is aan de uitgaven voor WWB.

b- WMO

Met ingang van 1 januari 2015 geldt de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Ten opzichte van de oude WMO uit 2007 hebben gemeenten er taken bij gekregen. De gemeente is verantwoordelijk voor:

- Leefbaarheid en sociale samenhang bevorderen
- Mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen
- Het bevorderen van mensen met een beperking of psychisch probleem om deel te nemen aan de samenleving
- Maatschappelijke opvang aanbieden
- Openbare geestelijke gezondheidszorg bevorderen
- Informatie, advies en cliëntondersteuning geven
- Verslavingsbeleid bevorderen
- Jeugdigen met problemen preventief ondersteunen

In de meicirculaire 2017 is aangegeven dat de gemeente Oudewater in 2017 € 606.387 ontvangt. We zien het bedrag jaarlijks afnemen, hetgeen veroorzaakt wordt door een korting op deze decentralisatie-uitkering. Vooralsnog is een bedrag van € 569.000 als last in de begroting 2017 opgenomen.

Bij de invoering van de WMO is uitgesproken dat het bedrag aan lasten niet meer mag bedragen dan hetgeen via de algemene uitkering wordt ontvangen. De raad heeft op 30 juni 2012 besloten een taakstellende bezuiniging op te nemen in de begroting 2013 van € 218.000,-- waardoor de lasten gelijk worden aan de baten, hetgeen bij de invoering van de WMO ook het uitgangspunt was. Bij de vaststelling van de begroting 2013 is reeds geconcludeerd dat deze bezuiniging in 2013 niet gerealiseerd zou worden. Bij de jaarrekening 2013 is echter gebleken dat de uitgaven lager waren dan de decentralisatie-uitkering WMO.

c- Jeugdwet

Taken die in 2014 nog onder de AWBZ vielen, zijn grotendeels overgeheveld naar een nieuwe wet: de Jeugdwet. In deze Jeugdwet staat dat de gemeente de meeste zorg en hulp voor kinderen en jeugdigen voorziet. Het doel van de wet is om versnippering van de zorg voor de jeugd tegen te gaan en de zorg en hulp dicht bij het gezin te organiseren. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het versterken van het opvoedkundig klimaat binnen gezinnen, scholen en wijken, het adviseren van kinderen en jongeren met vragen en problemen en het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van jeugdigen. De invoering van deze wet heeft voor gemeenten de nodige risico's met zich meegebracht. Door de korting op het beschikbare rijksbudget is het van groot belang dat de juiste hoeveelheid van de verschillende zorgvormen wordt ingekocht. Daarbij is van belang dat de cijfers die van de voormalige uitvoerders zijn ontvangen voldoende betrouwbaar zijn. Ook zijn gemeenten afhankelijk van de kwaliteit die door de verschillende zorgaanbieders geleverd wordt. Het maken en monitoren van goede afspraken is in dit opzicht cruciaal.

Ad 4: Cultuur, economie en milieu

a- Milieuaangelegenheden

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente altijd een financieel risico aanwezig is van saneringen van (on)bekend zijnde locaties met bodemverontreiniging en van het verwerken van vrijkomende licht verontreinigende grond in ontwikkelingsgebieden.

De algemeen gestelde risico's zijn vooraf niet aan te geven en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie, oorzaak van de bodemverontreiniging, eigen werken waar vrijkomende grond in kan worden verwerkt en dergelijke.

Landelijk wordt gewerkt aan het in beeld brengen van spoedlocaties. Spoedlocaties zijn locaties waaraan door het bevoegd gezag een startdatum voor sanering wordt verbonden. Vooralsnog is niet aan te geven om hoeveel locaties het gaat in Oudewater en welke risico's de gemeente daarbij mogelijk loopt. Ernstig verontreinigde locaties die niet spoedeisend zijn hoeven alleen gesaneerd te worden bij ruimtelijke ontwikkeling. Kosten voor sanering van locaties gelegen op gemeentelijke grond komen dan in principe voor rekening van de gemeente. Deze locaties worden niet actief in beeld gebracht. Momenteel vindt er een sanering plaats bij het perceel Noord IJsselkade 17/19 (voormalige wasserij), waarvan de kosten voor rekening komen van de projectontwikkelaar (nr. 17) en de brancheorganisatie chemische wasserijen (nr. 19).

b- Archeologie

Bij bodemverstoringen moet rekening worden gehouden met eventueel aanwezige archeologische waarden. Via bestemmingsplannen wordt geregeld wanneer en waar voor bodemverstoringen (bij bouwen, aanleggen e.d.) een archeologisch vooronderzoek nodig is.

In maart 2011 is op basis van nadere studie het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen hoge, middel hoge en lage trefkans of dat er zelfs geen archeologische verwachting is.

De risico's zijn hiermee meer gekaderd.

De kosten voor archeologisch onderzoek komen voor rekening van de verstoorder. De kosten voor het beoordelen van de onderzoeksrapporten en enig toezicht in het veld, zijn verwerkt in de tarieven voor de omgevingsvergunning. Alleen wanneer zeer hoge kosten zijn gemoeid met noodzakelijke opgravingen loopt de gemeente het risico te moeten bijdragen in de onderzoekskosten. Via het gemeentefonds krijgt de gemeente jaarlijks een standaard bijdrage voor de bestuurskosten en ook in verband met het genoemde risico. Wanneer de kosten extreem hoog worden in verband met een noodzakelijke opgraving kan ook een beroep gedaan worden op een rijksbijdrage. De kans op zo'n rijksbijdrage is echter niet groot.

In de praktijk zal eerst bekeken worden of de verstoring wel noodzakelijk is en of bijvoorbeeld een bouwplan aangepast kan worden waarbij archeologische waarden in tact blijven. Op 11 februari 2016 heeft uw raad de Verordening subsidie excessieve onderzoekskosten archeologie Oudewater vastgesteld.

Deze heeft tot doel excessieve onderzoekskosten die voort kunnen vloeien uit de verplichting tot het uitvoeren van een archeologisch onderzoek te verlichten door middel van het onder voorwaarde subsidiëren van deze onderzoeken.

Ad 5: Sport en onderwijs

a/b- Zwembad

Door de raad is op 14 maart 2013 onder meer besloten om het saldo van de bestemmingsreserve investeringen zwembad beschikbaar te stellen aan Stichting Beheer Zwembad Oudewater (SBZO). Hiermee zou het direct noodzakelijke groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd.

Gezien het achterstallige onderhoud wordt een bedrag opgenomen onder deze risicoparaagraaf voor eventueel niet uitstelbaar onderhoud.

Ad 6: Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

a- Planschade

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen of beperkingen in verdere ontwikkelingen die de gemeente mogelijk maakt of oplegt, kunnen tot 5 jaar na besluitvorming verzoeken om planschade worden ingediend. Het gaat hierbij om de vaststelling van bestemmingsplannen en de toepassing van binnen- en buitenplanse ontheffingen of projectbesluiten. Planschadevergoeding bij indirecte planschade wordt op basis van de Wro alleen toegekend voor waardeverminderingen boven 2%.

De gemeente sluit bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vaak een planschadeovereenkomst met de ontwikkelaar. Bij commerciële ontwikkelingen met een kleiner algemeen belang worden de planschaderisico's voor de gemeente op deze manier in principe tot € 0 teruggebracht.

Omdat de gemeente gedurende 5 jaar vele ruimtelijke ontwikkelingen kent en deze vele verschillende mogelijke effecten kunnen hebben op hun omgeving is het onmogelijk het risico in een exact getal uit te drukken. Afgelopen jaren zijn er planschades toegekend en verhaald bij de projecten Linschoterpoort en Molenwal. Actuele projecten waarbij dit risico speelt, zijn de woningbouw in de Noort Syde II en de Touwfabriek en in de toekomst wellicht de woningbouwprojecten St. Janstraat/Wijngaardstraat en Papenhoef.

7. Algemene inkomsten

a- Aandelen BNG en Vitens

De gemeente bezit aandelen van de BNG en Vitens die een bepaalde waarde vertegenwoordigen. Zowel van de BNG als Vitens wordt jaarlijks dividend ontvangen. Het risico kan als klein worden gekwantificeerd.

b/c- Garantieverleningen

Door waarborging van geldleningen en andere garantieverplichtingen loopt de gemeente financieel risico. Sinds 1 januari 1995 is de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen zich gaan bezighouden met het verlenen van hypotheekgaranties.

Ook de deelneming in eventuele verliezen vindt plaats via genoemde stichting. Per 1 januari 1999 is de Nationale Hypotheek Garantie uitgebreid met een garantie voor door eigenaars/ bewoners af te sluiten leningen voor het aanbrengen van verbeteringen aan de woning.

Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen bedraagt per 1 januari 2017 € 21.064.168.

Veruit het grootste deel heeft betrekking op leningen van de Woningbouwvereniging Oudewater, waar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw voor 100% borg staat met aan achtervang van 50% van de gemeente en 50% van het Rijk (€ 20.555.501). Gezien deze constructie gaan we ervan uit dat het risico voor de gemeente maximaal 10% van het totaal van de gewaarborgde leningen omvat, oftewel € 2.056.000. In het overzicht van de risico's is derhalve aangegeven dat de benodigde weerstandscapaciteit op € 205.600 wordt geraamd.

Daarnaast zijn er enkele leningen van St. Sporthal Oudewater en de Heksenmeppers, waarvoor de gemeente 100% garant staat. Het gaat hier om een bedrag van € 508.667.

Gezien het feit, dat de garantieverlening voor de aankoop van een eigen woning per 1 januari 1995 is overgenomen door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen is het risico voor de gemeente te verwaarlozen.

d- Algemene uitkering gemeentefonds

De raming en de ontwikkelingen van de algemene uitkering in het meerjarenperspectief zijn gebaseerd op de meicirculaire 2016. Hierbij wordt uitgegaan van constante prijzen. Jaarlijks blijkt uit de septembercirculaire, welke verschijnt na Prinsjesdag, wat de werkelijke algemene uitkering wordt.

Aangezien het accres binnen de algemene uitkering afhankelijk is van de economische vooruitzichten en dus de uitgaven van het Rijk, blijft de hoogte van de algemene uitkering altijd een risicofactor voor de gemeente. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein 3 decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/WMO, Jeugd en Participatiebudget. Vooralnog zijn de hiermee verband houdende uitgaven budgettair neutraal geraamd.

B. Bedrijfsvoering

Ad a: Infrastructurele risico's

Openbare verlichting

Al enige tijd overweegt de gemeente een mogelijke overname van het openbare verlichtingskabelnet, voor zover eigendom van de gemeente, door een marktpartij. Bij de beslissing tot verkoop/overdracht moet rekening worden gehouden met allerlei (technische) ontwikkelingen. Zowel het in eigen beheer houden van het netwerk, als het verkopen ervan, brengt de nodige risico's met zich mee. Als eigenaar draag je alle risico's in het kader van exploitatie, onderhoud en beheer. Als afnemer van een dienst heb je verminderde invloed op het geleverde product.

Noord en Zuid Linschoterzandweg

Door het afkalven van de oevers van de Lange Linschoten vertonen de verhardingen van de Noord en Zuid Linschoterzandweg extra schadebeelden. Alvorens de schade aan het wegdek te herstellen dienen eerst de oevers te worden gestabiliseerd en te worden hersteld. De totale kosten van het herstel worden indicatief geraamd op een bedrag van € 7.500.000,--. Thans wordt onderzocht of deze kosten voor rekening van de aanwonenden/eigenaren, HDSR of gemeente komen. De problematiek Noord en Zuid Linschoterzandweg is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen onder de risico's.

In de komende bestuursperiode moet duidelijk worden voor wie welke kosten zijn. Bij de begrotingsbehandeling 2015 heeft de raad op 6 november 2014 besloten een krediet van € 1.000.000 beschikbaar te stellen. In de begroting voor 2017 is rekening gehouden met de afschrijvingslast van een investering van totaal € 3,5 miljoen en in meerjarenperspectief met een investering van € 7 miljoen. Met betrekking tot de voortgang van het stabiliseren van de oevers van de Lange Linschoten hebben wij uw raad laatstelijk met raadsinformatiebrief 16R.00117 d.d. 8 maart 2016 op de hoogte gesteld.

Met ingang van de begroting 2011 is er een bedrag opgenomen voor de inspectie van civiele kunstwerken. Op basis van deze inspectie wordt een onderhoudsbeheersplan opgesteld.

In de begroting 2012 werd een bedrag van € 40.000,-- gestort in de voorziening Civiele Kunstwerken. Op basis van het voorlopige onderhoudsplan is besloten om in de begroting 2013 de toevoeging aan deze voorziening te verhogen tot € 100.000,--. Met ingang van 2014 wordt er jaarlijks € 114.000,-- toegevoegd aan deze voorziening. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken 2014 tot en met 2023 vastgesteld. Deze storting is inclusief de bijdrage voor de Hoenkoopse brug, de Verkenbrug en de Romeijnbrug.

Ad b: BTW Compensatie Fonds (BCF)

Bij een onderzoek door de Belastingdienst in 2009 zijn niet alle producten in de begroting onderzocht en is in 2010 in het kader van het onderzoeksplan ex artikel 213-a Gemeentewet door Ernst & Young onderzoek verricht of er zelfs niet te weinig BTW wordt teruggevorderd. Uit dit onderzoek is gebleken dat dit niet het geval is, hetgeen nogmaals een bevestiging is dat de invoering van het BCF in Oudewater op een goede wijze is geïmplementeerd. Hiernaast is er gekeken of het percentage dat gehanteerd werd voor de verrekening van de BTW bij de productiemiddelen en productiecentra nog juist was. Uit de berekeningen die door ons zijn uitgevoerd is gebleken dat het percentage van 85% in 2010 verhoogd kon worden naar 95% en voor 2011 en volgende jaren naar 96%.

De belastingdienst heeft op 21 december 2010 meegedeeld met deze berekeningen akkoord te gaan, hetgeen betekent dat de gemeente deze percentages mag hanteren.

In 2012 hebben wij van de Belastingdienst aanvullende bedragen ontvangen over de jaren 2007 t/m 2009 naar aanleiding van het door ons ingediende verzoek om herberekening van het BCF over deze jaren.

Op 29 mei 2012 is er tussen de Belastingdienst en de gemeente Oudewater een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Tot nu toe werd er door de Belastingdienst na aangiftes achteraf gecontroleerd. Bij het horizontaal toezicht werkt de Belastingdienst met de gemeente samen op basis van gemaakte afspraken en wederzijds vertrouwen. Hierbij gaat de Belastingdienst er vanuit dat de gemeente zorg draagt voor een systeem van interne beheersing, interne en externe controle, met als doel het opstellen en indienen van aanvaardbare aangiften.

Dit betekent dat veel controles door de Belastingdienst overbodig worden. Voor de samenwerking met Woerden per 1-1-2015 heeft de inspecteur ingestemd met de huidige percentages van 96% en 4% voor 2015 en 2016 en een onderzoek naar de percentages in 2017.

Ad c: EMU-tekort

Het EMU tekort is het nationale begrotingstekort. Het EMU tekort van een land mag maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product bedragen. In de Wet Hof is opgenomen dat decentrale overheden een sanctie opgelegd kunnen krijgen. In eerste instantie heeft de sanctie de vorm van een aan te houden depot. Wanneer na het opleggen van de sanctie geen verbetering waarneembaar is, wordt het depot omgezet in een boete. Als wel verbetering optreedt, valt het depot weer vrij. De berekening van het EMU saldo is opgenomen in de Financiële bijlagen bij de programmabegroting.

Ad d: Wettelijke Aansprakelijkheid

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuw Burgerlijk Wetboek (invoering risicoaansprakelijkheid), invoering van de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burger. De wet dwangsom bij niet tijdig beslissen wordt uitgewerkt binnen de gemeentelijke processen.

In Oudewater vallen de aansprakelijkheidsschades tot op heden mee. Deze constatering moet echter niet leiden tot een verslapping van de aandacht c.q. het beleid. Het is en blijft namelijk van groot belang om schadepreventief te werken. Door de verzekeringsmaatschappijen en de VNG wordt hierop voortdurend gewerkt. Momenteel is er nog 1 zaak onder de rechter, namelijk de kwestie Burgemeester Zielhuisstraat 14.

In het kader van preventief werken zij opgemerkt dat onder andere goed en regelmatig onderhoud van wegen, de klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures met betrekking tot verlening van vergunningen, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften (bijvoorbeeld toetsen van bezwaarschrift door bezwarencommissie), etc. tot de aandachtspunten behoren.

De grotere aansprakelijkheid vindt uiteraard haar weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's. Voor personen-/zaakschade bedraagt het eigen risico € 2.500,- per gebeurtenis. Het eigen risico voor vermogensschade bedraagt € 2.500,- per geval, in enkele - met name in de polisvoorwaarden genoemde gevallen - € 12.500,- per geval.

Ad e: Wet Ketenaansprakelijkheid

De gemeente kan op grond van de Wet Ketenaansprakelijkheid aangesproken worden voor het niet afdragen van belastingen en premies sociale verzekeringen door aannemers.

In het kader van deze wet is de gemeente niet aansprakelijk als het gaat om de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen, zoals wegen, rioleringen en watergangen in het openbare gebied.

Dit is het leeuwendeel van de projecten. Bij projecten die niet onder openbare voorzieningen vallen is de wet wel van toepassing. Hierbij valt te denken aan het ophogen van bouwterreinen en andere zaken die voor de verkoop bestemd zijn.

De omvang van het risico is niet erg groot. Om het risico te beperken kunnen maatregelen genomen worden. Naast het opvragen van verklaringen van goed betaalgedrag kan gebruik gemaakt worden van zogenaamde G-rekeningen voor betalingen aan aannemers.

Ad f: Brandschade

De gemeente is verzekerd tegen brand- en stormschade. De totaal verzekerde som van de gebouwde eigendommen voor de gemeente Oudewater is per 1 januari 2016 € 37.184.498.

Het risico voor de gemeente betreft een lagere uitbetaling dan de werkelijk geleden schade bij een eventuele onderverzekering.

In 2009 heeft er een taxatie plaats gevonden van de gemeentelijke eigendommen waarbij bekeken is of de verzekerde waardes voldoende zijn in geval van brand en er dus geen sprake is van onderverzekering.

Naar aanleiding van deze taxatie zijn de verzekerde bedragen van de verschillende eigendommen hiermee in overeenstemming gebracht. In 2013 zijn alle inventarissen aan een nadere inspectie onderworpen.

C. Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen

De veronderstelling, dat het uitvoeren van taken door gemeenten gezamenlijk in een regio voor de gemeenten (en haar inwoners) financiële voordelen oplevert, kan niet in alle gevallen als juist worden onderkend. De invloed van een individuele gemeente op het beleid van een eenmaal ingesteld lichaam is beperkt. Aan dit gegeven is het bezwaar verbonden, dat samenwerkingsverbanden door het vormen van reserves e.a. een eigen financieel beleid gaan voeren; dus in feite een stukje financieel beleid van de aangesloten gemeenten overnemen.

De bijdrage van de gemeente Oudewater aan gemeenschappelijke regelingen is een regelmatig onderwerp van gesprek in vergaderingen van het college en van de raad. Ook bij andere gemeenten bestaat de gedachte om voor de (groeierende) financiële problematiek van de gemeenten, ook een bijdrage van gemeenschappelijke regelingen te vragen door hen te verzoeken bijvoorbeeld bezuinigingen te laten plaatsvinden.

Hieronder wordt een kleine toelichting per regeling weergegeven. In de paragraaf 2. "Verbonden partijen" vindt een uitgebreide toelichting plaats.

Ad a: VeiligheidsRegio Utrecht (VRU)

Aan de VRU wordt een bijdrage van € 531.217 verstrekt voor brandweer en crisisbeheersingstaken. Dit is inclusief de bijdrage MKA van € 2.217.

Ad b: OmgevingsDienst Regio Utrecht (ODRU)

De ODRU voert voor de gemeente onder meer de taken in het kader van de milieuwetgeving uit, alsmede de VTH taken. Hiervoor wordt een bijdrage geraamd van € 340.876.

Ad c: Afval Verwijdering Utrecht AVU)

Het ingezamelde afval van de gemeente wordt afgevoerd naar de AVU. Er wordt vanuit gegaan dat er 2.200 ton restafval en 1.300 ton GFT afval wordt afgevoerd. De totale bijdrage aan de AVU wordt geraamd op € 233.172.

Ad d: Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)

Welstand en Monumenten brengt aan de gemeente advies uit over ingediende aanvragen om omgevingsvergunningen, waarbij door hen met name het welstandsaspect wordt beoordeeld. De door hen in rekening gebrachte tarieven worden doorberekend aan de aanvrager van de omgevingsvergunning op basis van de legesverordening.

Ad e: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht

Van de GGD wordt een aantal basistaken en een aantal lokale taken in het kader van de openbare gezondheidszorg afgenomen. Ook voert men inspecties uit bij de instellingen voor kinderopvang. Met ingang van 1 januari 2015 voert de GGD ook de JGZ 0-19 jaar uit. De bijdrage voor de JGZ taken wordt geraamd op € 198.791 en die voor de reguliere taken op € 115.917, in totaal € 314.708.

Ad f: Ferm Werk

Met ingang van 1 januari 2014 voert Ferm Werk de gemeentelijke taken met betrekking tot werk en inkomen (WWB) uit, hetgeen tot en met 2013 door de gemeente Woerden geschiedde. Daarnaast voert Ferm Werk met ingang van 1 januari 2015 de Participatiewet uit. Hieronder valt het oude participatiebudget alsmede de WSW.

Ad g: Stichting Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN)

Deze stichting is nodig voor het in stand houden, bijhouden en exploiteren van de Grootschalige Basiskaart Nederland. Onderzocht wordt of de GBKN onderdeel kan gaan uitmaken van het landelijk stelsel van basisregistraties. De jaarlijkse bijdrage varieert van ca. € 5.000,-- tot ca. € 10.000,--.

Ad h: Stichting Onderwijs Primair

Deze stichting heeft tot doel het in stand houden van scholen voor openbaar basisonderwijs. De gemeente heeft geen direct financieel belang in de stichting. Wel ontvangt de gemeente zowel de begroting als de jaarrekening ter goedkeuring.

Ad i: RHC Rijnstreek en Lopikerwaard

De oude archieven zijn ondergebracht bij Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard. Deze archieven kunnen door belangstellenden bij hen worden geraadpleegd. De bijdrage wordt voor 2017 op € 30.188 geraamd.

Ad j: NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Het betalingsverkeer van de gemeente geschiedt via de BNG. De gemeente heeft 27.612 aandelen van nominaal € 2,50 per aandeel, waarvoor een dividend wordt geraamd van € 28.160.

Ad k: Vitens N.V.

Vitens verzorgt de drinkwatervoorziening binnen de gemeente. Gemeente Oudewater bezit 9.199 aandelen van nominaal € 1 per aandeel, waarvoor een dividend wordt geraamd van € 22.720.

Ad l: Stichting Administratiekantoor Dataland

Dataland heeft tot doel het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed- en hieraan gerelateerde gegevens. Hiertoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het stelsel van authentieke registraties. Er is door de gemeente geen financiële bijdrage aan deze stichting verschuldigd.

D. Grondexploitaties

Ad a: De Noort Syde II

Er is sinds 1 januari 2008 nog slechts één complex in bewerking, namelijk complex de Noort Syde II. De verkoop van de grond is nog gestagneerd als gevolg van de economische crisis. De verwachting op dit moment is dat in 2016 vrijwel alle vrije kavels verkocht worden. De verkoop van het perceel Manilla/Sisal voor gestapelde bouw is nog onzeker.

De herziene exploitatieopzet per 1 januari 2016 gaat vooralsnog uit van een sluitende exploitatieopzet. Hierbij is ervan uitgegaan dat het complex per 31 december 2017 wordt afgesloten.

Door de invoering van de Vennootschapsbelasting per 1-1-2016 zijn de reserveringen uit de exploitatie gehaald.

De werkgroep Grondexploitatie onder leiding van de gemeentesecretaris begint in principe eind van elk jaar met de voorbereidingen welke moeten leiden tot een herziening van de exploitatieopzet per 1 januari van het komende jaar.

De voorbereiding met betrekking tot de opzet van een exploitatieberekening voor Tappersheul is vertraagd. Reden: het overleg met de betrokken overheden (provincie+HDSR) is nog niet afgerond.

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals de boekwaarde van verwerving en overige kosten en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de baten- als de lastenkant kunnen zich risico's voordoen.

Kosten van verwervingen, milieusanering of bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of veranderende wensen van woonconsumenten veranderen. Een belangrijk risico is daarnaast het niet halen van vooraf bepaalde plannings. Het is dus zaak binnen de grondexploitaties alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. Bijdragen aan reserves mogen pas plaatsvinden als de boekwaarde van het complex dit toelaat (winstneming).

4. Weerstandsvermogen

Stand van zaken weerstandsvermogen en vrij besteedbare ruimte algemene reserve
--

De geactualiseerde stand van het weerstandsvermogen geeft aan dat deze boven het gewenste niveau is van € 1.077.800,--. Het totale weerstandsvermogen wordt geraamd op € 4.272.309,-- per 1 januari 2017.

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve is € 2.711.946,--. (€ 3.789.746,-- - € 1.077.800,--). Vanuit de provincie Utrecht wordt als norm een minimumbuffer van de algemene reserve gehanteerd van € 50,-- per inwoner voor een statische gemeente tot € 150,-- per inwoner voor een meer dynamische gemeente met meer financiële risico's. Deze norm betreft een ondergrens en geldt in het bijzonder wanneer inzicht in de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen ontbreekt. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om op basis van een adequate analyse tot een toereikend weerstandsvermogen te komen.

De gemeente Oudewater hanteerde tot en met 2013 een bedrag van € 90,-- per inwoner als buffer binnen de Algemene Reserve. De vertaling van de risico's geeft aan dat er een benodigde buffer nodig is voor een bedrag van € 1.077.800,--.

Voorgesteld wordt dit bedrag op te nemen als buffer binnen de Algemene Reserve. Het bedrag is exclusief de risico's die mogelijk aan de orde zijn bij de decentralisaties die op ons afkomen. Hierbij wordt er van uit gegaan dat deze budgettair neutraal verlopen. Hiernaast is de verwachting dat niet alle gekwantificeerde risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen.

Definities/begrippen:

- Weerstandsvermogen: het vermogen van de gemeente Oudewater om niet voorziene financiële tegenvallers op te kunnen vangen ten einde haar taken te kunnen voortzetten.
- Onbenutte belastingcapaciteit: het bedrag waarmee de belastingen nog maximaal kunnen toenemen. In geval van een onvoorziene tegenvaller zouden de belastingen nog met dit bedrag verhoogd kunnen worden.
- Vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve: dit deel van de algemene reserve kan direct aangewend worden voor een onvoorziene tegenvaller.
- Onvoorzien: het bedrag dat voor onvoorzien in de begroting is opgenomen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken (dus ook de onbenutte belastingcapaciteit) om niet begrote kosten te dekken en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Risicoafdekking uit de algemene reserve.

Indien een risico zich werkelijk voordoet, wordt als eerste de algemene reserve aangesproken. Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve per 1 januari 2017 wordt geraamd op € 2.711.946. In dit saldo is rekening gehouden met nog openstaande kredieten en overhevelingen van oude jaren, de raadsbesluiten 2016, de onttrekkingen en toevoegingen vanuit de begroting 2017 en de eventuele voorgenomen investeringen 2017.

Beschikbare weerstandsvermogen.

Om het totale beschikbare weerstandsvermogen te berekenen moet de onbenutte belastingcapaciteit bepaald worden.

De onbenutte belastingcapaciteit werd berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in onze gemeente. Deze limitering is echter afgeschaft. Met ingang van 2012 wordt de zogenaamde artikel 12 norm Financiële Verhoudingswet aangehouden.

De artikel 12 norm Financiële Verhoudingswet wordt als volgt berekend:

Totaal WOZ waarde woningen	€ 1.137.000.000	
Totaal WOZ waarde niet-woningen eigenaren	€ 209.000.000	
Totaal WOZ waarde niet-woningen gebruikers	€ 167.000.000	
Totaal OZB opbrengst	€ 2.038.000	
Gemiddeld OZB percentage Oudewater op basis van WOZ waarde:		
€ 2.038.000 / (1.137.000.000+209.000.000+ 167.000.000) * 100 =		0,13470%
OZB percentage Oudewater van de WOZ waarde voor toelating artikel 12:		
0,13470% x 1,20 =		0,16164%
OZB percentage van de WOZ waarde voor toelating artikel 12 in 2017		<u>0,19270%</u>
OZB percentage onbenutte belastingcapaciteit (0,19270 – 0,16164)		0,03106%

Onbenutte belastingcapaciteit:

(1.137.000.000+209.000.000+167.000.000) * 0,03106% = € 469.938

Voor de onbenutte belastingcapaciteit is ervan uitgegaan dat de afvalstoffenheffing kostendekkend is. Dit geldt eveneens voor de rioolheffing.

Voor onvoorzien is uitgegaan van € 12.625 (€ 1,25 per inwoner).

Berekening beschikbaar weerstandsvermogen per 1 januari 2017

Weerstandsvermogen		
Onbenutte belastingcapaciteit:		
- OZB	469.938	
- Rioolheffing (is kostendekkend)	-	
- Afvalstoffenheffing (is kostendekkend)	-	
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	<u>469.938</u>	
Onvoorzien	<u>12.625</u>	
Weerstandsvermogen		482.563
Weerstandsvermogen van het eigen vermogen		
Vrij besteedbaar deel algemene reserve		2.711.946 *
Buffer in algemene reserve		<u>1.077.800</u>
Weerstandsvermogen in het vermogen		3.789.746
Totaal weerstandsvermogen		4.272.309

* Het vrij besteedbare deel is gebaseerd op de verwachte baten en lasten welke in 2016 plaatsvinden. Dit is een momentopname. Voor de komende jaren ligt er ook nog beslag ter uitvoering van eerdere raadsbesluiten.

Het weerstandsvermogen is uit te drukken in een ratio, namelijk:

$$\text{Ratio Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandsvermogen}}$$

	Begroting 2017	Begroting 2016	Rekening 2015
1. Weerstandscapaciteit	€ 4.272.309	€ 2.308.643	€ 3.867.093
2. Risico's	€ 1.077.800	€ 1.036.500	€ 1.032.700
Weerstandsvermogen	396%	223%	374%

De ratio weerstandsvermogen in 2017 voor Oudewater bedraagt 3,96, namelijk 4.272.309 / 1.077.800. Dit betekent dat de situatie in Oudewater er goed uitziet voor wat de risicodkking betreft.

Wanneer de ratio weerstandsvermogen minder dan 1 bedraagt, is een gemeente kwetsbaar. De gemeente beschikt dan niet over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Gedurende korte tijd is dit mogelijk.

Er kunnen zich namelijk omstandigheden voordoen, zoals een kortstondig groot project met aanzienlijke risico's die niet ten volle kunnen worden afgedekt. Hierdoor kan de ratio tijdelijk (bijvoorbeeld maximaal één begrotingsjaar) onder de 1 komen.

Ook een weerstandsvermogen van groter dan 1 betekent echter niet dat een gemeente voor 100% is ingedekt tegen alle risico's. Er kunnen zich onvoorziene situaties voordoen waarbij je als gemeente binnen 1 jaar meerdere tegenslagen hebt te verwerken, ook al was de kans daarvoor laag ingeschat.

Het spreekt voor zich dat hoe hoger het weerstandsvermogen is, hoe meer (onvoorziene) tegenvallers opgevangen kunnen worden. Echter, ook een groot weerstandsvermogen is niet altijd ideaal. Wanneer de ratio hoog oploopt kan men zich afvragen of de gemeente dit geld ook niet voor andere doeleinden zou kunnen inzetten, bijvoorbeeld voor de uitvoering van nieuw beleid. Een ratio van 1,0 wordt in termen van risicomanagement overigens gekwalificeerd als "voldoende".

Beleid gemeente Oudewater

Voor de ratio van het weerstandsvermogen streeft de gemeente een ratio van 1,0. Indien de ratio op enig moment buiten de toegestane ondergrens komt, doet het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één jaar, een voorstel om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen.

Risicoafdekking uit de algemene reserve.

Indien een risico zich werkelijk voordoet, wordt bij de afdekking als volgt gehandeld:

- Voor zover mogelijk worden maatregelen ter beperking van de schade getroffen.
- Schade die niet kan worden beperkt, wordt zoveel mogelijk vanuit de daartoe geëigende programmabudgetten betaald. Dat geldt ook voor de kosten van de schade beperkende maatregelen.
- Voor zover bovenstaande maatregelen niet toereikend zijn wordt de algemene reserve aangesproken.

Conclusie.

Uit de uitgevoerde risicoanalyse blijkt dat Oudewater de risico's goed afgedekt heeft. Daarnaast zijn de belangrijkste beheersplannen geactualiseerd en zijn de daaruit voortvloeiende lasten structureel verwerkt in de begroting en dus de daarmee verband houdende voorzieningen.

5. Kengetallen financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording sinds kort voor dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Omdat in Oudewater geen sprake is van doorgeleend geld, is de gecorrigeerde schuldquote gelijk aan de normale schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een eventuele financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of waarin er ruimte is voor nieuw beleid.

Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Dit gebeurt door de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven.

In onderstaande tabel geven we de kengetallen over de afgelopen 3 jaren weer.

	Rekening	Begroting	Begroting
Kengetallen conform nieuwe BBV voorschriften	2015	2016	2017
netto schuldquote	0,17%	0,20%	0,20%
netto schuldquote gecorrigeerd	0,17%	0,20%	0,20%
solvabiliteitsratio	0,38%	0,76%	0,79%
grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	0,06%	0,00%	0,00%
belastingcapaciteit	1,00%	0,99%	1,01%

Voor een beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang en in historisch perspectief worden gezien. Het beeld dat dan ontstaat is dat de financiële positie redelijk stabiel is. De solvabiliteit van de gemeente is afgenomen als gevolg van het uitblijven van toevoegingen aan de algemene reserve vanuit de grondexploitaties. De schuldquote daalt als gevolg van de aflossingen die de laatste tijd hebben plaatsgevonden. Bij de belastingcapaciteit zien we dat we op het niveau van het landelijk gemiddelde zitten. Al met al biedt onze financiële positie voldoende sturingsruimte en kunnen de incidentele en structurele lasten voldoende worden gedekt.

Paragraaf 4 Bedrijfsvoering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen. Vraagstukken waar het college zich dagelijks mee bezighoudt. Er zijn ook thema's die de kaderstellende rol van de raad raken. Deze paragraaf gaat daarop in.

2. Speerpunten

Organisatie

Op 1 januari 2015 zijn er 56 medewerkers uit Oudewater gestart bij de ambtelijke organisatie van Woerden die werkt voor Oudewater en Woerden. De eerste maanden is door alle medewerkers flink geïnvesteerd in wederzijdse kennismaking en in kennismaking met het werken voor twee besturen. Uit het medewerkersonderzoek dat in januari 2016 is gehouden blijkt dat er nauwelijks verschil is in werkplezier en –beleving tussen (voormalig) medewerkers uit Oudewater en uit Woerden.

In het kader van de vergrijzing en de gewenste instroom van jongeren is het generatiepact in gang gezet. Doel van deze regeling is dat medewerkers van 60 jaar en ouder een dag minder gaan werken en dat die vrijkomende formatie wordt ingevuld met jongeren onder de 27 jaar (trainees).

De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in stage en werkervaringsplaatsen. Er is een aantal werkervarenders begonnen en er lopen verschillende studenten stage bij de gemeente Woerden. Met ingang van 2016 is er een Team Oudewater gevormd, dat een eerste aanspreekpunt is voor de zogenaamde C-projecten, het opstellen van de begroting, de begeleiding van het Sociaal Domein en planologische aangelegenheden.

Planning & control

De sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie verloopt via de PDCA-cyclus: Plan, Do, Check, Act. De Programmabegroting en DVO geven richting aan de organisatie. Daarnaast zijn de teams in Woerden in zeven domeinen bijeen gebracht. Voor elk domein is voor het jaar 2016 een domeinplan gemaakt. De domeinplannen zijn de basis voor de verantwoording. De rapportages worden in 2016 opnieuw opgezet.

Informatievoorziening

In 2014/2015 is gestart met de uitvoering van het Informatiebeleidsplan. Het informatiebeleidsplan geeft inzicht in de samenhang tussen de organisatiestructuur, de informatiearchitectuur en de technische infrastructuur en vormt het kader bij het beoordelen van investeringen op het gebied van de informatievoorziening.

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor een jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheersbehandelingen. Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is door de interne controlefunctionaris een intern controleplan opgezet, hetgeen ieder jaar wordt geactualiseerd. In het interne controleplan zijn de processen beschreven waarop verbijzonderde interne controle moet plaatsvinden.

De aanpak van de aanbevelingen en/of opmerkingen wordt geborgd via de interne controle. De interne controlefunctionaris verwerkt de aanbevelingen en/of opmerkingen in het interne controleplan en bespreekt dit periodiek met de verantwoordelijke medewerk(s)ter en/of teammanager. De aanbevelingen en/of opmerkingen worden in de organisatie ter uitvoering uitgezet en bewaakt via de checksessies. Het opvolgen van de aanbevelingen is een verantwoordelijkheid van het management.

Het college wordt jaarlijks geïnformeerd over het accountantsverslag en de status van de aanbevelingen van de accountant naar aanleiding van de interim controle en jaarrekeningcontrole. De aanbevelingen van de accountant dienen gezien te worden ter verdere verfijning hiervan.

De accountantsverklaring bevat naast een oordeel over getrouwheid ook een oordeel over rechtmatigheid. De accountant moet vaststellen dat de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen.

Bij de eindejaarscontrole van de jaarrekening (voorgaand boekjaar) heeft de accountant een beeld gevormd van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. De accountant is van mening dat de interne beheersing van voldoende niveau is om te komen tot een betrouwbare jaarrekening.

Tevens is de accountant van mening dat de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle voldoen aan de daaraan te stellen eisen. De accountant kan steunen op de bevindingen van de interne controle die door de interne controlefunctionaris binnen de organisatie wordt uitgevoerd. De accountant adviseert wel om de timing en fasering van de verbijzonderde interne controle aan te passen. Dat geeft de mogelijkheid om werkdruk beter te spreiden en de tijdsdruk rondom het jaarrekeningtraject te verlagen. Daarnaast kan een groter deel van de interne controle beoordeeld worden tijdens de interim-controle.

Communicatie

De dagelijkse gang van zaken vraagt aandacht van communicatie. Het bestuur van Oudewater wil zijn inwoners meer en in een vroeg stadium betrekken bij haar beslissingen. In 2015 is een eerste aanzet gegeven om deze ambitie uit het coalitieakkoord te realiseren. Er is een verkennende nota geschreven en er is een onderzoek onder de inwoners gedaan. In 2016 en 2017 zal dit aspect verder uitgewerkt worden. In 2017 is het budget voor communicatie verhoogd in de begroting.

Kengetallen Oudewater

Burgerzaken	2016	2017
Reisdocumenten, paspoorten en ID	1.800	1.700
Huwelijken	55	38
Partnerschappen	5	6
Echtscheidingen	23	30
Geboorteakten	26	22
Overlijdensakten	52	45
Uittreksels Burgerlijke Stand	117	95
Naturalisaties	3	4
Rijbewijzen en eigenverklaringen	950	600

Beheer openbare ruimte

Meldingen meldpunt woonomgeving	2.076	2.000
Lengte van de wegen in m ¹	73.956	73.956
Lengte van de recreatieve fiets- en wandelpaden in m ¹	4.421	4.421
Lengte van de waterwegen in m ¹	15.450	15.450
Aantal m ² openbaar groen (excl. sportcomplex, incl. Ruyghe Wey + Broeckerpark)	365.356	365.356
Aantal armaturen	2.700	2.700

Subsidies

Tijdig toekennen van een subsidiebeschikking	40	40
--	----	----

Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Omgevingsvergunningen: uitgebreid	11	10
Omgevingsvergunningen: regulier	120	120
Omgevingsvergunningen: melding (sloop)	44	40
Omgevingsvergunningen: milieu	4	4
Omgevingsvergunningen: aanleggen	5	5
Omgevingsvergunningen: slopen (vergunning)	32	30
Omgevingsvergunningen: monument	8	8
Omgevingsvergunningen :gebruik	11	10
Omgevingsvergunningen: (ver) bouw	110	110
Omgevingsvergunningen: ontheffingen Wro art. 3.6 lid a, 3.11, 3.22 en 3.23	30	30
Controle routes werken zonder vergunning (conform wet- en regelgeving)	5	5
Bouwcontroles (conform wet- en regelgeving)	715	675
Verzoeken om handhaving	5	5
Milieu controles (conform wet- en regelgeving)	89	80
Toezicht en handhavingsacties APV/Drank en Horecawet	260	200
APV-vergunningen	200	200
Klachten en meldingen	40	40

Belastingen, Financiën en Post

Wet Onroerende Zaak Belastingen:		
Taxaties	4.710	4.800
Waardebeschikkingen	4.300	4.400
Bezwaren waardebeschikkingen	175	100
Woningen	4.060	4.125
Niet – woningen	800	800
Beroepszaken tegen waardebeschikkingen	2	2
Afvalstoffenheffing:		
Meerpersoonshuishoudens	1.500	1.535
Eén en tweepersoonshuishoudens	2.470	2.450
Rioolheffing:		
Particulieren	4.060	4.080
Bedrijfspannd (50 – 200m ²)	175	175
Bedrijfspannd (200– 1.000m ²)	140	140
Bedrijfspannd (1.000 – 2.000m ²)	30	30
Bedrijfspannd (> 2.000m ²)	18	18
Kamers bejaardentehuizen	120	120
Aanslagen Toeristenbelasting	11	11
Aanslagen Hondenbelasting	670	640
Aantal Kadastrale mutaties	1.500	1.500
Raadplegen Kadaster online	100	100
Heffing en invordering belastingen:		
Gecombineerde aanslagen	4.750	4.800
Herinneringen	890	850
Aanmaningen	290	250
Post dwangbevelen	0	0
Dwangbevelen naar deurwaarder	130	100
Kwijtscheldingen	140	140
Financiële administratie:		
Aantal uitgaven documenten	3.650	3.650
Aantal inkomsten documenten	5.800	5.800
Aantal administratieve documenten	190	190
Begrotingswijzigingen:		
Gemeenteraad	12	10
Administratieve	120	50

Paragraaf 5 Financiering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financieringsparagraaf heeft als doel de raad te informeren over het beleid op het vlak van financiering/treasury en de daarmee samenhangende risico's.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

a. Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido)

Sinds 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Deze wet geeft voorschriften voor het aantrekken van geldleningen, het uitzetten van middelen en het verstrekken van garanties.

Het kader van het financieringsbeleid van de gemeente Oudewater is vastgelegd in de "Financiële verordening gemeente Oudewater 2008". Deze verordening beschrijft ondermeer de doelen en de richtlijnen van de financieringsfunctie. De uitvoeringsregels van het treasurybeleid zijn vastgelegd in het Treasurystatuut gemeente Oudewater 2015. Dit statuut is per 1-1-2015 hernieuwd vastgesteld vanwege de ambtelijke samenwerking met de gemeente Woerden. In dit statuut is in één opslag duidelijk wie welke verantwoordelijkheden heeft.

De gemeentelijke treasuryfunctie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Dit houdt in:

- het zorgen voor tijdige beschikbaarheid van benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities;
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële positie en geldstromen van de gemeente zijn verbonden;
- het minimaliseren van de kosten van het beheer van de financiële positie en de geldstromen;
- het optimaliseren van het rendement op de overtollige liquide middelen.

<i>Relatiebeheer:</i>	Huisbankier	BNG
	Rekening kasgeld	Rabobank
	Uitzetten gelden	Ministerie van Financiën (SKB)

De gemeente Oudewater heeft een overeenkomst financiële dienstverlening met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze overeenkomst houdt ondermeer het volgende in:

- de gemeente houdt een rekening-courant rekening aan bij de BNG;
- de gemeente mag tot een bedrag van € 1,3 miljoen 'rood staan' danwel kasgeld aantrekken;
- de gemeente verplicht zich om het betalingsverkeer in overwegende mate via zijn rekening bij de BNG te doen verzorgen;
- de bank rekent voor kredietverlening in het kader van de overeenkomst geen kosten of provisies.

Bij de BNG heeft de gemeente één hoofdrekening en een nevenrekening voor de legesontvangsten met een geconsolideerd saldo. De rekening bij de Rabobank is met name voor kasstortingen van legesopbrengsten en bruggelden en voor eventuele kasopnames.

b. Wet Houdbare OverheidsFinanciën (Hof)

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare OverheidsFinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. In het bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de medeoverheden is een financieel akkoord bereikt waarbij de ambitie en de tekortnorm voor de medeoverheden voor de jaren 2014 tot en met 2017 zijn vastgesteld.

c. Schatkistbankieren (SKB)

In het begrotingstekort 2013 is afgesproken dat gemeenten, provincies en waterschappen met ingang van 1-1-2014 verplicht zijn hun beleggingen bij het Rijk onder te brengen. Hierdoor wordt bereikt dat de Nederlandse staat minder geld hoeft te lenen op de financiële markten en dat de staatsschuld zal dalen. Decentrale overheden zullen op de deposito's een rente vergoed krijgen die gelijk is aan de rente die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaan.

Eventuele tegoeden van andere bankrekeningen boven een bedrag van € 250.000,- moeten elke dag overgeboekt worden naar de bankrekening bij de BNG.

Aan het eind van elke middag wordt het saldo van de bankrekening automatisch overgezet naar de werkrekening en die wordt dan automatisch tegen geboekt ten gunste van de rekening bij het ministerie.

Daarnaast moet elke morgen bekeken worden hoeveel geld er nodig is die dag. Het benodigde bedrag moet handmatig worden belast op de werkrekening ten gunste van de bankrekening. Door de belasting van de werkrekening vindt een automatische tegenboeking plaats ten laste van de rekening bij het ministerie.

De BNG noemt het SchatKistBeleggen omdat het eenrichtingsverkeer is. De overtollige middelen moeten worden gestald (belegd) maar er mag niet rood gestaan worden en er kan ook geen geld geleend worden.

3. Ontwikkelingen

Rentevisie

Naast de liquiditeitsprognose is het bij de bepaling van de invulling van de financieringsbehoefte noodzakelijk om een visie te hebben op de renteontwikkelingen. Omdat de korte rente in de regel lager is dan de lange rente, is het in beginsel aantrekkelijk om kort geld te lenen.

Korte financiering dient echter slechts om tijdelijke liquiditeitstekorten voor de financiering van lopende uitgaven op te vangen, met als maximum de kasgeldlimiet. Voor structurele liquiditeitstekorten is de gemeente aangewezen op structurele financiering door middel van langlopende geldleningen.

Korte termijn:

Door het lage inflatiecijfer in de EU gecombineerd met de matige economische groei, is de verwachting dat het relatief lage renteniveau geruime tijd kan aanhouden.

Lange termijn:

De boekwaarde van de materiële vaste activa (boekwaarde investeringen geraamd per 1 januari 2017) waarde € 13.735.215,--, wordt voor € 9.656.316,-- gedekt door de reserves en voorzieningen. Daarnaast zijn er ter dekking twee geldleningen van totaal € 6.000.000,-- aangetrokken waarvan per 1 januari 2017 € 800.000,- is afgelost.

Voor de toevoeging van rente aan de reserves wordt het rentepercentage bepaald door het volgen van de markt. De raad heeft besloten om met ingang van 2013 geen rente meer toe te voegen aan de reserves. Wel wordt nog voor de kapitaallasten van de investeringen (met ingang van 2017) uitgegaan van een rentepercentage van 1,5%.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt als een percentage van het begrotingstotaal in een Uitvoeringsregeling vastgesteld. Deze limiet is het maximum bedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken. Voor gemeenten is dit percentage 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimumbedrag van € 300.000,-- (artikel 3 lid 2 van de Wet Fido). Voor Oudewater komt de kasgeldlimiet in 2017 uit op € 1.856.000,--. De provincie verplicht de gemeente tot het nemen van maatregelen wanneer de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden. Dit is het geval als de kortlopende schulden de kortlopende middelen in drie achtereenvolgende kwartalen met meer dan de kasgeldlimiet overtreffen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het consolideren van de korte schuld (aantrekken van langlopende geldleningen) en/of het beperken van het aangaan van korte schuld.

Grondslag	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Begroting omvang	€ 21.835	20.503	20.641	20.626
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
- in bedrag	€ 1.856	1.743	1.754	1.753

(bedragen * 1.000)

5. Renterisiconorm

Renterisico ontstaat als de te betalen rente aan herziening toe is, bijvoorbeeld bij herfinanciering of bij afloop van een rentevaste periode. Er kan dan sprake zijn van een hogere rentevergoeding. De Wet Fido schrijft een berekening van de zogenaamde renterisiconorm voor. Dit is het gedeelte van de totale vaste schuld, waarvan in een bepaald jaar een renteaanpassing of herfinanciering mag plaatsvinden.

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen/aangetrokken vaste schuld en rente herziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal (lasten) mogen bedragen. Dit percentage wordt bij ministeriële beschikking bepaald.

Grondslag	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Begroting omvang	€ 21.835	€ 20.503	€ 20.641	€ 20.626
Toegestane renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	€ 4.367	€ 4.101	€ 4.128	€ 4.125
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Renterisico				
- Renteherziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
- Aflossing	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegestane renterisiconorm	€ 4.367	€ 4.101	€ 4.128	€ 4.125
- Begroot renterisico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderschrijding renterisiconorm	€ 4.367	€ 4.101	€ 4.128	€ 4.125
Overschrijding renterisiconorm	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

6. Financieringsbehoefte

De financieringspositie heeft betrekking op de financiering van de organisatie voor de lange termijn. De financieringsstructuur wordt hierbij bepaald door de verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen versus de waarde van de investeringen. Zodra de financieringsmiddelen (de reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager is dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, is dit een teken dat de gemeente een vaste geldlening moet gaan aantrekken.

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt een schatting gemaakt van het verwachte liquiditeitsverloop. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen.

Door de administrateur wordt wekelijks de liquiditeitspositie bepaald, waardoor snel ingespeeld kan worden op de financieringsbehoefte van de gemeente.

De liquiditeitsraming per 31 december 2015 geeft de volgende financieringsposities:

1-1-2016	€ 185.000,- nadelig
1-1-2017	€ 1.445.000,- voordelig
1-1-2018	€ 3.617.000,- voordelig

7. Leningenportefeuille

In 2011 heeft de gemeente een lening van € 4.000.000,- aangetrokken en in 2012 is er een lening aangetrokken van € 2.000.000,-. Op deze leningen is per 1 januari 2017 € 800.000,- afgelost. Jaarlijks wordt er € 200.000,- afgelost op deze leningen. Om snel te kunnen reageren in de markt voor het aantrekken van leningen, heeft het college op 4 november 2014 besloten dit te mandateren aan de Teammanager Financiën van de gemeente Woerden.

Categorie		2017		2018		2019		2020
Beginstand leningenportefeuille	€	5.200	€	5.000	€	4.800	€	4.600
Aflossing (lopende lening)	€	200	€	200	€	200	€	200
Bijlenen	€	-	€	-	€	-	€	-
Eindstand leningenportefeuille	€	5.000	€	4.800	€	4.600	€	4.400

(bedragen * 1.000)

Paragraaf 6 Kapitaalgoederen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Inleiding

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen:

- integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair)
- riolering
- baggeren
- sportvelden
- begraafplaatsen
- gebouwen.

Belang voor de raad

Met deze paragraaf krijgt de raad de mogelijkheid kaders te stellen voor het onderhoud van de materiële vaste activa (bijv. gebouwen, wegen, enz.). De totale omvang van de materiële vaste activa bedraagt per 1 januari 2017 € 13.735.215,--.

De onderverdeling daarvan is als volgt:

	Nut	Begroting 2017
A. Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouw	Economisch	€ 11.963.588
Grond, weg en waterbouwkundige werken	Maatschappelijk	€ 1.496.459
Machines, apparaten en installaties	Economisch	€ 99.811
Huishoudelijk afval	Economisch	€ 27.994
Vervoermiddelen	Economisch	€ 89.538
Overige materiële vaste activa	Economisch	€ 57.826
Subtotaal A Materiële vaste activa		€ 13.735.215
B. Financiële vaste activa		
Deelnemingen		€ 71.534
Verstreckte geldleningen		€ 864.611
Subtotaal B: Financiële vaste activa		€ 936.145
C. Vlottende activa		€ 40.195-
Totaal activa		€ 14.631.166

Voor de vlottende activa is in principe uitgegaan van de herziene exploitatieopzet per 1 januari 2016. Hierbij geldt het saldo naar de stand per 1 januari 2016, waarbij voor het verloop in 2016 gekeken is naar de werkelijke uitgaven per 1 juli 2016 en de te verwachten mutaties tot 31 december 2016. Voor het verloop in 2017 is eveneens uitgegaan van de herziene exploitatieopzet per 1 januari 2016.

Gezien alleen de omvang van de activa, gevoegd bij de activa die reeds zijn afgeschreven (voor een deel ook in één keer) maar wel in gebruik zijn, is duidelijk dat ook de budgettaire consequenties van het onderhoud aanzienlijk zijn.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Oudewater gewerkt met beheerplannen, waarin gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming wordt gemaakt van de kosten. Daarin worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie)
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via voorziening)
- vervangingen / renovatie (dekking kosten via kapitaalkrediet)

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

Voorzieningen

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de kosten via de exploitatie dan wel via een te vormen voorziening. In principe geldt dat het werken met voorzieningen de uitzondering moet blijven, immers in principe behoren onderhoudsuitgaven binnen de exploitatie te worden opgevangen. Alleen als het verloop van de uitgaven over de jaren zo schommelt dat dit de financiële positie van de gemeente verstoort, kan gewerkt gaan worden met een voorziening.

In het algemeen zal dat alleen dan het geval zijn als sprake is van een beperkt aantal grotere objecten, waardoor het uitgavenniveau per jaar sterk kan variëren. Als sprake is van een groot aantal (deel)objecten kan het onderhoudsbudget normaliter daarover jaarlijks in redelijk gelijke delen worden verdeeld.

Hoofd- en subonderwerp	Begroting 2017
<i>A. Integrale openbare ruimte</i>	
Verharding (wegen), straatreiniging	€ 433.000
Groen	€ -
Overig meubilair	€ -
Beschoeiing	€ -
Civiele kunstwerken	€ 100.224
Afvalbakken	€ -
Riolering	€ -
<i>Subtotaal A Integrale openbare ruimte</i>	€ 533.224
<i>B. Riolering</i>	€ 630.830
<i>C. Baggeren</i>	€ 25.575
<i>D. Sportvelden</i>	€ -
<i>E. Begraafplaatsen</i>	€ -
<i>F. Gebouwen</i>	
Gemeentelijk vastgoed	€ 81.262
Onderwijsgebouwen	€ -
<i>Subtotaal F Gebouwen</i>	€ 81.262
Totaal onderhoud/investeringniveau	€ 1.270.891

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Momenteel zijn er de volgende beheerplannen:

Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) 2012-2016
Baggerplan 2012-2021
Wegbeheersplan 2012-2015
Meerjaren onderhoud planning gemeentelijke gebouwen (MOP) 2012-2022
Civieltechnische Kunstwerken 2014-2023
Nota Openbare Speelruimte 2013

Riolering

Uw raad heeft op 24 mei 2012 het nieuwe uitgebreid Gemeentelijke Rioleringsplan (vGRP) voor de periode 2012-2016 vastgesteld. Tevens is toen ingestemd met het niet meer activeren van de investeringen en de restant boekwaardes investeringen riolering ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering (ideaalcomplex). De gevolgen hiervan zijn betrokken bij de brede rioolheffing. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het Gemeentelijk Waterplan (GWP) 2017-2021. De verwachting is dat dit in 2017 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.

Het saldo van de voorziening onderhoud rioleringen wordt geraamd op € 1.624.566,-- per 1 januari 2017.

Baggeren

Op 24 mei 2012 is het Baggerplan 2012-2021 vastgesteld voor het baggeren van de bij de gemeente in beheer zijnde oppervlaktewateren. Naar aanleiding van het nieuwe baggerplan wordt met ingang van 2013 € 75.200,-- toegevoegd aan de voorziening baggerwerken en is ook besloten € 39.000,-- voor het baggeren ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering. Hiermee is rekening gehouden in het vGRP 2012-2016. Ook in het nieuw op te stellen Gemeentelijk Waterplan dient hiermee rekening te worden gehouden. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om met ingang van 2017 jaarlijks € 67.700,-- toe te voegen aan deze voorziening. De verlaging met € 7.500,-- is bij de vaststelling van de begroting 2016 weer teruggedraaid, hetgeen betekent dat er nog steeds een bedrag van € 75.200,-- wordt toegevoegd aan deze voorziening.

Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat een bepaald deel van de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan meegenomen zijn in de tariefberekening van de rioolheffing.

Het baggerplan wordt momenteel herijkt voor de periode 2017-2026. Deze herijking vindt elke vijf jaar plaats.

Het saldo van de voorziening baggerwerken wordt per 1 januari 2017 geraamd op € 102.420,--.

Wegen

Het wegbeheersplan is door de raad op 26 mei 2011 vastgesteld en geldt voor de jaren 2012 tot 2015. In dit plan is geen rekening gehouden met de volgende onderdelen:

- Revitalisering bedrijventerrein Tappersheul
- Structurele verbeteringsmaatregelen Noord- en Zuid Linschoterzandweg
- Herinrichting binnenstad

In dit beheerplan wordt eveneens geen rekening gehouden met eventuele reconstructies (zoals de drie hierboven genoemde wegen/gebieden). Hier zal een afzonderlijk krediet voor gevoteerd moeten worden, hetgeen moet worden afgeschreven. Voor de verbetering van de Noord- en Zuid Linschoterzandweg is door de raad op 6 november 2014 een krediet gevoteerd van 1 miljoen, hetgeen is opgenomen in de staat van activa. Daarnaast is in de begroting 2017 rekening gehouden met de afschrijvingslasten van een extra investering van 2,5 miljoen.

Ten einde het achterstallig onderhoud in te lopen heeft de raad op 26 mei 2011 besloten om een bedrag van € 500.000,-- te onttrekken aan de algemene reserve en dit toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen.

Daarnaast heeft de raad besloten om met ingang van 2012 jaarlijks € 432.532,-- toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen. Ook heeft de raad op 4 juli 2013 besloten om vanuit de algemene reserve € 376.429,-- vanuit de grondexploitatie toe te voegen aan de voorziening onderhoud wegen, teneinde de geprognosticeerde noodzakelijke verhoging van het benodigde budget voor wegenonderhoud (wegbeheerplan 2011-2015) op te vangen. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de toevoeging aan deze voorziening te verlagen met € 43.500,-- tot € 389.032,--. Bij de vaststelling van de begroting 2016 is deze verlaging weer teruggedraaid.

Net als voor het vGRP en het baggerplan dient er ook een nieuw wegbeheersplan te worden vastgesteld. De verwachting is dat dit eveneens in 2017 aan de raad ter vaststelling zal worden voorgelegd.

Het saldo van de voorziening onderhoud wegen wordt per 1 januari 2017 op € 250.363,-- geraamd.

Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

Het beleid is er op gericht om gemeentelijke gebouwen, die vanwege hun functie niet noodzakelijk eigendom dienen te zijn van de gemeente, indien mogelijk te verkopen.

Voorbeelden hiervan zijn de verkoop van het pand Kapellestraat 2 in 2008, de berging bij het sportpark Markveld in 2011 en het Verenigingsgebouw aan de Kapellestraat in 2016.

Steeds is geprobeerd het meerjarenonderhoudsprogramma goedkoper uit te voeren, door het voeren van scherpe onderhandelingen met uitvoerders en door daar waar dit verantwoord blijkt, werkzaamheden nog enigszins uit te stellen.

Daarnaast zijn sommige gebouwen in de praktijk slechts in zeer geringe mate onderhouden, omdat als gevolg van latere besluitvorming de verwachting ontstond dat ze gesloopt of verkocht zouden worden.

Adviesbureau Martin de Bie heeft een meerjaren onderhoudsplan (MOP) met bijbehorende meerjarenbegroting gemeentelijke gebouwen 2012 tot 2022 opgesteld. De aangegeven bedragen voor planmatig onderhoud zijn voor het eerst in de begroting 2014 verwerkt evenals de hierbij horende storting in de voorziening onderhoud gebouwen. Hierbij is rekening gehouden met de door de raad bij de vaststelling van de begroting 2013 gehanteerde korting van in totaal € 15.000,--.

Door de overgang van de ambtenaren per 1 januari 2015 naar de gemeente Woerden staat een deel van het stadskantoor momenteel leeg. Inmiddels zijn er 2 huurders gevonden, namelijk Welzijn Oudewater en de Politie. Deze beide huurders hebben in 2016 hun intrek genomen in het stadskantoor. Daarnaast is de verwachting dat binnenkort nog 2 nieuwe huurders verwelkomd kunnen worden, namelijk het RHC en de inkoop- en monitoringsorganisatie Utrecht West.

De gemeente is in 2016 eigenaar geworden van De Klepper. Het is de bedoeling dit gebouw weer te gaan afstoten. Dit is echter afhankelijk van het accommodatiebeleid. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het accommodatiebeleid. Zodra dit is afgerond kan bekeken worden wat hiervan de gevolgen zijn voor het gemeentelijk vastgoed.

Daarnaast heeft de raad op 29 oktober 2015 een krediet gevoteerd voor de renovatie van de brandweerkazerne, welk krediet door de raad op 16 juni 2016 is verhoogd. De kapitaallasten voor de renovatie van de brandweerkazerne zijn meegenomen in de begroting 2017.

Het saldo van de voorziening onderhoud gebouwen wordt geraamd op 1 januari 2017 op € 812.351,--.

Onderwijsgebouwen

In deze reserve werd tot en met 2014 jaarlijks een bedrag gestort voor groot onderhoud aan de basisscholen en de uitbreiding van het onderwijsleerpakket bij uitbreiding van het aantal groepen.

Door een wetswijziging vervalt per 1 januari 2015 de gemeentelijke zorgplicht voor het groot onderhoud van de basisscholen. De gelden die de gemeente voorheen via de Algemene Uitkering ontving, zijn met ingang van 1 januari 2015 uit het gemeentefonds gehaald en worden met ingang van die datum rechtstreeks aan de schoolbesturen uitgekeerd. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 ook geen toevoeging aan deze reserve meer plaatsvindt. Onderzocht dient te worden of de schoolbesturen nog recht hebben op het door de gemeente gereserveerde bedrag. In verband met de aanstaande verhuizing van 2 groepen leerlingen van de St. Jozefschool naar het Cultuurhuis is besloten om de hiermee verband houdende kosten voor maximaal € 8.500,-- ten laste van deze reserve te brengen. Daarnaast is besloten om maximaal € 10.000,-- beschikbaar te stellen voor het opknappen van het schoolplein bij het Cultuurhuis en het kunstwerk te verplaatsen. Ook de hieraan verbonden kosten worden ten laste van deze reserve gebracht.

Het saldo van de reserve investeringen basisscholen bedraagt per 1 januari 2017 € 187.414,--.

Civieltechnische kunstwerken

Op 26 juni 2012 hebben wij besloten om de jaarlijkse storting in de voorziening civiele kunstwerken met ingang van 2013 te verhogen met € 74.000,-- waardoor de jaarlijkse storting thans € 114.000,-- bedraagt.

Op 27 juni 2012 is aan u een raadsinformatiebrief gezonden over het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma Civieltechnische kunstwerken 2014 tot 2023 vastgesteld. Uit dit programma blijkt dat de toevoeging aan deze voorziening ongewijzigd blijft. In de toevoeging is thans ook rekening gehouden met de Hoenkoopse brug en de Romeijnbrug. Bij de vaststelling van de begroting 2015 is besloten om de toevoeging aan deze voorziening met ingang van 2018 te verlagen met € 11.000,--.

Dit betekent dat met ingang van 2018 er € 103.000,-- zou worden toegevoegd. Deze verlaging is bij de vaststelling van de begroting 2016 weer ongedaan gemaakt, zodat de toevoeging aan deze voorziening gehandhaafd blijft op € 114.000,--.

Bij de herijking van het onderhoudsprogramma voor de civieltechnische kunstwerken in 2014 bleek dat de jaarlijkse storting in de voorziening verhoogd moest worden van € 114.000 naar € 120.000. Geadviseerd en besloten is de oorspronkelijke storting van € 114.000 te handhaven.

Het saldo van de voorziening civiele kunstwerken wordt geraamd per 1 januari 2017 op € 155.384--.

Speelruimten

Met betrekking tot de speelterreinen en toestellen heeft er inmiddels een inventarisatie door Repcon plaatsgevonden. Uitwerking hiervan heeft geleid tot de nota Openbare Speelruimte 2013, welke door de raad op 3 oktober 2013 is vastgesteld. Hierin is ook gekeken naar de leeftijdsopbouw van de bevolking van Oudewater rond de verschillende speelterreinen. Hierin is het financiële uitgangspunt geweest dat volstaan kan worden met de toevoeging van € 20.000,-- aan de reserve investeringen speeltoestellen en € 6.000,-- voor het onderhoud.

Het saldo van de reserve investeringen speeltoestellen wordt per 1 januari 2017 op € 108.478,-- geraamd.

Paragraaf 7 Grondbeleid

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het doel is om duidelijk te krijgen in hoeverre de gemeente Oudewater grondbeleid heeft en hoe wordt omgegaan met besluitvorming. Tevens wordt duidelijk welke projecten/complexen er lopen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Sinds de invoering van het dualisme is het (ongeschreven) beleid dat alle besluiten van aan- en verkopen door het college genomen worden (zoals ook de aankoop van gronden voor de groenzone in De Noort Syde II). De Raad wordt hiervan in kennis gesteld in de begroting, bij de bestuursrapportage of in de jaarrekening. Tevens wordt de jaarlijkse herziening van de Grondexploitatie door het college vastgesteld en vertrouwelijk ter inzage gelegd voor de raad.

Vanwege het mogelijke complex Tappersheul III is dit beleid nog eens bezien en is besloten dit zo te laten. Dit is nu beschreven in de paragraaf Grondbeleid en indien nodig wordt dit opgenomen in de Verordening 212 en de Budgethoudersregeling.

Alle aan- en verkopen zijn aan het college vanwege het dualisme, hier is geen financiële of oppervlakte grens aan. Bij politiek gevoelige zaken wordt besluitvorming aan de raad voorgelegd. Als bijvoorbeeld de raad heeft besloten om te komen tot een nieuw complex, onder andere op basis van een daarbij horende haalbaarheidsberekening, dan zijn daarna alle besluiten (ook de aankoop) aan het college.

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat Oudewater in het Groene Hart ligt en niet buiten de rode contour mag bouwen.

Thans wordt onderzocht of op basis van de in ontwikkeling zijnde provinciale structuurvisie het mogelijk is om grond buiten de rode contour te verwerven ten behoeve van woningbouw en industrie. Ook wordt onderzocht of de gemeentelijke kosten die samenhangen met het faciliteren van projectontwikkelaars etc. op gronden die niet eigendom zijn van de gemeente zoveel mogelijk te verhalen.

De planning van het Woningbouwprogramma (WBP) is o.a. afhankelijk van de ontwikkeling van de Westerwal, het Volkshuisvestingsplan en het huisvestingsbeleid.

De werkgroep Grondexploitatie onder leiding van de gemeentesecretaris begint in principe eind van elk jaar met de voorbereidingen welke moeten leiden tot een herziening van de exploitatieopzet per 1 januari van het volgende jaar. Met ingang van 1 januari 2016 is er geen indexering op kosten en opbrengsten en wordt er 0% rente op het saldo van de boekwaarde toegevoegd.

Verkooprijzen

* *Woningbouwgrond*

Verkoop vindt plaats op basis van het WPB met prijzen vanuit het complex voor de grondexploitatie De Noort Syde II (DNS II).

* *Grond voor gestapelde bouw*

De uitgangspunten voor verkooprijzen van gestapelde bouw zijn vastgesteld in het besluit van het college van 30-3-2010:

- gestapelde bouw (2 woonlagen) en niet bouwrijp = verkoopprijs + 50%;
- niet gestapelde bouw en niet bouwrijp = verkoopprijs +/- 25%;
- gestapelde bouw (3 woonlagen) en bouwrijp = verkoopprijs + 150%;
- gestapelde bouw (2 woonlagen) en bouwrijp = verkoopprijs + 75%.

De verkoopprijs wordt bepaald aan de hand van wat voor type woning(en) het betreft: goedkoop, middel of duur (bijv. 2° kap of vrije kavel).

* *Openbare grond*

Soms wordt grond verkocht die als openbare grond gebruikt gaat worden. In de Herziening 1-1-2013 is besloten geen indexering meer toe te passen waardoor de prijs vaststaat op € 50,-/m².

** Industriegrond*

Soms wordt grond voor industrie verkocht. De prijs is € 240,-- per m² en er wordt geen indexering meer op toegepast. Als de grond in een lopend complex ligt, dan wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie en anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de algemene reserve. Met de mogelijke ontwikkeling van Tappersheul III wordt een nieuwe prijs voor industriegrond vastgesteld. Deze prijs is afhankelijk van de exploitatieberekening (minimale m² prijs) en de marktwaarde.

** Snippergroen*

De beleidslijn is dat verkoop van (snipper)groenstroken aan het college is. De prijs is € 185,-- per m² en er wordt geen indexering meer op toegepast. Als de grond in een lopend complex ligt, dan wordt de opbrengst meegenomen in de exploitatie en anders wordt de opbrengst toegevoegd aan de algemene reserve.

** Verhuur gronden*

In 1995 is gestart om het aantal verhuurde strookjes grond terug te dringen. Het was de bedoeling al deze verhuurde stukjes grond te verkopen en als niet verkocht kon worden (door kabels etc.) om dan de huurprijs aan te passen. Inmiddels zijn de meeste strookjes grond bij particulieren woningen verkocht of is de huur aangepast. Uitgangspunt van huuraanpassing was dat huur minimaal € 22,69 (administratiekosten) en € 1,36 per m² moest bedragen. Inning wordt gedaan door het Team Financiën en wijzigingen worden verzorgd door het Team Vastgoed.

3. Uitgangspunten voor grondexploitaties

Verkoopcriteria

Er worden (naast verkopen aan particulieren) alleen nog gronden aan de Woningbouwvereniging Oudewater (WBVO) of aannemers verkocht via de ABC-constructie en daarbij de voorwaarde dat de grond voor dezelfde m² prijs doorverkocht wordt aan de uiteindelijke kopers. De aangeboden koopovereenkomsten hebben een geldigheidsduur van 3 maanden.

** Industriegrond*

Er is op dit moment geen uitgifbare grond voor bedrijven aanwezig. In het kader van de mogelijke ontwikkeling van Tappersheul III wordt beleid geformuleerd met betrekking tot de aan- en verkoop van gronden plus de daarbij behorende prijzen.

** Woningbouw*

Verkoop vindt plaats op basis van het woningbouwprogramma met prijzen vanuit de grondexploitatie Noort Syde II.

4. Toelichting per exploitatiegebied

Complex De Noort Syde II

Er is sinds 1 januari 2008 nog slechts één complex in bewerking, namelijk complex de Noort Syde II. De verkoop van de resterende grond is nog gestagneerd als gevolg van de economische crisis. De verwachting op dit moment is dat in 2016 vrijwel alle vrije kavels verkocht worden. De verkoop van het perceel Manilla/Sisal voor gestapelde bouw is nog onzeker. De herziene exploitatieopzet per 1 januari 2016 gaat vooralsnog uit van een sluitende exploitatieopzet. Hierbij is er vanuit gegaan dat het complex per 31 december 2017 wordt afgesloten.

Door de invoering van de Vennootschapsbelasting per 1-1-2016 zijn de reserveringen uit de exploitatie gehaald.

De voorbereiding voor de opzet van een exploitatieberekening voor Tappersheul III is vertraagd als gevolg van het feit dat het overleg met de betrokken overheden, provincie Utrecht en hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, nog niet is afgerond.

De exploitatie van grond kent financiële risico's. Kosten, zoals de boekwaarde van verwerving en overige kosten, en de daaruit voortvloeiende rentelasten, worden normaliter gedekt door inkomsten uit grondverkoop. Aan zowel de baten- als de lastenkant kunnen zich risico's voordoen.

Kosten van verwerving, milieusanering en bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken kunnen tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit grondverkoop kunnen door conjuncturele ontwikkelingen of veranderende wensen van woonconsumenten veranderen.

Een belangrijk risico is daarnaast het niet halen van vooraf vastgestelde plannings.

Het is dus zaak binnen de grondexploitatie alert te zijn op ontwikkelingen die van invloed zijn op de kosten en baten en deze tijdig te signaleren, te rapporteren en te verwerken. Bijdragen aan reserves mogen pas plaatsvinden als de boekwaarde van het complex dit toelaat (winstneming).

GRONDEXPLOITATIE

COMPLEX 12: DE NOORT SYDE II

Omschrijving	Rekening in 2015	Begroot in 2016	Begroot in 2017	Begroot in 2018
Grondverwerving	0	0	0	0
Bodemonderzoek/sanering/sloopkosten	0	0	0	0
Bouw- en woonrijp maken (inclusief diverse)	47.039	368.763	368.763	0
Groenvoorzieningen	0	0	0	0
Openbare verlichting/Brandkranen	387	21.250	21.250	0
Planstructuren, algemeen		33.550	33.550	0
Planstructuren, groenzone	0	0	0	0
Planstructuren, deelgebied 9	19.138	0	0	0
Rente (kapitaallasten)	0	0	0	0
Planschade	0	0	0	0
Planontwikkelingskosten	75.781	81.000	81.000	0
Bijdrage aan AR	500.000	1.000.000	997.979	0
Reservering voor risico daling grondopbrengst	0	0	0	0
Reservering voor toevoeging saldo SVN	0	0	0	0
Totaal (a)	642.345	1.504.563	1.502.542	0
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Totaal (b)	0	0	0	0
Goedkoop huur- en koopwoningen	0	604.456	604.455	0
Middel koopwoningen	0	0	0	0
Duur koopwoningen	0	0	0	0
Vrije kavels	215.383	879.000	879.000	0
Overige opbrengsten (incl. water)	0	0	0	0
Totaal (c)	215.383	1.483.456	1.483.455	0
Totaal (a-b-c)	426.962	21.107	19.087	0
Cumulatief saldo 31 december	-40.194	-19.087	0	0

De cijfers zijn gebaseerd op de Jaarstukken 2015 en de Herziening 1-1-2016.

De einddatum is 31-12-2017, in afwachting van de actualisering van het Woningbouwprogramma.

Deel D: Bijlagen

Financiële begroting

Recapitulatie begroting

In onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Programmabegroting 2017 (totalen)

Programma		2016	2017	2018	2019	2020
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten	6.551.731	6.421.982	6.440.225	6.530.436	6.495.872
	Baten	-1.641.813	-1.777.161	-1.697.122	-1.748.986	-1.716.733
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal		4.909.918	4.644.821	4.743.103	4.781.450	4.779.139
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	Lasten	6.486.541	4.482.843	4.539.294	4.634.215	4.659.205
	Baten	-3.188.613	-3.127.432	-3.188.851	-3.288.893	-3.318.776
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal		3.297.928	1.355.411	1.350.443	1.345.322	1.340.429
3. Sociaal domein	Lasten	6.945.712	6.596.110	6.551.874	6.516.099	6.493.175
	Baten	-1.439.282	-1.397.031	-1.395.188	-1.392.701	-1.389.824
3. Sociaal domein - Totaal		5.506.430	5.199.079	5.156.686	5.123.398	5.103.351
4. Cultuur, economie en milieu	Lasten	887.669	668.020	668.280	669.227	668.617
	Baten	-156.791	-149.317	-150.547	-152.522	-153.005
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal		730.878	518.703	517.733	516.705	515.612
5. Sport en Onderwijs	Lasten	1.425.695	1.135.516	1.136.385	1.134.544	1.135.487
	Baten	-106.113	-82.500	-82.500	-82.500	-82.500
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.319.582	1.053.016	1.053.885	1.052.044	1.052.987
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Lasten	1.396.287	1.209.976	710.383	706.375	730.297
	Baten	-2.055.681	-1.822.233	-320.953	-313.165	-327.237
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		-659.394	-612.257	389.430	393.210	403.060
7. Algemene inkomsten	Lasten	335.076	302.972	436.522	430.272	423.822
	Baten	-	-	-	-	-
7. Algemene inkomsten - Totaal		13.788.316	13.118.942	13.032.150	13.015.500	13.058.903
8. Mutatie reserves	Lasten	1.284.189	1.017.979	20.000	20.000	20.000
	Baten	-2.601.215	-2.601	-2.601	-2.601	-2.601
8. Mutatie reserves - Totaal		-1.317.026	1.015.378	17.399	17.399	17.399
Totaal over alle programma's		0	55.209	196.529	214.028	153.074

Saldo van de baten en lasten per programma-onderdeel

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid						
Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
Bestuursorganen	Lasten	140.521	152.383	168.000	168.000	168.000
		718.102	468.062	452.062	452.062	452.062
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders		4.048.952	4.114.648	4.160.709	4.201.607	4.242.511
		257.800	260.540	260.540	260.540	260.540
		35.575	40.450	40.450	40.450	40.450
		67.385	35.658	49.505	35.463	47.979
		144.687	156.551	135.098	181.149	116.285
Burgerzaken		335.325	344.901	349.834	354.840	359.922
		0	12.500	12.500	25.000	0
Baten en lasten secretarieleges burgerzaken		61.900	67.400	67.400	67.400	67.400
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)		80.172	105.277	82.717	82.717	82.717
Brandweer en rampenbestrijding		553.217	541.217	539.217	539.217	536.217
		34.310	41.165	40.963	40.761	40.559
Openbare orde en veiligheid		73.785	81.230	81.230	81.230	81.230
Lasten - Totaal		6.551.731	6.421.982	6.440.225	6.530.436	6.495.872
Bestuursorganen	Baten	-115.050	-148.500	-148.500	-148.500	-148.500
Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders			-1.309.191	-1.346.320	-1.296.442	-1.315.851
		-32.434	-730	-14.610	-600	-13.149
		-24.901	-67.880	-46.636	-92.896	-28.241
Baten en lasten secretarieleges burgerzaken		-150.987	-181.481	-181.684	-181.889	-182.042
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)		-250	-23.250	-250	-250	-250
Openbare orde en veiligheid		-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
		0	0	0	0	0
Baten - Totaal		-1.641.813	-1.777.161	-1.697.122	-1.748.986	-1.716.733
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid - Totaal		4.909.918	4.644.821	4.743.103	4.781.450	4.779.139

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Omschrijving		2015	2016	2017	2018	2019
Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	Lasten	222.000	222.000	222.000	222.000	222.000
		261.020	261.020	261.020	261.020	261.020
		56.000	56.000	56.000	56.000	56.000
		417.251	269.000	269.000	269.000	269.000
		0	7.500	7.500	7.500	7.500
		1.347.844	50.159	50.159	50.159	50.159
		1.202.764	758.516	738.219	772.402	771.776
		25.465	21.465	21.465	21.465	21.465
Waterkering, afwatering en landaanwinning		170.670	147.045	176.183	199.807	170.670
Natuurbescherming		41.910	19.560	19.560	19.560	19.560
Openbaar groen en openluchtrecreatie		7.800	7.800	7.800	7.800	7.800
		208.692	194.692	194.692	194.692	194.692
		93.944	48.244	45.744	43.244	43.244
		25	25	25	25	25
Overige recreatieve voorzieningen		13.354	11.876	11.876	11.876	11.876
Afvalverwijdering en -verwerking		174.362	181.233	180.048	178.710	180.421
		200.413	203.700	203.700	203.700	203.700
		20.000	12.500	12.500	12.500	12.500
		207.071	233.172	233.172	233.172	233.172
		34.274	34.274	34.274	34.274	34.274
		102.428	96.440	91.097	82.215	76.477
Riolering		85.000	91.000	91.000	91.000	91.000
		600.397	503.135	506.348	509.607	512.917
Lijkbezorging		1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
		2.500	2.600	2.600	2.600	2.600
		5.357	3.887	7.312	3.887	4.357
Baten rioolheffing		985.000	1.045.000	1.095.000	1.145.000	1.200.000
Lasten - Totaal		6.486.541	4.482.843	4.539.294	4.634.215	4.659.205
Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	Baten	-218.000	-218.000	-218.000	-218.000	-218.000
		-218.500	-218.500	-218.500	-218.500	-218.500
		-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
		-26.500	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500
		-112.983	-101.474	-81.802	-116.611	-116.611
		-10.000	0	0	0	0
Waterkering, afwatering en landaanwinning		-88.200	-64.575	-93.713	-117.337	-88.200
Openbaar groen en openluchtrecreatie		-655	-655	-655	-655	-655
		-3.850	-3.850	-3.850	-3.850	-3.850
		-540	-548	-548	-548	-548
		-2.525	-2.525	-2.525	-2.525	-2.525
Overige recreatieve voorzieningen		0	0	0	0	0
Afvalverwijdering en -verwerking		-43.050	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
		-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
		-10.861	-13.946	-9.261	-1.036	-1.276
Riolering		-85.000	-91.000	-91.000	-91.000	-91.000
		-600.397	-503.135	-506.348	-509.607	-512.917
Lijkbezorging		0	0	0	0	0
		-9.685	-9.582	-13.007	-9.582	-10.052
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing		-749.867	-762.142	-762.142	-762.142	-762.142
Baten rioolheffing		-985.000	-1.045.000	-1.095.000	-1.145.000	-1.200.000
Baten begraafplaatsrechten		-3.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Baten - Totaal		-3.188.613	-3.127.432	-3.188.851	-3.288.893	-3.318.776
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer - Totaal		3.297.928	1.355.411	1.350.443	1.345.322	1.340.429

3. Sociaal domein						
Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en -subsidies	Lasten	1.369.620	1.443.146	1.443.146	1.443.146	1.443.146
Sociale werkvoorziening		627.436	530.304	504.304	478.304	458.304
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid		280.600	195.000	195.000	195.000	195.000
		57.534	29.500	29.500	29.500	29.500
		22.000	24.000	24.000	24.000	24.000
Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet		29.000	29.000	29.000	29.000	29.000
		210.985	211.434	211.434	211.434	211.434
Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo		335.893	350.750	350.750	350.750	350.750
Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo		1.096.004	1.090.000	1.090.000	1.090.000	1.090.000
		2.474	3.000	3.000	3.000	3.000
		42.465	30.000	30.000	30.000	30.000
		11.899	30.000	30.000	30.000	30.000
		14.556	35.000	35.000	35.000	35.000
		119.699	90.000	90.000	90.000	90.000
		40.832	275.000	275.000	275.000	275.000
		855	0	0	0	0
		14.983	10.000	10.000	10.000	10.000
		46.705	0	0	0	0
		46.705	5.000	5.000	5.000	5.000
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd		31.983	23.556	22.876	22.715	22.165
		5.895	0	0	0	0
		25.512	21.770	21.770	21.770	21.770
		7.011	2.103	2.103	2.103	2.103
		117.810	127.810	127.810	127.810	127.810
		530.634	510.427	492.871	483.257	480.883
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd		0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
		55.422	60.000	60.000	60.000	60.000
		50.434	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
		59.309	35.000	35.000	35.000	35.000
PGB Wmo en Jeugd		272.521	270.000	270.000	270.000	270.000
Individuele voorzieningen Natura Jeugd		79.451	30.000	30.000	30.000	30.000
		31.780	30.000	30.000	30.000	30.000
		38.432	0	0	0	0
		100.637	0	0	0	0
		212.997	175.000	175.000	175.000	175.000
		8.127	15.000	15.000	15.000	15.000
		102.410	50.000	50.000	50.000	50.000
		41.083	0	0	0	0
		22.035	5.000	5.000	5.000	5.000
		30.599	35.000	35.000	35.000	35.000
		54.163	5.000	5.000	5.000	5.000
		54.163	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd		31.780	5.000	5.000	5.000	5.000
		37.077	80.000	80.000	80.000	80.000
		48.040	115.000	115.000	115.000	115.000
		116.527	50.000	50.000	50.000	50.000
		15.890	50.000	50.000	50.000	50.000
		5.297	130.000	130.000	130.000	130.000
		79.451	65.000	65.000	65.000	65.000
		0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
Openbare gezondheidszorg		127.271	125.519	125.519	125.519	125.519
Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)		181.726	198.791	198.791	198.791	198.791
Lasten - Totaal		6.945.712	6.596.110	6.551.874	6.516.099	6.493.175

Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en -subsidies	Baten	-1.124.547	-1.128.252	-1.128.252	-1.128.252	-1.128.252
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid		0	0	0	0	0
Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Maatw erkvoorzieningen Natura materieel Wmo		-14.014	-12.794	-11.631	-9.305	-6.978
Eigen bijdragen maatw erkvoorzieningen en opvang Wmo		-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd		-22.060	-9.133	-8.453	-8.292	-7.742
		-3.500	0	0	0	0
		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
		-60.000	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000
		-8.852	-8.852	-8.852	-8.852	-8.852
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd		-24.309	0	0	0	0
Openbare gezondheidszorg		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Baten - Totaal		-1.439.282	-1.397.031	-1.395.188	-1.392.701	-1.389.824
3. Sociaal domein - Totaal		5.506.430	5.199.079	5.156.686	5.123.398	5.103.351

4. Cultuur, economie en milieu

Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Handel, ambacht en industrie	Lasten	33.316	34.210	34.670	35.138	35.612
		57.500	57.500	57.500	57.500	57.500
Openbaar bibliotheekw erk		135.000	110.000	110.000	110.000	110.000
		58.569	42.409	42.409	42.409	42.409
Musea		14.068	7.874	8.229	8.950	7.798
		15.284	9.999	9.444	9.202	9.270
Kinderdagopvang		38.108	42.675	42.675	42.675	42.675
Milieubeheer		535.824	363.353	363.353	363.353	363.353
Lasten - Totaal		887.669	668.020	668.280	669.227	668.617
Handel, ambacht en industrie	Baten	-3.500	0	0	0	0
		-57.500	-57.500	-57.500	-57.500	-57.500
Baten marktgeden		-23.888	-27.000	-28.350	-29.767	-31.255
Openbaar bibliotheekw erk		-56.699	-56.707	-56.707	-56.707	-56.707
Musea		-9.438	-3.745	-4.117	-4.855	-3.720
		-5.766	-4.365	-3.873	-3.693	-3.823
Milieubeheer		0	0	0	0	0
Baten - Totaal		-156.791	-149.317	-150.547	-152.522	-153.005
4. Cultuur, economie en milieu - Totaal		730.878	518.703	517.733	516.705	515.612

5. Sport en Onderwijs

Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Basisonderw ijs, excl. onderw ijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	Lasten	58.425	50.925	50.925	50.925	50.925
Basisonderw ijs, onderw ijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)		641.727	397.044	396.840	393.911	393.748
Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderw ijs		37.788	32.500	32.500	32.500	32.500
		17.000	35.000	35.000	35.000	35.000
		245.000	260.000	260.000	260.000	260.000
Volw asseneducatie		22.325	0	0	0	0
Sport		26.776	26.776	26.776	26.776	26.776
		125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
		65.166	67.308	67.229	67.149	67.069
		25.135	5.100	5.100	5.100	5.100
		28.967	12.503	12.503	12.503	12.503
Groene sportvelden en terreinen		132.386	123.360	124.512	125.680	126.866
Lasten - Totaal		1.425.695	1.135.516	1.136.385	1.134.544	1.135.487
Basisonderw ijs, excl. onderw ijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	Baten	0	0	0	0	0
Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderw ijs		-36.288	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
		-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
		-22.325	0	0	0	0
Volw asseneducatie		-40.500	-44.500	-44.500	-44.500	-44.500
Sport		-40.500	-44.500	-44.500	-44.500	-44.500
Baten - Totaal		-106.113	-82.500	-82.500	-82.500	-82.500
5. Sport en Onderwijs - Totaal		1.319.582	1.053.016	1.053.885	1.052.044	1.052.987

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Ruimtelijke ordening	Lasten	158.400	34.000	34.000	34.000	34.000
Stads- en dorpsvernieuwing		25.500	17.500	17.500	17.500	17.500
		10.768	22.928	16.348	10.598	24.598
Overige volkshuisvesting		5.350	4.000	4.000	4.000	4.000
		5.000	2.500	2.500	2.500	2.500
		76.500	1.500	1.500	1.500	1.500
		3.179	3.386	7.590	3.179	3.179
		1.220	3.990	1.220	1.220	2.073
		345	0	0	0	0
		470	470	470	470	470
		10.831	6.884	8.197	5.414	5.414
		594.161	608.255	617.058	625.994	635.063
Bouw grondexploitatie		0	0	0	0	0
		504.563	504.563	0	0	0
Lasten - Totaal		1.396.287	1.209.976	710.383	706.375	730.297
Ruimtelijke ordening	Baten	-2.400	0	0	0	0
Stads- en dorpsvernieuwing		-170	-12.330	-5.750	0	-14.000
Overige volkshuisvesting		0	0	0	0	0
		-258.542	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
		-125	-332	-4.536	-125	-125
		-390	-3.160	-390	-390	-1.243
		-2.760	-2.760	-2.760	-2.760	-2.760
		-12.731	-8.784	-10.097	-7.314	-7.314
		-5.025	-5.025	-5.025	-5.025	-5.025
Bouw vergunningen (Omgevingsvergunningen)		-268.975	-281.000	-286.095	-291.251	-290.470
Bouw grondexploitatie		-1.504.563	-1.502.542	0	0	0
Baten - Totaal		-2.055.681	-1.822.233	-320.953	-313.165	-327.237
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen - Totaal		-659.394	-612.257	389.430	393.210	403.060

7. Algemene inkomsten						
Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Geldeningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	Lasten	2.500	500	500	500	500
Overige financiële middelen		23.740	7.002	6.882	6.762	6.642
Geldeningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar		172.675	166.345	160.015	153.685	147.355
Algemene baten en lasten		-8.739	-12.375	-12.375	-12.375	-12.375
		70.400	100.000	240.000	240.000	240.000
Uitvoering Wet WOZ		50.000	32.500	32.500	32.500	32.500
Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen		24.500	9.000	9.000	9.200	9.200
Saldo van de rekening van baten en lasten		0	0	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	0	0	0	0
Lasten - Totaal		335.076	302.972	436.522	430.272	423.822
Geldeningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	Baten	0	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Overige financiële middelen		-45.054	-50.880	-50.880	-50.880	-50.880
Geldeningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar		-687.969	-223.422	-217.568	-211.703	-205.870
Uitkering gemeentefonds		-8.271.592	-8.241.363	-8.324.620	-8.309.169	-8.340.645
Integratie-uitkering Sociaal Domein		-3.076.800	-2.785.116	-2.726.634	-2.695.557	-2.672.680
Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers		-252.000	-262.000	-266.000	-270.000	-274.000
Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren		-1.721.000	-1.777.000	-1.801.000	-1.829.000	-1.856.000
Baten toeristenbelasting		-11.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Baten hondenbelasting		-42.000	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Baten precariobelasting		-10.377	-10.533	-10.690	-10.850	-11.015
Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen		-5.600	-8.600	-8.280	-5.613	-8.635
Baten - Totaal		-14.123.392	-13.421.914	-13.468.672	-13.445.772	-13.482.725
7. Algemene inkomsten - Totaal		-13.788.316	-13.118.942	-13.032.150	-13.015.500	-13.058.903

8. Mutatie reserves						
Omschrijving		2016	2017	2018	2019	2020
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 tot en met 9	Lasten	202.300	0	0	0	0
		30.000	20.000	20.000	20.000	20.000
		0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
		1.000.000	997.979	0	0	0
		51.889	0	0	0	0
Lasten - Totaal		1.284.189	1.017.979	20.000	20.000	20.000
Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 tot en met 9	Baten	-1.819.751	0	0	0	0
		-716.464	-2.601	-2.601	-2.601	-2.601
		0	0	0	0	0
		-40.000	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
		-25.000	0	0	0	0
Baten - Totaal		-2.601.215	-2.601	-2.601	-2.601	-2.601
8. Mutatie reserves - Totaal		-1.317.026	1.015.378	17.399	17.399	17.399
Geheel - Totaal		0	55.209	196.529	214.028	153.074

Berekening EMU-saldo

Algemene gegevens:	
Gemeentenaam:	Gemeente Oudewater
Gemeentenummer:	0589
Jaar:	2017

Omschrijving	2016	2017	2018
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2016, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2017	Volgens meerjarenraming in begroting 2017
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.317	960	-180
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	231	382	383
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.657	1.818	1.868
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	52		
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	21	19	
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.394	1.294	1.270
10 Lasten invm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Berekend EMU-saldo	-854	1.885	801

Toevoeging en onttrekking reserves per programma

Toevoeging Reserve	Programma	Programmanr.	Bedrag
Algemene reserve			
	<i>Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>	6	2.497.979
Investerings speeltoestellen			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	20.000
		Totaal	2.517.979

Toelichting:

De toevoeging aan de algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

Saldo DNS II op einddatum	Complex DNS II	997.979	
Verwachte opbrengst St. Janstraat	Overheveling 2016 raming Scholenplan	<u>1.500.000</u>	
			2.497.979

Onttrekking Reserve	Programma	Programmanr.	Bedrag
Algemene reserve			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	1.382.280
Bovenwijkse voorzieningen			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	398.405
Investerings speeltoestellen			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	2.601
		Totaal	1.783.286

Toelichting:

De onttrekking aan de algemene reserve bestaat uit de volgende onderdelen:

Groot onderhoud Hoenkoopse brug	Overheveling 2016	605.300	
Oevers Linschoterzandweg	Overheveling 2016	483.000	
Vervangen Romeijnbrug	Overheveling 2016	<u>293.980</u>	
			1.382.280

De onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen bestaat uit:

Vervangen Romeijnbrug	Overheveling 2016	<u>398.405</u>	
			398.405

Toevoeging en onttrekking reserves per programma in meerjarenperspectief

Toevoeging Reserve	Programma	Progr.nr.	2018	2019	2020
Algemene reserve					
	<i>Algemene inkomsten</i>	7			
Bovenwijkse voorz.					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
750 jaar Oudewater					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1			
Maatschappelijk nut					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
Speeltoestellen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	20.000	20.000	20.000
Rente reserves					
	<i>Algemene inkomsten</i>	7			
			Totaal	20.000	20.000
				20.000	20.000

Onttrekking Reserve	Programma	Progr.nr.	2018	2019	2020
Algemene reserve					
	<i>Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>	1			
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2			
Basisscholen					
	<i>Sport en onderwijs</i>	5			
Speeltoestellen					
	<i>Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>	2	2.601	2.601	2.601
			Totaal	2.601	2.601
				2.601	2.601

ACTIVA

BALANS

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste Activa		
<i>2. Materiële Vaste Activa:</i>		
- maatschappelijk nut	1.424.086	1.496.459
- economisch nut	11.928.847	12.238.756
	13.352.933	13.735.215
<i>3. Financiële Vaste Activa (looptijd >1 jaar):</i>		
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>		
- Deelnemingen	71.534	71.534
- Overige langlopende geldleningen	856.611	864.611
	928.145	936.145
Totaal Vaste Activa	14.281.078	14.671.360
Vlottende activa		
<i>5. Voorraden:</i>	-19.087	-40.195
<i>6. Uitzettingen (looptijd <1 jaar):</i>		
- Vorderingen op openbare lichamen		
- Overige vorderingen		
- Overige uitzettingen		
<i>7. Liquide middelen:</i>		
Overschot financieringsmiddelen	1.674.108	254.828
Totaal Vlottende Activa	1.655.021	214.633
Totaal Generaal	15.936.099	14.885.993

B A L A N S

PASSIVA

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste Financieringsmiddelen		
<i>11. Eigen vermogen:</i>		
a. Reserves:		
- algemene reserve	4.905.445	3.789.746
- bestemmingsreserves	2.396.522	2.777.528
b. Nog te bestemmen resultaat:		
	7.301.967	6.567.274
<i>12. Vreemd vermogen:</i>		
- voorzieningen	3.613.307	3.089.042
<i>13. Vaste schulden (looptijd >1 jaar)</i>		
- opgenomen onderhandse geldleningen	5.000.000	5.200.000
<i>14. Waarborgsommen</i>	1.265	1.265
	5.001.265	5.201.265
Totaal Vaste Financieringsmiddelen	15.916.539	14.857.581
Vlottende passiva		
<i>15. Netto-vlottende schulden (looptijd <1 jaar):</i>		
- Overige schulden		
<i>16. Overlopende passiva:</i>	19.560	28.412
Tekort financieringsmiddelen		
Totaal Vlottende Passiva	19.560	28.412
Totaal Generaal	15.936.099	14.885.993

Niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Gewaarborgde geldleningen	19.777.457	21.064.168
Lease-overeenkomst voor de openbare verlichting	251.088	251.088

Specifieke toelichting op de balans

De balans bij de begroting is een prognose van de financiële positie en de samenstelling daarvan. De daarbij gehanteerde aannames worden hieronder toegelicht. Voor de herkenbaarheid zijn de in de balans opgenomen boekwaarden in deze toelichting vet gedrukt.

2. Materiële vaste activa

De raming van de boekwaarde van de materiële vaste activa ultimo 2016 is gebaseerd op de boekwaarden van de investeringsrubrieken 30, 41, 50, 60 en 70 overeenkomstig de staat van investeringen (€ 13.735.215,--).

Voor de berekening van de boekwaarde ultimo 2017 wordt de boekwaarde ultimo 2016 verminderd met de reguliere afschrijvingen en vermindering van per saldo +/- € 382.282,--.

De specificatie van de boekwaarde is als volgt:	<u>ultimo 2017</u>	<u>ultimo 2016</u>
30 Bedrijfsgebouwen, economisch nut	11.720.087	11.963.588
41 Grond, weg en waterbouw, maatschappelijk nut	1.424.086	1.496.459
50 Vervoermiddelen	61.266	89.538
60 Machines, apparaten en installaties, economisch nut	77.069	99.811
60 Huishoudelijk afval, economisch nut	18.671	27.994
70 Overige materiële vaste activa, economisch nut	51.754	57.826
	<u>13.352.933</u>	<u>13.735.215</u>

3. Financiële vaste activa

De raming van de boekwaarde van de financiële vaste activa ultimo 2016 is gebaseerd op de boekwaarden van de rubrieken 74 “deelnemingen” en 75 “verstreckte geldleningen” overeenkomstig de staat van investeringen.

De boekwaarde van de deelnemingen bedraagt:	<u>ultimo 2017</u>	<u>ultimo 2016</u>
74 Maatschappelijk kapitaal B.N.G.	69.038	69.038
74 Maatschappelijk kapitaal Vitens	2.496	2.496
	<u>71.534</u>	<u>71.534</u>

De specificatie van de boekwaarde van de door de gemeente verstreckte geldleningen is:

	<u>ultimo 2017</u>	<u>aflossing</u>	<u>ultimo 2016</u>
75 Bouw sporthal	329.123		329.123
75 Nieuwbouw scouting	140.218		140.218
75 Bijdrage stimuleringsfonds SVN	350.000		350.000
75 Achtergestelde lening Vitens	37.269	8.000	45.269
	<u>856.611</u>	<u>8.000</u>	<u>864.611</u>

5. Voorraden

	<u>ultimo 2017</u>	<u>mutaties</u>	<u>ultimo 2016</u>
82 Complex 12, de Noort Syde II	<u>-19.087</u>	<u>21.108</u>	<u>-40.195</u>

Voor de bepaling van de voorraden is in principe uitgegaan van de Herziening exploitatieopzet per 1 januari 2016 en de hierin opgenomen gefaseerde lasten en baten voor 2016 en 2017.

Overschot financieringsmiddelen

Van een overschot aan financieringsmiddelen is sprake wanneer het totaal aan financieringsmiddelen groter is dan de boekwaarde van de activa. Het verschil tussen beide is dan het overschot.

11/12 Reserves en voorzieningen

De raming van de saldi van de reserves en voorzieningen ultimo 2016 is gebaseerd op de saldi overeenkomstig de staat van reserves en voorzieningen. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen "eigen vermogen en vreemd vermogen". Voor de berekening van de saldi ultimo 2017 worden de saldi ultimo 2016 vermeerderd met stortingen en verminderd met de reguliere onttrekkingen en de voorgenomen investeringen/overhevelingen ten laste van de reserves en voorzieningen.

Saldo algemene reserve ultimo 2016	3.789.746
Toevoeging 2017	997.979
Onttrekkingen overhevelingen (1)	-1.382.280
Toevoeging overhevelingen (2)	<u>1.500.000</u>
Saldo ultimo 2017	<u>4.905.445</u>
Saldo ultimo 2017	<u>4.905.445</u>
Saldo bestemmingsreserves ultimo 2016	2.777.528
Toevoeging 2017	20.000
Onttrekkingen 2017	-2.601
Onttrekking overhevelingen (3)	<u>- 398.405</u>
Saldo ultimo 2017	<u>2.396.522</u>
Saldo voorzieningen ultimo 2016	3.089.042
Toevoeging 2017	1.818.156
Onttrekkingen 2017	<u>-1.293.891</u>
Saldo ultimo 2017	<u>3.613.307</u>
16. <u>Overlopende passiva</u>	
Saldo overlopende passiva ultimo 2016	28.412
Onttrekkingen 2017	<u>-8.852</u>
Saldo ultimo 2017	<u>19.560</u>

(1) betreft de overhevelingen:

Groot onderhoud Hoenkoopse brug
Oevers Linschoterzandweg
Vervangen Romeijnbrug

ten laste van reserve / voorziening:

algemene reserve 605.300
algemene reserve 483.000
algemene reserve 293.980
1.382.280

(2) betreft de overhevelingen:

Opbrengst St. Janstraat

ten bate van reserve / voorziening:

algemene reserve 1.500.000

(3) betreft de overhevelingen:

Vervangen Romeijnbrug

ten laste van reserve / voorziening:

bovenwijkse voorz. 398.405

Berekening Overschot financieringsmiddelen**Ultimo 2017***Vaste financieringsmiddelen*

- eigen vermogen reserves	7.301.967
- vreemd vermogen voorzieningen	3.613.307
- langlopende schulden/waarborgsommen	<u>5.001.265</u>

15.916.539

Vlottende passiva

- overlopende passiva overschotten	19.560
------------------------------------	--------

Vaste activa

- materiële vaste activa	13.352.933
- financiële vaste activa	<u>928.145</u>

-14.281.078

Vlottende activa

- voorraden	<u>19.087</u>
-------------	---------------

Overschot financieringsmiddelen ultimo 2017**1.674.108**

Reserves en voorzieningen

Nr.	Naam reserve/voorziening	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen / Onttrekkingen 2016	Saldo 01-01-2017	Toevoegingen 2017		Onttrekkingen 2017	Overhevelingen/ Investerings 2017	Saldo 31-12-2017
					Rente	Overig			
I. EIGEN VERMOGEN									
<i>a. Algemene reserve:</i>									
1	Algemene reserve (inclusief buffer)	3.356.397	433.349	3.789.746		997.979		117.720	4.905.445
<i>b. Bestemmingsreserves:</i>									
1	Renteloze leningen	469.342		469.342				398.405	469.342
2	Bovenwijkse voorzieningen	562.161	-20.000	542.161					143.756
3	Calamiteiten	10.973		10.973					10.973
4	Investerings basisscholen	187.414		187.414					187.414
5	Investerings maatschappelijk nut	390.000		390.000					390.000
6	Investerings speeltoestellen	92.557	15.921	108.478		20.000	2.601		125.877
7	Individueel Loopbaan Budget	28.660		28.660					28.660
8	Sociaal Deelfonds	1.020.500		1.020.500					1.020.500
9	Parkeren	20.000		20.000					20.000
Totaal Reserves		6.138.004	429.270	6.567.274	0	1.017.979	2.601	516.125	7.301.967
II. VREEMD VERMOGEN									
<i>a. Voorzieningen:</i>									
1	Onderhoud wegen	251.331	-968	250.363		432.532	433.000		249.895
2	Onderhoud rioleringen	1.361.658	262.908	1.624.566		1.045.000	630.830		2.038.736
3	Onderhoud gebouwen	745.530	66.821	812.351		144.424	81.262		875.513
4	Wethouderspansioen	46.029	7.000	53.029		7.000			60.029
5	Arbeidskostengerelateerde verpl.	90.929		90.929			23.000		67.929
6	Baggerwerken	76.420	26.000	102.420		75.200	25.575		152.045
7	Civiele kunstwerken	153.117	2.267	155.384		114.000	100.224		169.160
Totaal Voorzieningen		2.725.014	364.028	3.089.042	0	1.818.156	1.293.891	0	3.613.307
<i>b. Overlopende passiva:</i>									
1	Onderwijsachterstandenbeleid	4.377	-4.377	0					0
2	Combinatiefunctionaris	37.264	-8.852	28.412			8.852		19.560
Totaal Overlopende passiva		41.641	-13.229	28.412	0	0	8.852	0	19.560

Aard en reden van reserves, voorzieningen en overlopende passiva

Algemene reserve (AR)

Deze reserve wordt aangewend voor algemene zaken. Het moeten in principe eenmalige zaken zijn en geen vervangingen en terugkerende aangelegenheden. Aan deze reserve wordt ook het saldo van de productenrekening toegevoegd of onttrokken. Daarnaast bestaat de toevoeging uit incidentele opbrengsten, zoals bijvoorbeeld de verkoop van percelen grond, welke niet in de grondexploitatie zijn opgenomen.

Reserve renteloze leningen (RL)

Deze reserve is op advies van de toenmalige accountant gevormd middels een bijdrage uit de inmiddels opgeheven reserve nader aan te wijzen doeleinden.

Het saldo van de reserve is € 469.342,--. Dit betreft de renteloze lening aan de Stichting Sporthal Oudewater voor € 329.124,-- en de renteloze lening aan de Stichting Scouting Jorisgroep Oudewater van € 140.218,--.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (BV)

De reserve bovenwijkse voorzieningen werd gevoed door de complexen van de grondexploitatie. Ten laste van deze reserve komen kosten van werken die niet kunnen worden toegerekend aan één exploitatiegebied. De reserve wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Herziening grondexploitatie.

Reserve calamiteiten (C)

In 2006 is aan deze reserve € 1,-- per inwoner toegevoegd. Aan deze reserve werd met ingang van 2008 € 0,50 per inwoner toegevoegd. Deze reserve is ingesteld om een bijdrage te kunnen verstrekken aan landen waar ondermeer natuurrampen e.d. hebben plaatsgevonden. Bij de vaststelling van de begroting 2010 is besloten om geen storting meer te doen in deze reserve.

Reserve investeringen basisscholen (IB)

In deze reserve werd tot en met 2014 jaarlijks een bedrag gestort voor groot onderhoud aan de basisscholen en de uitbreiding van het onderwijsleerpakket bij uitbreiding van het aantal groepen. Door een wetwijziging vervalt per 1 januari 2015 de gemeentelijke zorgplicht voor het groot onderhoud van de basisscholen. De gelden die de gemeente voorheen via de Algemene Uitkering ontving, zijn met ingang van 1 januari 2015 uit het gemeentefonds gehaald en worden met ingang van die datum rechtstreeks aan de schoolbesturen uitgekeerd. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 ook geen toevoeging aan deze reserve meer plaatsvindt. Onderzocht dient te worden of de schoolbesturen nog recht hebben op het door de gemeente gereserveerde bedrag. Het saldo van deze reserve is op 1 januari 2017 € 187.414,--.

Reserve investeringen maatschappelijk nut (IMN)

Deze reserve is met ingang van 1 januari 2007 ingesteld naar aanleiding van de extra afschrijvingen welke in 2005 hebben plaatsgevonden van de investeringen maatschappelijk nut in het kader van de BBV. Het stortingsbedrag van € 90.000,-- was voldoende om de vervanging van die investeringen te kunnen bekostigen. Met ingang van 2008 is dit bedrag verlaagd naar € 60.000,-- aangezien voor het onderdeel speeltoestellen een afzonderlijke reserve is gevormd. Bij de begrotingsvaststelling 2013 is besloten om geen jaarlijkse toevoeging meer te doen aan deze reserve. De huidige stand van deze reserve van € 390.000,-- is voldoende om de noodzakelijke vervangingen te bekostigen.

Reserve investeringen speeltoestellen (IS)

Deze reserve is door het college op 6 maart 2007 ingesteld. Voor het jaar 2008 is hierin een bedrag van € 31.000,-- gestort en sinds 2009 wordt er jaarlijks een bedrag van € 20.000,-- toegevoegd aan de reserve. Deze reserve is bestemd voor de vervanging van de speeltoestellen. Met ingang van 2009 worden op advies van de accountant conform de BBV de bedragen voor de vervanging van de speeltoestellen afgeschreven en komen de kapitaallasten ten laste van deze reserve. Het saldo van deze reserve is op 1 januari 2017 € 108.478,--.

Reserve individueel loopbaan budget (ILB)

Met ingang van 2013 heeft als uitvloeisel van de CAO elke medewerker recht op een bedrag van € 500,- per jaar als individueel loopbaanbudget. Indien dit bedrag in een jaar niet wordt besteed mag dit voor maximaal 3 jaar gereserveerd blijven.

Heeft er op dat moment nog geen besteding plaatsgevonden dan vervalt het bedrag aan de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening bekeken welk bedrag niet is besteed. In 2015 kan er in principe voor het laatst een beroep gedaan worden op het ILB. Het restant van deze reserve wordt nog gereserveerd voor het voormalig personeel van Oudewater.

Reserve sociaal deelfonds (SD)

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 is besloten om het overschot van de uitkering WMO-oud van € 129.500,- toe te voegen aan deze nieuwe reserve als buffer voor de aanstaande decentralisatie AWBZ/WMO en Jeugd. Ook bij de jaarrekening 2014 heeft weer een toevoeging plaatsgevonden en wel voor een bedrag van € 110.000,-. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein 3 decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/WMO, Jeugd en Participatie. Besloten is om indien de gemeente Oudewater niet de gehele decentralisatie-uitkering AWBZ/WMO en Jeugd heeft besteed, het overschot eveneens toe te voegen aan deze reserve. Bij de jaarrekening 2015 is besloten om het overschot over 2015 van € 781.000,- toe te voegen aan deze reserve. Zodra duidelijkheid over de uitdraag in het kader van de AWBZ/WMO en Jeugd zal deze reserve nader worden bezien.

Reserve parkeren (RP)

Voorheen stond in de reserve Bovenwijkse Voorzieningen (BV) een reservering voor investeringen ten behoeve van parkeren binnenstad. De reserve BV is een aflopende reserve en er was behoefte aan een aparte reserve voor parkeren en die is nu met ingang van 2015 gerealiseerd. De reserve wordt gevuld met bijdragen vanwege het realiseren van wooneenheden zonder parkeerplaatsen in de binnenstad en wordt aangewend voor het realiseren van parkeergelegenheid ten behoeve van de binnenstad.

Voorziening onderhoud wegen (VOW)

De jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening bedroeg € 272.532,- en is bestemd voor het correctief- en planmatig (groot) onderhoud aan de wegen in Oudewater. De toevoeging aan deze voorziening wordt bepaald in het Wegenbeheersplan. Dit plan moet eens per 5 jaar worden vastgesteld door de raad. De laatste keer is dit gebeurd door de raad op 26 mei 2011 voor de periode 2012 tot 2016. In deze raadsvergadering is besloten om eenmalig € 500.000,- te onttrekken aan de algemene reserve en dit toe te voegen aan deze voorziening. Daarnaast is met ingang van 2012 de jaarlijkse storting met € 160.000,- verhoogd, zodat die momenteel € 432.532,- bedraagt. Bij de vaststelling van het nieuwe Wegenbeheersplan wordt bekeken wat de jaarlijkse toevoeging moet worden.

Voorziening onderhoud rioleringen (VOR)

De jaarlijkse storting in deze reserve bestaat uit de opbrengst van de rioolheffing en de onttrekking bestaat uit de lasten van pompen en gemalen en de rioolleidingen. Daarnaast zijn de investeringen in het buitengebied ten laste van deze reserve gebracht.

Eens per 5 jaar moet er een GRP worden vastgesteld met de kosten voor riolering. Daarnaast wordt in het vGRP de stijging van de tarieven voor de rioolheffing bepaald. Het nieuwe verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan is op 24 mei 2012 door de raad vastgesteld en geldt voor de jaren 2012 tot 2016. Hierin is aangegeven dat de rioolheffing jaarlijks met 4,8% verhoogd moet worden. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het Gemeentelijk Waterplan 2017-2021.

Voorziening onderhoud gebouwen (VOG)

De jaarlijkse toevoeging is bestemd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, exclusief de scholen.

Adviesbureau Martin de Bie heeft een meerjaren onderhoudsplan met bijbehorende meerjarenbegroting gemeentelijke gebouwen 2013 t/m 2052 opgesteld. De aangegeven bedragen voor planmatig onderhoud worden met ingang van 2013 in de begroting verwerkt.

Bij de storting in de voorziening is rekening gehouden met de door de raad bij de vaststelling van de begroting 2013 gehanteerde korting van € 15.000,-.

De laatste jaren is er meer toegevoegd dan onttrokken aan deze voorziening. Naast de reeds bestaande toevoegingen wordt er sinds 2016 ook een bedrag van € 57.810,- toegevoegd voor het planmatig onderhoud van de Klepper.

Voorziening wethouderspensioen (VW)

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van de pensioenrechten van de wethouders en op grond van de BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening in de begroting op te nemen.

Uit een in 2010 ontvangen berekening van Deloitte en Touche is gebleken dat de storting verhoogd moet worden naar € 7.000,- hetgeen in de begroting 2010 voor het eerst is gedaan.

Voorziening arbeidskostengerelateerde verplichtingen (VAV)

Met ingang van 2005 werd er € 9.000,- gestort in deze voorziening. Van het personeel wordt pseudo-premie WW ingehouden op het salaris. Deze inhouding wordt gestort in deze voorziening om eventuele WW verplichtingen te kunnen opvangen. Van 2009 t/m 2012 werd er een beroep gedaan op deze voorziening. Met ingang van 2010 is de storting in deze voorziening verhoogd naar € 12.000,-. Als gevolg van de overgang van het personeel naar de gemeente Woerden vindt er met ingang van 2015 geen toevoeging meer plaats aan deze voorziening. Dit bedrag is nu meegenomen in de gesloten DVO met Woerden. In 2017 wordt er een onttrekking geraamd voor WW verplichtingen van de voormalig griffier.

Voorziening baggerwerken (VB)

Op 24 mei 2012 heeft de raad het baggerplan 2012-2021 vastgesteld voor het binnen- en buiten stedelijk gebied van onze gemeente. Naar aanleiding van het nieuwe baggerplan wordt met ingang van 2013 jaarlijks € 75.200,- toegevoegd aan de voorziening baggerwerken en is tevens besloten om € 39.000,- voor het baggeren ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering. Hiermee is rekening gehouden in het vGRP 2012-2016.

Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat een bepaald deel van de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan meegenomen zijn in de tariefberekening van de rioolheffing.

Voorziening civiele kunstwerken (VCK)

In de begroting 2012 is voor het eerst een bedrag aan deze voorziening toegevoegd, namelijk € 40.000,-. Voorlopige berekeningen wezen uit dat de toevoeging verhoogd moest worden met € 74.000,-. In de begroting 2013 is er € 100.000,- toegevoegd aan deze voorziening, terwijl in 2014 rekening is gehouden met de benodigde storting zodat er nu jaarlijks een bedrag van € 114.000,- wordt toegevoegd. De raad heeft op 10 juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma Civieltechnische kunstwerken 2014 tot 2024 vastgesteld. In de toevoeging is thans ook rekening gehouden met de Hoenkoopse brug, de Verkenbrug en de Romeijnbrug.

Overlopende passiva overschot onderwijsachterstandenbeleid (OPO)

Met ingang van 2011 ontvangt de gemeente op grond van het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk achterstandenbeleid 2011-2014 een doeluitkering in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Deze uitkering wordt gedurende vijf jaar ontvangen. Inmiddels is de regeling met een jaar verlengd, wat betekent dat deze ook in 2016 nog wordt ontvangen. Aan het eind van 2016 moeten de ontvangen bedragen over 2011 tot en met 2016 zijn besteed. Niet bestede rijksbijdragen moeten uiteindelijk in 2017 aan het Rijk worden terugbetaald. Jaarlijks vindt in de jaarrekening via de SiSa verantwoording plaats van de besteding van de ontvangen gelden. In 2016 vindt de laatste onttrekking aan deze overlopende passiva plaats, waardoor het saldo nihil wordt.

Overlopende passiva overschot Combinatiefunctionaris (OPC)

Met ingang van 2011 ontvangt de gemeente via de algemene uitkering een decentralisatie-uitkering voor combinatiefuncties/buurtsportcoaches. Van dit bedrag wordt de Combinatiefunctionaris in het Cultuurhuis gefinancierd. Deze overlopende passiva is in 2011 ontstaan omdat er toen nog geen combinatiefunctaris in Oudewater werkzaam was, terwijl de gemeente wel de decentralisatie-uitkering heeft ontvangen. Het overblijvende deel van de uitkering wordt toegevoegd aan deze overlopende passiva. Indien in een jaar de kosten hoger zijn dan de rijksvergoeding wordt het verschil onttrokken aan deze overlopende passiva. Voorwaarde is wel dat er door de gemeente ook een deel cofinanciering plaatsvindt. Met ingang van 2013 dient er jaarlijks een aanvraag te worden ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Reserves en voorzieningen in meerjarenperspectief

Naam reserve/voorziening	Saldo 01-01- 2018	Toevoeging 2018	Onttrekking 2018	Saldo 01-01- 2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Saldo 01-01- 2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Saldo 31-12- 2020
I. EIGEN VERMOGEN										
<i>a. Algemene reserve:</i> Algemene reserve (inclusief buffer)	4.905.445			4.905.445			4.905.445			4.905.445
<i>b. Bestemmingsreserves:</i> Renteloze leningen	469.342			469.342			469.342			469.342
Bovenwijkse voorzieningen	143.756			143.756			143.756			143.756
Calamiteiten	10.973			10.973			10.973			10.973
Investerings basisscholen	187.414			187.414			187.414			187.414
Investerings maatschappelijk nut	390.000			390.000			390.000			390.000
Investerings speeltoestellen	125.877	20.000	2.601	143.276	20.000	2.601	160.675	20.000	2.601	178.074
Individueel Loopbaan Budget	28.660			28.660			28.660			28.660
Sociaal Deelfonds	1.020.500			1.020.500			1.020.500			1.020.500
Parkeren	20.000			20.000			20.000			20.000
Totaal Reserves	7.301.967	20.000	2.601	7.319.366	20.000	2.601	7.336.765	20.000	2.601	6.333.664
II. VREEMD VERMOGEN										
<i>a. Voorzieningen:</i> Onderhoud wegen	249.895	432.532	433.000	249.427	432.532	433.000	248.959	432.532	433.000	248.491
Onderhoud rioleringen	2.038.736	1.095.000	634.043	2.499.693	1.145.000	637.302	3.007.391	1.200.000	640.612	3.566.779
Onderhoud gebouwen	875.513	144.424	68.005	951.932	144.424	76.058	1.020.298	144.424	37.960	1.126.762
Wethouderspensioen	60.029	7.000		67.029	7.000		74.029	7.000		81.029
Arbeidskostengerelateerde verpl.	67.929			67.929			67.929			67.929
Baggerwerken	152.045	75.200	54.713	172.532	75.200	78.337	169.395	75.200	49.200	195.395
Civiele kunstwerken	169.160	114.000	80.552	202.608	114.000	115.361	201.247	114.000	115.361	199.886
Totaal Voorzieningen	3.613.307	1.868.156	1.270.313	4.211.150	1.918.156	1.340.058	4.789.248	1.973.156	1.276.133	5.486.271

